Space for Available for Advertising
WWW.PREETNEWS.COM
WWW.PREETNAMA.COM
preetnamausa@gmail.com

ਨਿਊਯਾਰਕ
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ
ਖਰਾ ਸੱਚ
Online and Print Media +1 201-312-4180 +1 917-328-8436

ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦਾ ਕਰੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ
Preetnamausa@gmail.com

ਸਾਲ 4, ਅੰਕ 293, ਮਿਤੀ : 28 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ 06 ਮਾਰਚ, 2025 ਵੈਬਸਾਈਟ : www.preetnama.com, www.preetnews.com ਈਮੇਲ preetnamausa@gmail.com

ਅਮਰੀਕਾ ਜਾ ਕੇ ਸ਼ਰਨ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਕੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਸ਼ਰਨ, ਪਨਾਹ ਜਾਂ ਅਸਾਇਲਮ- ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਡੌਂਕੀ ਰੂਟ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਗਏ ਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਚ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜ ਦੇ ਫੌਜੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ @ਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਟੇਕ ਇਸੇ ਤੇ ਸੀ।ਵਾਪਸ ਭੇਜੇ ਗਏ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਕਬੂਲੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 40 ਤੋਂ 50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਇਸੇ ਲਈ ਖਰਚੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਪਨਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।20 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੌਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਦਿਆਂ ਹੀ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਨ ਲੈਣ ਤੇ ਰੋਕ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।ਅਮਰੀਕਾ ਚ ਸ਼ਰਨ ਲੈਣ ਲਈ ਕੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ? ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਸ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸ਼ਰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਰੋਕਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀ ਬਦਲਿਆ ਹੈ.. ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਇਸੇ ਬਾਰੇ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਨ ਕੌਣ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਮੁਤਾਬਕ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਪਨਾਹ ਉਹ ਲੋਕ ਲੈ ਸਕਦੇ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜ਼ੁਲਮ ਸਹਿ ਰਹੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਜ਼ੁਲਮ ਸਹਿਣ ਦੇ ਡਰ ਹੇਠ ਹੋਣ।ਇਹ ਕਾਰਨ ਹਨ- ਨਸਲ, ਧਰਮ, ਕੌਮੀਅਤ, ਕਿਸੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੂਹ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਨਜ਼ਰੀਆ।ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਰਿਫਿਊਜੀ ਏਜੰਸੀ ਮੁਤਾਬਕ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਨ ਲੈਣ ਦੇ ਦੋ ਰਾਹ ਹਨ - ਅਫਰਮੇਟਿਵ ਅਸਾਇਲਮ ਅਤੇ ਡਿਫੈਂਸਿਵ ਅਸਾਇਲਮ।ਅਫਰਮੇਟਿਵ ਅਸਾਇਲਮ ਤਹਿਤ ਉਹ ਸ਼ਖ਼ਸ ਅਪਲਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹਾਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ।ਡਿਫ਼ੈਂਸਿਵ ਅਸਾਇਲਮ ਅਜਿਹੇ ਅਰਜ਼ੀਕਾਰ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀਕਾਰ ਐਗਜ਼ੈਕੇਟਿਵ ਆਫੀਸਰ ਫਾਰ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਰਿਵਿਊ ਵਿੱਚ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਜੱਜ ਕੋਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦਰਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।ਅਮਰੀਕਾ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਐਂਡ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਅਸਾਇਲਮ ਜਾਂ ਸ਼ਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਰਿਫਿਊਜੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਤੇ ਖ਼ਰੇ ਉੱਤਰਦੇ ਹੋਣ।ਹੋਰਾਂ ਫ਼ਰਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਿਫਿਊਜੀ ਅਤੇ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲਾ ਫ਼ਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਿਫਿਊਜੀ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਉਹ ਜੋ ਅਮਰੀਕੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚਣ ਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਤੇ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ?

20 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਦਿਆਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਡੌਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਾਲੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਦਾਖ਼ਲੇ ਤੇ ਰੋਕ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਰਡਰ ਪੈਟਰੋਲ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਸਾਇਲਮ ਸੁਣਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਰੱਖਣ ਦਾ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦੇਣ।ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰਡਰ ਪੈਟਰੋਲ ਵੱਲੋਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਬਹੁਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਚਿਰ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਵੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।ਡੌਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਉਹ ਐਪ ਵੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਸਰਹੱਦ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਸ਼ਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਪਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਮੋਹਰੀ

ਆਰਗਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਫਾਰ ਇਕੌਨੌਮਿਕ ਕੋਓਪਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਡਵੈਲਪਮੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਡਾਟਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਖ਼ਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਨਾਹ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।ਇਸ ਮੁਤਾਬਕ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 2021 ਵਿੱਚ 5000 ਤੋਂ 2023 ਵਿੱਚ 51,000 ਹੋ ਗਈ।ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਅਸਾਇਲਮ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 2001 ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।ਬੀਬੀਸੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸੌਤਿਕ ਬਿਸਵਾਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਮਿਲਣ ਦੀ ਦਰ 63 ਫ਼ੀਸਦ ਹੈ ਜਦਕਿ ਹਿੰਦੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਦਰ 58 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਮਿਲੀ ਸੀ।ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਜੋਹਨ ਹੌਪਕਿਸਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਅਬੀ ਬਡੀਮੈਨ ਅਤੇ ਦੇਵੇਸ਼ ਕਪੂਰ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ।ਦੇਵੇਸ਼ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡਰ ਦੀ ਥਾਂ ਇਹ ਮੋਟੇ ਤੌਰ ਤੇ ਅਸਾਇਲਮ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣ ਵਾਂਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸਾਲ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।

ਹੋਰ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪਨਾਹ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ

ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਂਗ ਹੀ ਕੈਨੇਡਾ, ਯੂਕੇ ਅਤੇ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਸਾਇਲਮ ਦੇ ਕੇਸ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਮੁੱਦਾ ਹਨ।ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪਨਾਹ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਂਗ ਕੈਨੇਡਾ, ਯੂਕੇ ਅਤੇ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਚ ਵੀ ਪਨਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਵੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਲਈ ਖ਼ੁਦ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਖ਼ਤਰਾ ਦਿਖਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤੇ ਮੁਤਾਬਕ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਪਨਾਹ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ।ਯੂਰਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਪਨਾਹ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿਚਲੇ ਕਿਸੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਤੇ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਰੋਕਾਂ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ ?

ਡੌਨਲਡ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਿਸ ਐਗਜ਼ੈਕੇਟਿਵ ਆਰਡਰ ਤੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹੁਕਮ ਦੇ 90 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀ ਆਫ ਹੋਮਲੈਂਡ ਸਿਕਿਓਰਿਟੀ ਅਤੇ ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀ ਆਫ ਸਟੇਟ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਦਾ ਦਾਖ਼ਲਾ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਅਮਰੀਕੀ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।ਇਸ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ÷ਇਹ ਹਰ 90 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੈਂ (ਡੌਨਲਡ ਟਰੰਪ) ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ ਕਿ @ਯੂਐੱਸ ਰਿਫ਼ਿਊਜੀ ਐਡਮਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਅਮਰੀਕੀ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਪਨਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਕੀ ਅਧਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ?

ਅਦਾਲਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਅਸਾਇਲਮ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਵੀ ਬਹੁਤਾਂਤ ਹੈ।ਅਮਰੀਕਾ @ਚ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅਸਾਇਲਮ ਕੇਸ ਪੈਂਡਿੰਗ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਅਰਜ਼ੀਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ।ਇਸ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਹਿੰਦੂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਸਾਇਲਮ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿਚਲੇ @ਖ਼ਤਰੇ (ਕ੍ਰੈਡੀਬਲ ਫੀਅਰ) ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।ਕੈਲੀਫੌਰਨੀਆ ਵਿੱਚ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਕੀਲ ਇੰਦਰਰਾਜ ਸਿੰਘ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਹੁਤੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਅਰਜ਼ੀਕਾਰ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਸਬੰਧੀ ਖ਼ਤਰੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਸਾਹਮਣੇ ਅਰਜ਼ੀਕਾਰ ਦਾ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਦਰਸਾਉਣਾ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਸਹਾਈ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਵੀ।ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ 1980ਵਿਆਂ ਤੋਂ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਲੜੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਫ਼ੈਸਲੇ ਅਗਲੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਲਾਅ ਬਣਦੇ ਹਨ।ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਜਿਹੇ @ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਅਸਾਇਲਮ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਦਰ ਵੱਧ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪੱਖ ਦਾ ਵੀ ਰੋਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਜਾਂ ਗੁਜਰਾਤ ਤੋਂ ਜਾਣ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਵੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਆਸੀ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪਨਾਹ ਲਈ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸ਼ਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੀਰਪੁਰੀ ਦੀ ਪੰਜਵੀਂ ਕਿਤਾਬ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਦੀ ਘੁੰਡ- ਚੁਕਾਈ

- ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ (ਸਰੌਦ) - ਕੁਝ ਕੁ ਇਨਸਾਨ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ- ਬੋਲੀ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਰਾਹ ਉੱਤੇ ਚੱਲਣ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਨੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿਰਫ ਢੰਡੋਰਾ ਪਿੱਟਣ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਮਾਵਾ ਛਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਇੱਕ ਸਿਰੜੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਹੈ ਸ਼ਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੀਰਪੁਰੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਹਿਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਅੰਦਰ ਨਿਵੇਕਲੀਆਂ ਪੈੜਾ ਪਾਕੇ ਚੰਗਾ ਨਾਮਣਾ ਖੱਟਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਬੇ ਦੀ ਧਰਤੀ ਮੀਰਪੁਰ ਜੱਟਾਂ ਦੇ ਜੰਮਪਲ਼ ਉੱਘੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸ਼ਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੀਰਪੁਰੀ ਦੀ ਪੰਜਵੀਂ ਕਿਤਾਬ @ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ@ ਨੂੰ ਉੱਘੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਹਸਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼ਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੀਰਪੁਰੀ ਵੱਲੋਂ ਕਰੋਨਾ ਕਾਲ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਲਿਖੀ ਗਈ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦਾ ਲੇਖ ਭਰਪੂਰ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਨੌਜਵਾਨ ਲੇਖਕ ਵੱਲੋਂ ਸਰਦਾਰੀਆਂ ਸਣੇ ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲੋਕ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਪੰਜਵੀਂ ਕਿਤਾਬ ਕਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਲੋਕ- ਅਰਪਣ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੀਰਪੁਰੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਅੰਦਰ ਵੱਖਰੇ ਕਦਮ ਪੁੱਟ ਕੇ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ਼ਿੰਦਰ ਮੀਰਪੁਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਉਹ ਅਹਿਮ ਹਸਤਾਖਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਪਾਲੀਵੁੱਡ ਫ਼ਿਲਮਾ ਲਈ ਵੀ ਕਾਫੀ ਗੀਤ ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਮਕਬੂਲ ਹੋਏ ਹਨ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਗਿਆਨੀ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੀਰਪੁਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸਦਾ ਹੀ ਉਸਾਰੂ ਸਹਿਤ ਰਾਹੀਂ ਨੌਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਸੇਧ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉੱਘੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਨੌਜਵਾਨ ਮੀਰਪੁਰੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਸਲਾਹਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਵੀ ਕਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਨੂੰ ਪਾਠਕ ਚੰਗਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦੇਣਗੇ। ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਜੋ ਖਾਸ ਕਰ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਫੀ ਹਾਈ ਫਾਈ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਦ ਮੁਰਾਦੇ ਅਤੇ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸ਼ਿੰਦਰ ਮੀਰਪੁਰੀ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਦਾ ਡੰਕਾ ਵਜਵਾਇਆ ਹੈ ਉੱਥੇ ਹੀ ਗੀਤਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਅੰਦਰ ਨਵਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚ ਕੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਰਲੇ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਹਿਮ ਮਾਅਰਕਾ ਮਾਰ ਕੇ ਸਹਿਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਅੰਦਰ ਨਵੀਂ ਪੁਲਾਂਗ ਪੁੱਟਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੇਗਾ। ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸ਼ਿੰਦਰ ਮੀਰਪੁਰੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਕਿਤਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਾ ਰੱਖ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿ ਸਕੇ ਜਿਸ ਦੀ ਅੱਜ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗਿਆਨੀ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਖੜੌਲਾ, ਅਮਰੀਕਾ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਰਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ, ਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਮਿਲਾਪ ਕਮੇਟੀ, ਗੁਲਜਾਰ ਸਿੰਘ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ, ਦਲੇਰ ਸਿੰਘ, ਜੱਗਾ ਸਿੰਘ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ, ਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਰੈਣ ਸਿੰਘ ਗਗਨਪ੍ਰੀਤ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਿਲਣ ਜੋਤ ਸਿੰਘ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਮਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਭਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹਾਜਰ ਸਨਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਮਹਾਸ਼ਿਵਰਾਤਰੀ ਉਤਸਵ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ੋਭਾ ਯਾਤਰਾ ਮੌਕੇ ਨਗਨ ਬਾਬਾ ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾਸ ਸੇਵਾ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਬਿਸਕੁਟਾਂ ਦਾ ਲੰਗਰ ਲਾਇਆ ਗਿਆ

ਭਗਵਾਨ ਸ਼ਿਵ ਭੋਲੇਨਥ ਭੋਲੇ ਭਾਅ ਹੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕੇ ਭਗਤਾਂ ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਦੇ ਹਨ : ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰੀਸ਼ ਅਰੋੜਾ

ਸੰਗਰੂ (ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਗੁੰਦ): ਆਉਂਦੀ ਮਹਾਸ਼ਿਵਰਾਤਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧੀ ਮਨਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਮਹਾਸ਼ਿਵਰਾਤਰੀ ਉਤਸਵ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ, ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸ਼ਿਵ ਮੰਦਰ (ਬਗੀਚੀ ਵਾਲਾ) ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਨਗਰ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮਿਤੀ 23 ਫ਼ਰਵਰੀ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ੋਭਾ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼ੋਭਾ ਯਾਤਰਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਸਵਾਗਤ ਹਿਤ, ਪਟਿਆਲਾ ਗੇਟ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਖੇ ਧੰਨ ਧੰਨ ਨਗਨ ਬਾਬਾ ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾਸ ਜੀ ਸੇਵਾ ਦਲ (ਰਜਿ:) ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ੍ਰੀ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਰਮਾ ਅਤੇ ਪ ?ਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਹਰੀਸ਼ ਅਰੋੜਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਲਈ ਬਿਸਕੁਟਾਂ ਦਾ ਖੁੱਲਾ ਲੰਗਰ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਾਡੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰੀਸ਼ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕੇ ਸੇਵਾ ਦਲ ਹਰ ਧਰਮ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀ ਆਦਰ, ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਭਾਵ ਨਾਲ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਜੋੜਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਸ਼ੋਭਾ ਯਾਤਰਾ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਲਈ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਗਵਾਨ ਸ਼ਿਵ ਭੋਲੇਨਥ ਭੋਲੇ ਭਾਅ ਹੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕੇ ਭਗਤਾਂ ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਇਆਂ ਮੰਦਰ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸੇਵਾ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰੀਸ਼ ਅਰੋੜਾ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾ ਪਾ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੀ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ (ਚੇਅਰਮੈਨ), ਹਰੀਸ਼ ਅਰੋੜਾ (ਪ੍ਰਧਾਨ), ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਟੋਨੀ (ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ), ਭੁਪਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬੰਟੀ (ਹੈਡ ਕੈਸ਼ੀਅਰ), ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁੰਦਰੀ (ਡਿਊਟੀ ਇੰਚਾਰਜ), ਅੰਕੁਸ਼ ਸਿੰਗਲਾ (ਫੰਕਸ਼ਨ ਇੰਚਾਰਜ), ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ (ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਂਬਰ), ਕਮਲ ਸਚਦੇਵਾ (ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਲਾਹਕਾਰ), ਮੈਂਬਰਾਨ ਨਿਤੇਸ਼ ਜੈਨ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ, ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਸੰਧੂ ਆਦਿ ਨੇ ਹਜ਼ਾਰ ਹੋ ਕੇ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵ ਸ਼ੰਕਰ ਜੀ ਸਣੇ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ।

ਤੀਸਰੀ ਉੱਤਰ ਜੋਨ ਵੋਮੈਨ ਮਾਸਟਰਜ਼ ਹਾਕੀ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਜਰਖੜ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿਖੇ 22 ਮਾਰਚ ਤੋਂ

ਜਰਖੜ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿੱਚ ਫਿਰ ਲੱਗੇਗਾ ਹਾਕੀ ਦਾ ਮਜ਼ਬਾ: ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜਰਖੜ ਖੇਡ

ਸੰਗਰੂਰ/ਲੁਧਿਆਣਾ (ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਗੁੰਦ): ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰਿਕੇਟ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਟੀਮ ਨੂੰ 6 ਵਿਕਟਾਂ ਤੇ ਹਰਾ ਕੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਚਰਮ ਸੀਮਾ ਤੇ ਪੁੱਜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਜੋਸ਼ ਭਰੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਯੋਗਦਾਨ ਪੈਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਮਾਸਟਰਜ਼ ਵੋਮੈਨ ਹਾਕੀ ਵੱਲੋਂ ਜਰਖੜ ਹਾਕੀ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਤੀਸਰੀ ਉੱਤਰ ਜੋਨ ਵੋਮੈਨ ਮਾਸਟਰਜ਼ ਹਾਕੀ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ 22 ਅਤੇ 23 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਖੇਡ ਕੰਪਲੈਕਸ ਜਰਖੜ ਦੇ ਅਤਿ ਆਧੁਨਿਕ ਐਸਟਰੋਟਰਫ ਹਾਕੀ ਮੈਦਾਨ ਉੱਪਰ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜਰਖੜ ਹੋਰਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਚੋਂ ਕੁਲ 6 ਟੀਮਾਂ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿ ਪ ਦੇ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ 35 ਸਾਲ ਤੋ ਉੱਪਰ ਉਮਰ ਦੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ, ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਹਾਕੀ ਖਿਡਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਹਾਕੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਪੋਂਸਰ ਹਰਸਿਮਰਨ ਜੋਤ ਕੌਰ ਕਨੇਡਾ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਕੰਗ ਯੂਐਸਏ, ਨਿਸ਼ਾ ਥਿੰਦ ਯੂਐਸਏ, ਡਾਕਟਰ ਕੀਰਤੀ ਰੰਧਾਵਾ ਕੈਨੇਡਾ ਹੋਣਗੇ।

24 ਫ਼ਰਵਰੀ ਨੂੰ ਜਰਖੜ ਖੇਡ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿਖੇ ਇਸ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਸਬੰਧੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਅਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਰੋਜੀ, ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆ ਸੇਠੀ ਅਤੇ ਜਰਖੜ ਹਾਕੀ ਅਕੈਡਮੀ ਵੱਲੋਂ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜਰਖੜ , ਗੁਰਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਗਟ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਮਾ ਗਰੇਵਾਲ, ਪਵਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਡੰਗੋਰਾ, ਰਘਵੀਰ ਸਿੰਘ ਡੰਗੋਰਾ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਘਵੱਦੀ ਆਦਿ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਕ ? ਨੇਪਰੇ ਚਾੜਨ ਲਈ ਤਿਆਰੀਆਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਰੋਜੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਟੀਮਾਂ ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਉਹ 10 ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਐਂਟਰ ਕਰਵਾਉਣ। ਉਹਨਾਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਪੰਜਾਬ ਹਾਕੀ ਦੇ ਵਿਧੀ ਵਿਧਾਨ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2 ਟੂਰਨਾਮੈਂਟਾਂ ਦਾ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਆਯੋਜਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੀਸਰਾ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਜਰਖੜ ਖੇਡ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿਖੇ 22 ਅਤੇ 23 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੌਰਾਨ ਸਾਰੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣ ਪੀਣ ਅਤੇ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਦੀਆਂ ਵਧੀਆ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਰਖੜ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿਖੇ ਹੀ ਮੁਹਈਆ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਉੱਤਰ ਜੋਨ ਹਾਕੀ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ 1982 @ਚ ਏਸ਼ੀਅਨ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਜੇਤੂ ਖਿਡਾਰਨ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਕਰਨਗੇ।

ਤੇਜ਼ ਬੁਖਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਡੱਲੇਵਾਲ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿਗੜੀ

ਸੰਗਰੂਰ- ਕਿਸਾਨੀ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਖਨੌਰੀ ਬਾਰਡਰ ’ਤੇ ਮਰਨ ਵਰਤ ’ਤੇ ਬੈਠੇ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੱਲੇਵਾਲ ਦੀ ਸਿਹਤ ਤੇਜ਼ ਬੁਖਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਵਿਗੜ ਗਈ ਹੈ। ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਡੱਲੇਵਾਲ ਨੂੰ 103 ਬੁਖਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੱਥੇ ’ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਪੱਟੀਆਂ ਰੱਖ ਕੇ ਬੁਖਾਰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੰਗਲਵਾਰ ਤੋਂ ਅਚਾਨਕ ਡੱਲੇਵਾਲ ਦੀ ਸਿਹਤ ਗੰਭੀਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੀਪੀ ਖਤਰਨਾਕ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਵਧ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਚਿੰਤਾ ਜਤਾਈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ’ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਲਗਾਤਾਰ ਡੱਲੇਵਾਲ ਦੀ ਸਿਹਤ ’ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿਚ ਨਿਘਾਰ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਦਾ ਵਧਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਖਤਰਾ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗ਼ੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਡੱਲੇਵਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਲਈ ਦੋ ਵਾਰ ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਰਾਹੀਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਗਏ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ 14 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋਈ ਬੈਠਕ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਡੱਲੇਵਾਲ ਦੀ ਸਿਹਤ ਬਿਗੜ ਗਈ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ।

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 293

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

28 FEB TO 03 MARCH, 2025

ਦੂਜੀ ਵਿਸ਼ਵ ਜੰਗ ਮਗਰੋਂ ਜਰਮਨੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੱਜੇ ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਵੱਡੀ ਸ.ਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ

ਜਰਮਨੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਤੇ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਫਰੈਡਰਿਕ ਮਰਜ਼ ਨੇ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਹੈ।ਸੱਜੇ-ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀ ਅਲਟਰਨੇਟਿਵ .ਫਾਰ ਜਰਮਨੀ (ਏਐੱਫਡੀ) ਨੇ ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਚਾਂਸਲਰ ਓਲਫ ਸ਼ੁਲਜ਼ ਦੀ ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਸੋਸ਼ਲ ਡੈਮੋਕਰੈਟਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਹਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਰਹੀ ਹੈ।ਸੀਡੀਯੂ ਆਗੂ ਫ੍ਰੈਡਰਿਕ ਮਰਜ਼ ਨੇ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ,ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਅਡੇਨੌਰ ਹਾਊਸ ਚ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਵਾਂਗੇ। ਅੱਜ ਰਾਤ ਅਸੀਂ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਵਾਂਗੇ, ਕੱਲ ਸਵੇਰੇ ਅਸੀਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਾਂਗੇ।ਮਰਜ਼ ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਅਗਲੇ ਚਾਂਸਲਰ ਬਣਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਸੀਡੀਯੂ ਦਾ 28.6 .ਫੀਸਦ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣਨਾ ਤੈਅ ਹੈ।ਪਰ ਸੱਜੇ ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀ ਅਲਟਰਨੇਟਿਵ .ਫਾਰ ਜਰਮਨੀ (ਏਐੱ.ਫਡੀ) ਵੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਸੀ।ਏਐੱ.ਫਡੀ ਨੂੰ 20.8 .ਫੀਸਦ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ ਉੱਤੇ ਰਹੀ ਹੈ।ਏਐੱ.ਫਡੀ ਆਗੂ ਅਲਾਈਸ ਵੇਡੇਲ ਨੇ ਕਿਹਾ,ਅਸੀਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਨਤੀਜਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸੰਘੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਏਐੱ.ਫਡੀ 20.8 .ਫੀਸਦ ਵੋਟਾਂ ਖਿੱਚੀਆਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਆਇਆ।ਹੁਣ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਲਬੇ ਦੁੱਗਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।ਦੂਜੀ ਵਿਸ਼ਵ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਰਮਨੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸੱਜੇ-ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀ ਹਿੱਸੇ ਆਈ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਹੈ।

ਆਰਥਿਕਤਾ ਤੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਰਗੇ ਮੁੱਦੇ ਰਹੇ ਹਾਵੀ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮੁੱਦਾ ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਤੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਨ।ਯੂਰਪ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਗਿਰਾਵਟ ਵਿੱਚ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਜਰਮਨ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਏਜੰਡੇ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸਿਖ਼ਰ ਤੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਘਾਤਕ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਨੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ।ਏਐੱ.ਫਡੀ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਬਦਲੇ ਨਾਟਕੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਿਆ।ਅਲਾਈਸ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਜਿਸ ਤਬਕੇ ਨੂੰ ਤਕਲੀ.ਫ ਝੱਲਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਉਸ ਖੇਮੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ।ਏਐੱ.ਫਡੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 2013 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੰਸਦ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ 2017 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਕੁਝ ਸੀਟਾਂ ਆਈਆਂ ਸਨ।ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਖ਼ਤ ਰੁਖ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੀ ਆਗੂ ਐਲਿਸ ਵੇਡੇਲ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਸੁਝਾਉਂਦੀ ਆਪਣਾ ਮਤਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰਿਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।ਰਿਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸੱਜੇ ਪੱਖੀ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਜਿਸਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਰਵਾਸੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਫ਼ਿਰ ਚਾਹੇ ਉਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਜਰਮਨ ਪਾਸਪੋਰਟ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪਾਰਟੀ ਹਿੱਸੇ ਆਈ ਸ.ਫਲਤਾ

ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕਈ ਅਹਿਮ ਸ.ਫਲਤਾਵਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।ਹੁਣ ਪਾਰਟੀ ਯੂਰਪੀਅਨ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਰਹੀ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ 33 .ਫੀਸਦ ਵੋਟਾਂ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੀ।ਇਹ ਯੂਰਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਖਾਲੇ ਵਪਾਰਕ ਬਲਾਕ ਨਾਲ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਯੂਰੋ ਮੁਦਰਾ ਨੂੰ ਵੀ ਛੱਡਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ।ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਯੂਕਰੇਨ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਰੂਸ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਹਟਾਈਆ ਜਾਣ, ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਾਰਟੀ ਐੱਲਜੀਬੀਟੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰਦੀ ਹੈ।ਪਰ ਏਐੱ.ਫਡੀ ਆਗੂ ਅਲਾਈਸ ਵੇਡੇਲ ਖ਼ੁਦ ਸਮਲਿੰਗੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾਈ ਸਾਥੀ ਸਾਰਾਹ ਬੋਸਾਰਡ ਹੈ।ਉਹ ਪੱਛਮੀ ਜਰਮਨੀ ਦੀ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੇਸਲਾ ਦੇ ਸੀਈਓ ਇਲੋਨ ਮਸਕ ਵਰਗੀਆਂ ਹਸਤੀਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ।ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਲਾਈਸ ਦੀ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਅਹਿਮ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।ਜਰਮਨਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਅਜੇ ਵੀ ਏਐੱ.ਫਡੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।ਫ਼ਿਰ ਵੀ, ਪਾਰਟੀ ਲਗਾਤਾਰ ਆਪਣੀ ਪਕੜ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਵੀ ਹਮਾਇਤ ਹਾਸਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਨਵੀਂ ਪੀੜੀ ਦੀ ਹਮਾਇਤ

ਸੇਲੀਨਾ ਰਵਾਇਤੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਵੀ ਏਐੱ.ਫਡੀ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।ਸੇਲੀਨਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ,ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਏਐੱ.ਫਡੀ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਬਦਲਾਅ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹਨ।ਇਕੋ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਰਮਨੀ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਇਸ ਦੀ ਹੀ ਲੋੜ ਹੈ।ਜਰਮਨ ਸ਼ਬਦ ਬਰੈਂਡਮਾਯੂਰ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਫਾਇਰਵਾਲ।ਇਹ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਏਐੱ.ਫਡੀ ਵਰਗੀਆਂ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਉਂਦਾ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ।ਪਰ ਪਰਵਾਸ ਵਿਰੋਧੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਵਧਣ ਨਾਲ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਹਨ।ਜਨਵਰੀ ਵਿੱਚ, .ਫਰਿਡਰਿਕ ਮਰਜ਼ ਨੇ ਏਐੱ.ਫਡੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਿੱਲ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ।ਆਖਰਕਾਰ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਇਸਨੇ ਜਰਮਨ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਤਿੱਖੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ।ਉਦੋਂ ਤੋਂ, ਮਰਜ਼ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਏਐਫਡੀ ਨਾਲ ਗੱਠਜੋੜ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।ਮਰਜ਼ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ÷ਸਾਡੇ ਅਤੇ ਏਐੱ.ਫਡੀ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਖੜਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।ਅਸੀਂ ਏਐੱ.ਫਡੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ।

.ਖ਼ਤਰੇ ਵਿਚ ਹੈ ਐਲਨ ਮਸਕ ਦੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕਤਾ

ਵਿਨੀਪੈੱਗ- ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਗੜਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਟਰੰਪ ਦੇ ਮੁੜ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਪਤੀ Elon Musk ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਰ .ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ 51ਵਾਂ ਰਾਜ ਐਲਾਨਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਐਲਨ ਮਸਕ ਖਿਲਾ.ਫ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ, ਐੱਨਡੀਪੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਚਾਰਲੀ ਐਂਗਸ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਐਲਨ ਮਸਕ ਦੀ ਦੋਹਰੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪਾਸਪੋਰਟ ਰੱਦ ਕਰਨ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਅਰਬਪਤੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਦੇ ਮੋਹਰੀ ਨਿੰਦਕਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਈ-ਪਟੀਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੈ।ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀ ਇਸ ਈ-ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਮਸਕ ’ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਸਕ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾ.ਫ ਹਨ। ਔਨਲਾਈਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੁਣ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਖ਼ੁਦਮੁਖ਼ਤਿਆਰੀ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਮਸਕ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟ.ਫਾਰਮ ਐਕਸ ’ਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿਆਸਤ ਬਾਰੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਐੱਨਡੀਪੀ ਨੇਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਸਕ ਨੇ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਨੇਤਾ ਪੀਅਰੇ ਪੋਲੀਵਰ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਟਰੂਡੋ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੁਰਾ ਨੇਤਾ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਆ.ਫ ਕਾਮਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਸੈਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ’ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ 5-5353 ਨਾਮੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ’ਤੇ 20 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਦਸਤਖ਼ਤਾਂ ਲਈ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਖ਼ਬਰ ਦੇ ਛਾਪੇ ਜਾਣ ਤੱਕ 249428 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨ ’ਤੇ 20 ਜੂਨ ਤੱਕ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੇ ਕੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਈ-ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 2015 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ’ਤੇ

ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਹਾਊਸ ਔ.ਫ ਕਾਮਨਜ਼ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਜਨਤਾ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਜਾਂ ਚਿੰਤਾ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।ਐਲਨ ਮਸਕ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੌਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਲਾਹਕਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਐ.ਫੀਸ਼ੈਂਸੀ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਮੁਖੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਵਿਭਾਗ ਹੈ। ਮਸਕ ਦੱਖਣੀ ਅ.ਫਰੀਕਾ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਸਸਕੈਚਵਨ ਦੇ ਰਿਜਾਇਨਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਮਸਕ ਕੋਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਵੀ ਹੈ। ਹਾਊਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 24 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਐਮਪੀਜ਼ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

‘ਯੂਕਰੇਨ ਵਿੱਚ ਜੰਗ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਰੂਸ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਵਿੱਚ ਹੈ’: ਟਰੰਪ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ- ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿਰੁੱਧ ਜੰਗ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਾ ਰੂਸ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲਾਦੀਮੀਰ ਪੂਤਿਨ ਇਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਨਿਊਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਇਮੈਨੁਅਲ ਮੈਕਰੋਨ ਨੇ ਜੰਗ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲਬਾਤ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰੰਟੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ’ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਵੇਂ ਆਗੂ 2022 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਯੂਕਰੇਨ ’ਤੇ ਰੂਸੀ ਹਮਲੇ ਦੀ ਤੀਜੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ’ਤੇ ਵ੍ਹਾਈਟ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਮਿਲੇ ਸਨ।ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪਣਾ ਦੂਜਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੀਆਂ .ਫੋਨ ਕਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪੂਤਿਨ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸਦੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਅਤੇ (ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪੂਤਿਨ ਲਈ) ਰੂਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਰੂਸ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਵਿਚ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਯੂਕਰੇਨ ਨਾਲ ਇਕ ਸਮਝੌਤੇ ’ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਅਰਬਾਂ ਡਾਲਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਬਦਲੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਦੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਵੇਗਾ।ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਇਮੈਨੁਅਲ ਮੈਕਰੋਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਪਰ ਮੇਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਆਓ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ। ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, ਮੇਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਯੂਰਪੀਅਨ ਸਹਿਯੋਗੀ ਮਿਲਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਸਹਿਯੋਗ (ਬੈਕਅੱਪ) ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰੰਟੀ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਡੀ ਸਮੂਹਿਕ ਰੋਕਥਾਮ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ।”

ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਡੀਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ’ਤੇ ਬੋਲੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ, : ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਦੇਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹੋਂ ਪੁੱਟਣ ਲਈ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ਾਂ, ਠੱਗਾਂ ਅਤੇ ਡੀਪ ਸਟੇਟ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹਾਂ (ਬਾਹਰੀ ਤਾਕਤਾਂ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ) ਨੂੰ ਘਰ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਦੇਣਾ ਆਪਣੀ ਮੁੱਖ ਨੀਤੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਦੇ ਬਾਹਰ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪੋਲੀਟੀਕਲ ਐਕਸ਼ਨ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, ਧੋਖੇਬਾਜ਼, ਝੂਠੇ, ਬੇਈਮਾਨਾਂ, ਗਲੋਬਲਿਸਟ ਅਤੇ ਡੀਪ ਸਟੇਟ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਬਹਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਪਿਊ ਰਿਸਰਚ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 2022 ਤੱਕ, ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਕੁੱਲ ਅਮਰੀਕੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ 3.3 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਨਮੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ 23 ਫੀਸਦੀ ਹੋਣਗੇ।

ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਤੇ ਹਮਾਸ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਅਦਲਾ ਬਦਲੀ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ

ਯਰੂਸ਼ਲਮ- ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਤੇ ਹਮਾਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੈਂਕੜੇ ਫਲਸਤੀਨੀ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਬਦਲੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੰਧਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਤੇ ਹਮਾਸ ਵਿਚਾਲੇ ਜੰਗਬੰਦੀ ਅਜੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਸ਼ਨਿੱਚਰਵਾਰ ਤੋਂ 600 ਫਲਸਤੀਨੀ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਮਾਸ ਨੇ ਰਿਹਾਈ ਮੌਕੇ ਬੰਧਕਾਂ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕੀਤੀ। ਉਧਰ ਦਹਿਸ਼ਤੀ ਸਮੂਹ ਹਮਾਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਜੰਗਬੰਦੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ‘ਵੱਡੀ ਉਲੰਘਣਾ’ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਦੂਜੇ ਗੇੜ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਮੁਮਕਿਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚ ਬਣੇ ਜਮੂਦ ਕਰਕੇ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦੇ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ। ਜੰਗਬੰਦੀ ਕਰਾਰ ਦੇ ਛੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣੀ ਹੈ, ਪਰ ਮੰਗਲਵਾਰ ਦੇਰ ਰਾਤ ਹਮਾਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਸਿਖਰਲੇ ਸਿਆਸੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਖਲੀਲ ਅਲ-ਹੱਈਆ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਿਚ ਇਕ ਵਫ਼ਦ ਨੇ ਮਿਸਰ ਦੀ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਕਰਾਚੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਹੋਲੀ ਖੇਡਣ ’ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਿਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ

ਕਰਾਚੀ ; ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਦਾਊਦ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਐਂਡ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਕਰਾਚੀ ਵਿਚ ਹੋਲੀ ਖੇਡਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 21 ਫ਼ਰਵਰੀ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਂਪਸ ਵਿਚ ਦੋਵਾਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਹੋਲੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਇਆ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਵੀਡੀਉਜ਼ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਹਨ।ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਹੋਲੀ ਖੇਡਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੈਂਪਸ ਵਿਚ ਦਾਖ਼ਲੇ ’ਤੇ ਵੀ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ 24 ਫ਼ਰਵਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਖਤ ਰੁਖ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਣ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸਲਾਮਿਕ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਨੇ ਹੋਲੀ ਖੇਡਦੇ ਹੋਏ ਹਿੰਦੂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਕੁਝ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਹਿੰਦੂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਮਕ ਤਿਉਹਾਰ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ।ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਲੋਂ 21 ਫ਼ਰਵਰੀ ਨੂੰ ਓਮਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੋਟਿਸ ’ਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ- ‘21 ਫਰਵਰੀ, 2025 ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਂਪਸ ’ਚ ‘ਤੁਹਾਂਜੋ ਦੇਸ਼, ਮੁਹੂੰਜੋ ਦੇਸ਼ ਸਿੰਧੂ ਦੇਸ਼’ ਵਰਗੇ ਰਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾਹਰੇ ਲਗਾ ਕੇ ਵਿਦਿਅਕ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਖ਼ਰਾਬ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਚਰਣ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।ਇਸ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅੰਤਮ ਫ਼ੈਸਲੇ ਤਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ ਦਾਖਲੇ ’ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ, ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਸੋਮਵਾਰ, 24 ਫਰਵਰੀ 2025 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 3 ਵਜੇ, ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਦਫਤਰ, ਦਾਊਦ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਕਰਾਚੀ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਕਾਨਫਰੰਸ ਰੂਮ ਵਿਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਵੋ।

ਯੂਕਰੇਨ ’ਤੇ ਹਮਲੇ ਲਈ ਰੂਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਇਨਕਾਰ

ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ- ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਅਟਲਾਂਟਿਕ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਟਕੀ ਮੋੜ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਯੂਕਰੇਨ ਜੰਗ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਤਿਆਂ ’ਤੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਵੋਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਯੂਕਰੇਨ ’ਤੇ ਹਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਰੂਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ’ਤੇ ਆਪਣੇ ਯੂਰਪੀ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਰੁਖ਼ ਅਪਣਾਇਆ। ਯੂਕਰੇਨ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਜੰਗ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮਹਾਸਭਾ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਰੂਸ ਨੇ ਯੂਰਪ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਾਲੇ ਯੂਕਰੇਨ ਦੇ ਮਤੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵੋਟ ਪਾਈ। ਇਸ ਮਤੇ ਵਿੱਚ ਰੂਸੀ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਰੂਸੀ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਫੌਰੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਵੋਟਿੰਗ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿੱਚ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਇਮੈਨੁਅਲ ਮੈਕਰੌਂ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ 193 ਮੈਂਬਰੀ ਵਿਸ਼ਵ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸਲਾਮਤੀ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਖਰੜੇ ’ਤੇ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ।ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸਲਾਮਤੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਪੱਕੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਮਰੀਕਾ, ਰੂਸ, ਚੀਨ, ਬਰਤਾਨੀਆ ਅਤੇ ਫਰਾਂਸ ਕੋਲ ਵੀਟੋ ਹੈ। 15 ਮੈਂਬਰੀ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ 10 ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ, ਜਦੋਂਕਿ ਪੰਜ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਵੋਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼ ਸਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣਨ ਮਗਰੋਂ ਟਰੰਪ ਨੇ ਲੜਾਈ ਦੇ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਹੱਲ ਲਈ ਰੂਸ ਨਾਲ ਅਚਾਨਕ ਗੱਲਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਯੂਕਰੇਨ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਕੁੜੱਤਣ ਆਈ ਹੈ। ਯੂਰਪੀ ਆਗੂ ਇਸ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹਨ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਨੂੰ ਰੂਸ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

ਚੋਣਾਂ ’ਚ ਮਦਦ ਲਈ ਭਾਰਤ ਨੂੰ 1.8 ਕਰੋੜ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ: ਟਰੰਪ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ- ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਬਾਈਡੇਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਵਿੰਨ੍ਹਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ 1.8 ਕਰੋੜ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇਸਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪੋਲੀਟੀਕਲ ਐਕਸ਼ਨ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਨੂੰ 2.1 ਕਰੋੜ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਕਾਸ ਏਜੰਸੀ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਵਿੰਨ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਟਰੰਪ ਨੇ ਭਾਰਤ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਲਗਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਉਸਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਲਈ 1.8 ਕਰੋੜ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਆਖਿਰ ਕਿਉਂ ?...। ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਡਾ ਬਹੁਤ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਟੈਕਸ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹਨ... ਉਹ 200 ਫੀਸਦੀ (ਟੈਕਸ) ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਨੂੰ 2.9 ਕਰੋੜ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਾਮ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 2.9 ਕਰੋੜ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾ ਸਕਣ।

ਮੇਲੋਨੀ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਪਖੰਡੀ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ- ਇਟਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜੌਰਜੀਆ ਮੇਲੋਨੀ ਨੇ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਾਧਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਬਕਾ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਡਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਟਰੰਪ, ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਖੁਦ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀਆਂ ਦੇ ਦੋਹਰੇ ਮਾਪਦੰਡ ਹਨ।ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿੱਚ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪੋਲੀਟੀਕਲ ਐਕਸ਼ਨ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਮੇਲੋਨੀ ਨੇ ਟਰੰਪ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੇਡੀ ਵੈਂਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁਲੀਨ ਅਤੇ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਾਧਿਆ। ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਘਬਰਾ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਟਰੰਪ ਦੀ ਜਿੱਤ ਨਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਿੜਚਿੜਾਹਟ ਹਿਸਟੀਰੀਆ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ - ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਜਿੱਤ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ,।ਇਤਾਲਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੋਹਰੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਵੇਂ 1990 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਿਲ ਕਲਿੰਟਨ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਟੋਨੀ ਬਲੇਅਰ ਦੀ ਇੱਕ ਗਲੋਬਲ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਨੈੱਟਵਰਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 293

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

28 FEB TO 03 MARCH, 2025

Long Island Indo American Lions Club Celebrates 'Power of Love'-A Night of Love, Compassion, and Inspiration.

On Saturday, February 22, 2025, the Long Island Indo American Lions Club celebrated the 'Power of Love' under the leadership of President Anju Sharma. The event was held at the MINT Restaurant in Garden City, NY. The event brought together members, patrons, community leaders, and also the non-member guests for an evening of entertainment and inspiration.

The celebration highlighted the broad meaning of love and compassion in every relationship and aspect of life. Sanju Sharma welcomed attendees and emphasized the importance of acting with love to build stronger, more compassionate communities. In her speech, she expressed that when we act with love, we don't just help individuals, we build a stronger foundation of compassionate groups. We create a ripple effect of kindness that inspires others to do the same.

The event coordinators, Asha Dua, Dr. Jag Kalra, KomalChhabria, Shashi Malik, and Pretty Jain, made a memorable entrance to the iconic song "Power of Love" by Luther Vandross. As they walked in, they held shiny red hearts with

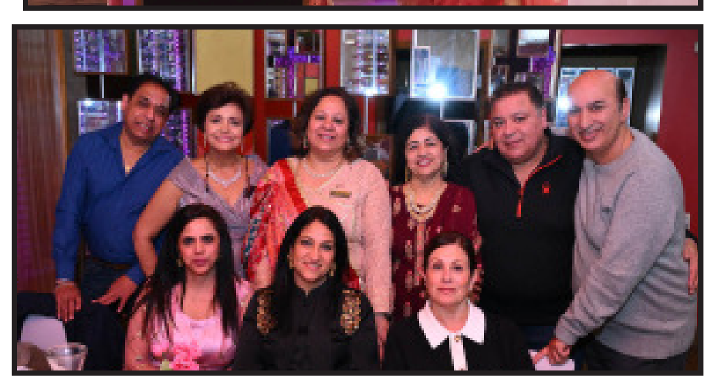

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 293

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

28 FEB TO 03 MARCH, 2025

Long Island Indo American Lions Club Celebrates 'Power of Love'-A Night of Love, Compassion, and Inspiration.

letters that spelled out "LIIA LIONS," proudly showcasing the club's name and adding a touching moment to the celebration. Dr. Jag Kalra President Anju Sharma invited President to address the audience. The President was thanked for suggesting a meaningful name "power of all" for the event.

President Anju Sharma showed heartfelt gratitude to the team members and sponsors for their compassion in helping the community through charitable projects. She stated that Team work is great work and her fellow lions are hardworking and supportive that's how club has achieved top rank in many fields. She recognized past presidents, ShyamGajwani, Dr. Sunil Mehra, InduGajwani, and current Sr. Vice President Kanak Golia, Secretary Hargovind Gupta, Treasurer SaurabhSheth, Directors MadhuPareek, Gary Sikka, Dr. YogendraSaxen, Finance Chair NandPanjwani& Club Admin Sanju Sharma. She thanked all for their support. The members who could not attend the event due to schedule or being out of country were also thanked for their support to the club.

The president concluded her speech with a heartfelt message: "Let's harness the power of love to build a brighter, more compassionate world. Thank you,

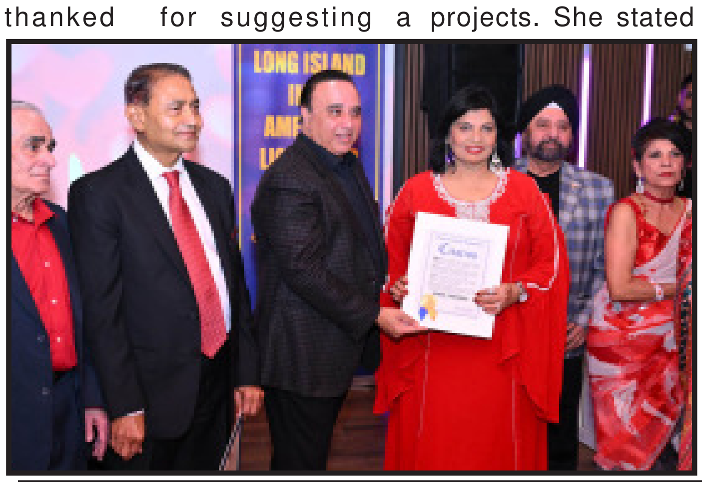

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 293

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

28 FEB TO 03 MARCH, 2025

Long Island Indo American Lions Club Celebrates 'Power of Love'-A Night of Love, Compassion, and Inspiration.

fellow Lions, and let's continue to spread love and kindness together!".

Presentation videos, melodious singing by Jyoti Gupta and Anil Dua, oustanding dance performance by DishaSingh&Eshasingh, Poetry by RekhaChichara, Amazing Dance performance by Indu-ShyamGajwaniadded special charm to the evening's entertainment. "Guess the Song" an interactive music game where the audience has to identify a song based on a short clip or tune was real fun. Winners of the game were handed over prizes.

The program emcees, Asha Dua and Jag Kalra did a faboulous job. They kept the audience engaged & entertained throughout the program. Installation-Oath Ceremony of new members was initiated by Membership Chair Shashi Malik.Zone chair Antoinette Jean-louis installed new members Dr. AbhaBhatnagar, Dr Jag Kalra& Dr. Sumita Sen Gupta,all three are well known in the community. Special awards and recognitions were bestowed upon club members and community leaders for their dedication and service for the community. The honorees Gary Sikka, Mizan Rahman, AtulPareek, Hargovind Gupta, were awarded citationsby special guest of the evening most recognizable, a successful Indian-American entrepreneur, the founder of 'Bolla Companies', Harry Bolla and our Sr. Vice President another prominent entrepreneur and philanthropist, Mr. Kanak Golia.,Club President Anju Sharma, Past Presidents ShyamGajwani&InduGajwani, Director MadhuPareek, Dr. YogendraSaxena& Finance chair NandPanjwani also joined in for the award giving. Event coordinators Asha Dua, Dr. Jag Kalra, KomalChhabria& Shashi Malik were recognized and awarded citations for their dedication and hard work for the club and event. President's special recognition awards went to RekhaChichara, who is well known for her generous support, she was recognized with a "Queen of Hearts" award for her support to the club & various organizations of our community.

Vidhi&SandeepChhabria were recognized with "Compassionate Hearts" awards for their services to the club. Club Director MadhuPareek Applauded and congratulated President Anju Sharma for incredible achievements by club under her leadership. She mentioned that Anju ji has brought club to new heights and wished her good luck to continue serve the community. Past/Founder President InduGajwaniechodMadhuPareek's words &appreciated work done by Anju Sharma & stated that she should continue to serve the club for coming year. Sr. vice President Kanak Golia thanked all for attending the event and requested their support for the club for noble cause and to become a member. Secretary Hargovind Gupta gave vote of thanks. President & Event coordinators showed gratitude to Gary Sikka owner, & Staff of Mint Restaurant for their hospitality, Delicious food and great service. She also thanked Pritpalfrom 'Preetnama', DJ jyoti and photographer Dheerajdixit. The event successfully elaborated on the broad meaning of love and compassion, inspiring many to help unconditionally

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲਈ ਮਾਰਕਿਟਿੰਗ ਦੀ ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਕੀ ਹੈ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਲਿਸੀ ਫ਼ਰੇਮਵਰਕ ਆਨ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਮਾਰਕਿਟਿੰਗ ਦੇ ਖਰੜੇ ਨੂੰ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਕਦਮ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਇਸ ਮਤੇ ਬਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।ਦੇਰ ਨਾਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਮਤੇ ਬਾਰੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, ਇਹ ਖਰੜਾ ਤਿੰਨ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਢੰਗ ਹੈ। ਖਰੜੇ ਵਿੱਚ ਐੱਮਐੱਸਪੀ (ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ) ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਖਰੜੇ ਨੂੰ ਮੁੱਢੋਂ ਰੱਦ ਕਰਦੀ ਹੈ।ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਮੁੜ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜਿਸ ਖੇਤੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਖਰੜੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਤਮਾਮ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕਜੁੱਟਤਾ ਦਿਖਾਈ ਹੈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਖਰੜਾ ਕੀ ਹੈ ?ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸ ਦਲੀਲ ਤਹਿਤ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ? ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਕਿਉਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਕਦਮ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ? ਇਸਦਾ ਜਵਾਬ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ ?

ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਮਾਰਕਿਟਿੰਗ ਖਰੜਾ ਕੀ ਹੈ ?

ਸਾਲ 2024 ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਲਿਸੀ ਫ਼ਰੇਮਵਰਕ ਆਨ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਮਾਰਕਿਟਿੰਗ ਦਾ ਖਰੜਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ।ਇਸ ਖਰੜੇ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ 25 ਨਵੰਬਰ 2024 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ ਤੋਂ ਖਰੜੇ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰ ਮੰਗੇ ਗਏ ਸਨ।ਇਸ ਖਰੜੇ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਦੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਕਰੇਟਰੀ ਫ਼ੈਜ਼ ਅਹਿਮਦ ਕਿਡਵਈ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।ਖਰੜੇ ਰਾਹੀਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਢਾਂਚਾ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਲੋੜ ਮੁਤਾਬਕ ਫ਼ਸਲ ਵੇਚਣ ਲਈ ਮੰਡੀ ਮਿਲੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਫ਼ਸਲ ਆਪਣੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵੇਚ ਸਕਣਗੇ।ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਮਾਰਕਿਟਿੰਗ ਦਾ ਖਰੜਾ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ-ਵੇਚ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਡਿਜੀਟਲਾਈਜੇਸ਼ਨ, ਨਿੱਜੀ ਮੰਡੀਆਂ ਅਤੇ ਕੰਟਰੈਕਟ ਫਾਰਿੰਗ ਉਪਰ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।ਇਸ ਖਰੜੇ ਵਿੱਚ ਗੁਦਾਮਾਂ, ਸਾਈਲੋ ਅਤੇ ਕੋਲਡ ਸਟੋਰੇਜ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖਰੜੇ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖਰੜਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਲਾਗਤ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਦੀ ਸੌਖ ਲਈ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਚਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਤਰਕਸੰਗਤ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਹ ਖਰੜਾ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਇਸ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਰਾਜ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਬਣੀ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਸੁਧਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀਐੱਸਟੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਤਰਜ ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰੇਗੀ।ਇਹ ਖਰੜਾ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਚੇਨਾਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਲਾਕਚੈਨ, ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨ ਲਰਨਿੰਗ ਵਰਗੀਆਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।ਖਰੜੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੀਤੀ ਦਾ ਮਕਸਦ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਈਕੋਸਿਸਟਮ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ, ਮੁਕਾਬਲਾ ਵਧਾਉਣਾ, ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਲਿਆਉਣਾ, ਉਪਜ ਦਾ ਵਧੀਆ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਲੱਭਣਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੀ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ?

ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਜਨਵਰੀ 2025 ਵਿਚ ਹੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਡੀਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਖਰੜੇ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।ਪਰ ਅੱਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੀਤੀ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖੁੱਡੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਇਸਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਇਹ ਖਰੜਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਲੰਬੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2021 ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ।ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖੁੱਡੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 246 ਅਧੀਨ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ-2 ਦੀ ਐਂਟਰੀ 28 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਇਸ ਖਰੜੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੂਬੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਨੀਤੀ ਨਾ ਲੈ ਕੇ ਆਵੇ ਜੋ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਖਰੜੇ ਨੂੰ ਮੁਢੋਂ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਤੇ ਛੱਡਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਗੁਰਮੀਤ ਖੁੱਡੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਮਤੇ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਖ਼ਾਸ ਗੱਲਾਂ

ਗੁਰਮੀਤ ਖੁੱਡੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਰੜੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਮਤੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬਿੰਦੂ ਕੁਝ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਇਸ ਖਰੜੇ ਵਿੱਚ ਐੱਮਐੱਸਪੀ ਦਾ ਕਿਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਖਰੜੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮੰਡੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮਾਰਕਿਟ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮੰਡੀਆਂ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਏ.ਪੀ.ਐੱਮ.ਸੀ ਮੰਡੀਆਂ ਤਬਾਹ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮੰਡੀਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ’ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਇਸ ਖਰੜੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਫ਼ਸਲ/ ਜਿਣਸ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਮੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਵੇਗੀ।

ਖਰੜਾ ਮਾਰਕਿਟ ਫੀਸ ਦੀ ਦਰ ਉਪਰ ਗ਼ੈਰ-ਨਾਸ਼ਵਾਨ ਵਸਤੂਆਂ ਲਈ 2 ਫੀਸਦ ਅਤੇ ਨਾਸ਼ਵਾਨ ਵਸਤੂਆਂ ਉਪਰ 1 ਫੀਸਦ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਲਿਮਟ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੂਬੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

ਇਹ ਖਰੜਾ ਕੰਟ੍ਰੈਕਟ ਫਾਰਮਿੰਗ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਾਇਲੋਜ਼ ਨੂੰ ਮੰਡੀ ਯਾਰਡ ਐਲਾਨਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਇਸ ਖਰੜੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਿਸਾਨ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਖਰੜੇ ਦਾ ਮੰਤਵ ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਦੀ ਐੱਮਐੱਸਪੀ ਉਪਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਖਰੀਦ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਮੰਡੀਕਰਨ ਉੱਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ।

ਜੀਐੱਸਟੀ ਲਈ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਤਰਜ਼ ਉੱਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਡੀਕਰਨ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।.

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਮਤੇ ਬਾਰੇ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀ ਕਿਹਾ ?

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖੁੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਸਪੀਕਰ ਕੁਲਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤਮਾਮ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਮਤੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਰੜੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ।

ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਜੇਲ੍ਹ ਰਹਿ ਕੇ ਆਏ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗੱਜਣਮਾਜਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਭਾਜਪਾ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਇਸ ਖਰੜੇ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨੀ ਤਬਾਹ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਮਤੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਅਮਨ ਅਰੋੜਾ, ਤਰੁਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੌਂਦ ਨੇ ਵੀ ਮਤੇ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਿਆ।

ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਮਿਲਾਈ ਸੁਰ

ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਏਜੰਡਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ, ਇਹ ਖੇਤੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਦਾ ਖਰੜਾ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਆਰਡੀਐੱਫ ਫੰਡ ਰਾਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਆਰਡੀਐੱਫ ਫ਼ੰਡ ਰੋਕ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।ਇਸ ਨੀਤੀ ਰਾਹੀਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਐੱਫਸੀਆਈ ਵਰਗੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਬਿਆਂ ਉੱਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਇਆਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੂਬਾ ਹੈ ਪਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਇਸ ਨੀਤੀ ਰਾਹੀਂ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਥੋਪਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮੰਡੀਕਰਨ ਸਿਸਟਮ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਛੋਟਾ ਕਿਸਾਨ ਮੰਡੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਰਡੀਐੱਫ ਫ਼ੰਡ ਇਸ ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਇਕੱਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।ਜਿਸਦੇ ਨਾਲ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਹਾਲਾਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇਸ ਨੀਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਮਤੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਨੀਤੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਘੇਰਿਆ

ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਧਾਇਕ ਸੰਦੀਪ ਜਾਖੜ ਨੇ ਮਤੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਤ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ।ਸੰਦੀਪ ਜਾਖੜ ਨੇ ਕਿਹਾ, ÷ਅਸੀਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਤਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪਰ ਇਹ ਚਰਚਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਵੇਂ ਕੱਢਣਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਰੋਡ ਮੈਪ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ।ਕਿਉਂ ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਨੂੰ 2 ਸਾਲ ਲਈ ਐੱਮਐੱਸਪੀ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਜੇਕਰ ਹਰਿਆਣਾ ਐੱਮਐੱਸਪੀ ਐਲਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਰਲ ਕੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਖਰੜੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੀਏ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ ਕਿ ਆਖਰ ਕੀ ਗ਼ਲਤ ਹੈ ਕੀ ਸਹੀ ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸੋਧ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੰਦੀਪ ਜਾਖੜ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਜੈ ਕਿਸ਼ਨ ਰੋੜੀ ਨੇ ਮੁੜ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮਤੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸੰਦੀਪ ਜਾਖੜ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹਾਂ ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਖਰੜੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਕੋਈ ਹੱਲ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਅਮਨ ਅਰੋੜਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, ਤੁਹਾਡੇ ਵਕੀਲ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪੱਖ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਆਰਡੀਐੱਫ ਦਾ ਪੈਸੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਲੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ 80 ਕਰੋੜ ਕਿਉਂ ਰੋਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ’ਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ’ਤੇ ਹੰਗਾਮਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ- ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਸ਼ਨ ਦੇ ਆਖ਼ਰੀ ਦਿਨ ਅੱਜ ਸਿਫ਼ਰ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਵੱਲੋਂ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਧਿਰ ’ਤੇ ਲਾਏ ਗਏ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ’ਤੇ ਹੰਗਾਮਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਤਹਿਸੀਲਾਂ ’ਚ ਹੋ ਰਹੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਖਣਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਵੀ ਚੁੱਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਦਨ ’ਚ ਜਦੋਂ ‘ਪਾਰਟੀ ਫੰਡ’ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਚੁੱਕਿਆ ਤਾਂ ਰੌਲਾ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਤੇ ਮੰਤਰੀ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਈਟੀਓ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਹੋ ਗਏ। ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਅਮਨ ਅਰੋੜਾ ਸਦਨ ’ਚ ‘ਪਾਰਟੀ ਫੰਡ’ ਮਾਮਲੇ ’ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਈਟੀਓ ਦੀ ਪਿੱਠ ’ਤੇ ਡਟ ਗਏ। ਅੱਜ ਜਿਉਂ ਹੀ ਸਿਫ਼ਰ ਕਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਪੀਐੱਸਈਬੀ ਇੰਜਨੀਅਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ‘ਪਾਰਟੀ ਫੰਡ’ ਘਪਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸਦਨ ’ਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜੁਡੀਸ਼ਲ ਜਾਂ ਸਦਨ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾ ਕੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਤਹਿਸੀਲਾਂ ’ਚ ਤਾਇਨਾਤ ਚਾਰ ਦਰਜਨ ਮਾਲ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਸਦਨ ’ਚ ਹੰਗਾਮਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਪੀਕਰ ਕੁਲਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਹੌਲ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣਾ ਪਿਆ। ਮੰਤਰੀ ਈਟੀਓ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ’ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਬਾਜਵਾ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਮੰਤਰੀ ਸਨ ਤਾਂ ਉਦੋਂ 28 ਅਧਿਕਾਰੀ ਲੁੱਕ ਘਪਲੇ ’ਚ ਫੜੇ ਗਏ ਸਨ। ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਇੰਜਨੀਅਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕੋਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ। ਤਲਖ਼ੀ ਘਟਣ ਮਗਰੋਂ ਕੈਬਨਿਟ

ਮੰਤਰੀ ਅਮਨ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ‘ਪਾਰਟੀ ਫੰਡ’ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਵਾਸਤੇ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਨਾਲ ਅਮਨ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਬਿਜਲੀ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰ ਸ਼ਖ਼ਸ ਦੱਸਿਆ। ਉਂਜ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਦਨ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹਦਿਲੀ ਦਿਖਾਈ। ਸਿਫ਼ਰ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਵਿਧਾਇਕ ਅਸ਼ੋਕ ਪਰਾਸ਼ਰ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਡਿਪੋਰਟ ਹੋ ਕੇ ਆਏ 12 ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਪੱਲਿਓਂ ਪੰਜਾਹ-ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਦੇਣਗੇ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿਫ਼ਰ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਰਾਜ ਦੀ ਥਾਂ ਪੁਲੀਸ ਰਾਜ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਬਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਗੋਇਲ ਨੇ ਖਣਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ’ਤੇ ਸਫ਼ਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਬਸਪਾ ਵਿਧਾਇਕ ਡਾ. ਨਛੱਤਰਪਾਲ ਨੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਏਰੀਅਰ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਵਿਧਾਇਕ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬੁੱਧ ਰਾਮ ਨੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਗੈੱਸਟ ਫੈਕਲਟੀ ਸਟਾਫ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 1158 ਲੈਕਚਰਾਰਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਤੇ ਨਵੀਂ ਭਰਤੀ ਵੇਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੈੱਸਟ ਫੈਕਲਟੀ ਅਤੇ ਐਡਹਾਕ ਸਟਾਫ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਹਾਲ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਣ। ਸਿਫ਼ਰ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਬਰਿੰਦਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਾਹੜਾ ਨੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਬਲਾਕ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫ਼ਸਰ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਵਾਧੂ ਚਾਰਜ) ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਘਪਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਮਗਰੋਂ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਅਫ਼ਸਰ ਨੇ ਗੁਮਰਾਹ ਕੀਤਾ। ਮੰਤਰੀ ਅਮਨ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਪੰਚਾਇਤ ਮੰਤਰੀ ਤਰੁਨਪ੍ਰੀਤ ਸੌਂਦ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਫ਼ਸਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਕੁੱਝ ਸਮੇਂ ਮਗਰੋਂ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਬੀਡੀਪੀਓ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਸਦਨ ’ਚ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਪਾਹੜਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ।

ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

Weekly Preetnama www.preetnama.com +1 (201) 312-4180

PRITPAL KAUR
Editor-In-Chief
+1 201-312-4180
+1 917-328-8436

ADVISORY BOARD

Joga Singh
Jaswinder Singh New Jersey
Mindi Manak NewYork
Jagjit Singh Dasuya
Gurmeet Singh Dhalwan Chicago
G. S Singh Punjab
Sujan Nag, USA
Dr. Jagdeep Dhimaan, India
Sarabjit Kaur Punjab
Sukhmandar Brar (Bhagata Bhaika) Vancouver,

Sunil Kumar Gund (Journalist) India
Raj Rani Video editor
Jagmeet Kaur 97817-41631

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਂ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਾਦਕ ਜਾਂ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਈਮੇਲ ਵਾਲੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਨੂੰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਂਟ ਛਾਂਟ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਛਾਪਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿਚ ਛਪੀ ਸਮਗਰੀ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਦਾਤਾ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਕੀਮਤ, ਵਰੰਟੀ, ਕੁਆਲਿਟੀ, ਸੁਝਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

The Preetnama is not responsible or legally lible for any news, article, advertisement or typing mistakes in the news or articles

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹਫਤਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਠਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਫੋਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਲਈ ਖਿਮਾ ਦੇ ਜਾਚਕ ਹਾਂ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਹੀ ਲੇਖ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਢੁੱਕਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

Preetnamausa@gmail.com
www.preetnama.com

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਡਿਜੀਟਲ ਕੰਟੈਂਟ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਸਖ਼ਤ ਹੋਈ

ਪ੍ਰੋ . ਡਾ . ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ

ਹੁਣ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਆਰਟੀਫਿਸ਼ਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਰਥਾਤ ਏ ਆਈ ਅਤੇ ਡੀ ਫੇਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੈਟ ਜੀਪੀਟੀ ਅਤੇ ਰੋਬੋਟ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਹੀ ਨਵੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਹੈ ।ਅੱਜ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਅਭਾਸੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸੰਸਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਨ ਦੀਆਂ ਸੰਵੇਦਨਾਵਾਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਨਵੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਘਾਣ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਤੁਹਾਡੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਆਸਥਾ ਉਸਤਤੀ ਤੇ ਇਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਦਾ ਅਸਰ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਕੱਲਤਾ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਕੱਟ ਕੇ ਜੀਵਨ ਜੀ ਰਹੇ ਹੋ । ਇਹ ਅੱਜ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਓਟੀਟੀ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਘੁੱਸਪੈਠ ਨੇ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਹੁਣ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।ਅੱਜ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੇ ਉਸਦੀ ਹੋਂਦ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਖ਼ਾਕਾ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਚੌਕਸ ਹੋਣਾ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਮੁਸੀਬਤ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ।ਹੁਣ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਛੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਇਸ ਅਸ਼ਲੀਲ ਕੰਟੈਂਟ 'ਤੇ ਟੋਟਲ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ । ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਅਰਥਾਤ ਟੀਨਏਜਰ ਦੀ ਉਮਰ ਦੀ ਬੱਚਿਆਂ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਐਕਸੈਸ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਰੀਆ ਤੇ ਚੀਨ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ ਵੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹਾਲੇ ਸਭ ਕੁਝ ਫ੍ਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਹੁਣ ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਇਸ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਰੁਖ਼ ਕਰੇ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੰਟੈਂਟ ਨੂੰ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਫ੍ਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖੁੱਲੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦਿਖਾਉਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਆਇਦ ਕੀਤੀ ਜਾਏ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇਸ ਓਟੀਟੀ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਕੰਟੈਂਟ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਅਤੇ ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਤੋਂ ਬਚਾ ਸਕੀਏ।ਅੱਜ ਇਹ ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਖ਼ਤਰਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਇਸਨੂੰ ਇਸ ਸੁਨਾਮੀ ਕਹਾਂਗਾ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਭਾਸ਼ਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ।ਵਰਤਮਾਨ ਦੁਨੀਆਂ ਪੂਰੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਬਦਲਦੀ ਹੋਈ ਤਕਨੀਕ ਅਤੇ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਵੱਧਦੀ ਹੋਈ ਉਚ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਹੈ । ਹੁਣ ਇਹ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਖਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਪਲ ਵੀ ਜ਼ਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਅਰਥਾਤ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਡਿਜੀਟਲ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਐਪ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਇਆ ਹੋਇਆ ਗਿਆਨ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਹੁਣ ਡਿਜੀਟਲ ਐਪ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਹੈ । ਇਹ ਡਿਜੀਟਲ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਹੁਣ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਅਰਥਾਤ ਓ ਟੀਟੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਹ ਕੁੱਝ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਖੁਦ ਹੋ ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਫ੍ਰੀ ਸਪੀਚ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੁਣ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੱਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਪਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਨਾਲ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਹੁਣ ਇਹ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਹੁੰਚ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਨਵਾਂ ਕੁੱਝ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦੀ ਹੋਂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸੋਸ਼ਲ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹਾਸਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਵੀ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦਾ ਜੋ ਦਬਦਬਾ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਮਾਧਿਅਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਨਵੀਂ ਹੋਂਦ ਨੇ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਸੂਚਨਾ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਦੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਤੇਜ਼ ਤਰਾਰ ਪਹੁੰਚ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹੁਣ ਇਹ ਸੰਚਾਰ ਮਾਧਿਅਮਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪ੍ਰੋਪੇਗੰਡੇ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹੈ ।ਹੁਣ ਜੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਅਤਿਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਏਗੀ ਕਿ ਅੱਜ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪ੍ਰੋਪੇਗੰਡੇ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਤੇ ਓਟੀਟੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਕੰਟਰੈਕਟ ਨੂੰ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰੋਸ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਸਦੇ ਕਾਰਣ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਸ ਕੰਟੈਂਟ ਨੂੰ ਦੇਖ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਫ੍ਰੀ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ 97% ਉਹਨਾਂ ਟੀਨੇਜਰ ਯੁਵਕਾਂ ਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ 'ਤੇ ਹੈ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਭਵਿੱਖ ਸੰਵਾਰਨਾ ਹੈ ।ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਪੱਖੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਵੀ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਮੋੜ ਲੈ ਚੁੱਕੀ ਹੈ । ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਟੀਨਏਜਰ ਬੱਚੇ 90% ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਿੱਚ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਕੀ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਇਹ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ । ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਗੂਗਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਇਹ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕੰਟੈਂਟ ਪੋਰਨੋਗ੍ਰਾਫੀ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋੜ ਵੀ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਰੁਝਾਨ ਹੈ ਤੇ ਸਾਡੀ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਜਿਸ 'ਤੇ ਹੁਣ ਅੰਕੁਸ਼ ਲਾਉਣ ਦਾ ਵੇਲਾ ਆ ਗਿਆ ਹੈ । ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰਣਬੀਰ ਇਲਾਹਾਬਾਦੀਆ ਦਾ ਕੇਸ ਜਦੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਓ ਟੀਟੀ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਰੌਲਾ ਪਿਆ ਸੀ ਪਰੰਤੂ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਣਬੀਰ ਇਲਾਹਾਬਾਦੀਆ ਦਾ ਕੇਸ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ ਤੇ ਉਸਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸਨੇ ਅਸ਼ਲੀਲ ਦੀਆਂ ਤੇ ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਗਾਲੀ ਗਲੋਚ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਟੱਪ ਕੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਰੇਲੂ ਮਾਨਵੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ 'ਤੇ ਟੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਅਨਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਰੋਧ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕੰਟੈਂਟ ਦਾ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਉਹ ਬੇਹੱਦ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਮੋੜ ਲੈ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪੂਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਾਸਤੇ ਇੱਕ ਖ਼ਤਰਾ ਬਣ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ । ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਤੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦੀਆ ਦੀ ਕੰਟੈਂਟ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਿਸਾਲ ਆਪ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਅੱਜ ਇਸ ਟਿੱਪਣੀ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਸਖ਼ਤੀ ਕਰਦੇ ਹੋਇਆਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਅਸ਼ਲੀਲ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਗੰਦੀ ਲੈਂਗੁਏਜ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸਖ਼ਤੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।ਇਸ ਬਾਰੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਐਡਵਾਈਜਰੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਇਸ ਵਾਰੀ ਇਸ ਐਡਵਾਈਜੀਰੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਵਿਰਤਾਂਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦਖ਼ਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਣਵੀਰ ਇਲਾਹਾਬਾਦੀਆ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਐਕਸ਼ਨ, ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰ ਸਾਰ ਰਣਵੀਰ ਇਲਾਹਾਬਾਦੀਆ ਅਤੇ ਸਮਯ ਰੈਨਾ ਅਸ਼ਲੀਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਤੂਲ ਪਕੜਿਆ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਐਕਸ਼ਨ ਮੋਡ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ ਹੈ , ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਹੁਣ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਫੈਲੀ ਸਨਸਨੀ ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਅਤੇ ਅਸ਼ਲੀਲ ਚੁਟਕਲਿਆਂ 'ਤੇ ਸਖਤੀ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ।

Preetnama

प्रीतनामा
खरा सच

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 293 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 28 FEB TO 03 MARCH, 2025

कुंभ अखिलेश के योगी सरकार पर गंभीर आरोप, राजनीतिक रूप से किसको कितना नफ़ा-नुक़सान

पिछले महीने से प्रयागराज में चल रहे कुंभ को लेकर उत्तर प्रदेश की योगी आदित्यनाथ सरकार ने बड़े-बड़े दावे किए हैं. लेकिन शिवरात्रि के दिन 26 फ़रवरी को आख़िरी स्नान से पहले विपक्षी समाजवादी पार्टी ने योगी सरकार पर गंभीर आरोप लगाए हैं. विपक्ष ने कुंभ में अव्यवस्था और सरकार पर भ्रष्टाचार के आरोप लगाए हैं. समाजवादी पार्टी के अध्यक्ष अखिलेश यादव ने कहा है कि इस आयोजन में कई तरह के भ्रष्टाचार हुए हैं.उनका आरोप है कि शौचालय से लेकर बल्ली गाड़ने तक में घपला हुआ है. उन्होंने इस मामले में जाँच की मांग की है. कांग्रेस विधायक दल की नेता आराधना मिश्रा ने भी योगी सरकार पर आरोप लगाए हैं. उनका कहना है कि सरकार ने कुंभ का बजट बढ़ाया है, लेकिन अव्यवस्था चरम पर है. हालांकि भारतीय जनता पार्टी ने इसको मनगढ़ंत बताया है. बीजेपी ने कहा कि विपक्ष को ये बात हज़म नहीं हो रही कि सनातन का इतना बड़ा आयोजन सफलतापूर्वक हो रहा है. बीजेपी ने समाजवादी पार्टी का जवाब देते हुए कहा कि अखिलेश यादव को तथ्य देने चाहिए. प्रयागराज में 13 जनवरी से शुरू हुए कुंभ के समापन में अब सिर्फ़ दो दिन बचे हैं. उत्तर प्रदेश सरकार ने सोमवार को जारी आँकड़ों में बताया है कि अब तक 62 करोड़ लोगों ने प्रयागराज के कुंभ में स्नान किया है.

बीजेपी का जवाब हालांकि बीजेपी ने अखिलेश यादव के सभी आरोपों को बेबुनियाद बताया है. सरकार की तरफ से जारी किए गए आंकड़ों के मुताबिक़ सोमवार को चार बजे शाम तक एक करोड़ लोगों ने संगम में स्नान किया. बीजेपी का दावा है कि अब तक का ये सफलतम कुंभ है. बीजेपी के प्रवक्ता मनीष शुक्ला ने कहा, महांकुभ शुरू होने से दो महीने पहले से ही समाजवादी पार्टी ने महाकुंभ पर बयान देना शुरू कर दिया था. दरअसल अखिलेश यादव ने जो सनातन धर्म को जातियों के खांचे में बाँटने का प्रयास किया था, उसको कुंभ में उमड़े जन सैलाब ने जवाब दिया है. उससे अखिलेश यादव हताश हैं. उनके ख़िलाफ़ सीएजी की रिपोर्ट है. पहले उस पर जवाब दें. उन्होंने कहा कि अखिलेश यादव के पास तथ्य हैं, तो बताएँ. सिर्फ़ लांछन लगाने से कुछ नहीं होगा और जनता इसका जवाब देगी. समाजवादी पार्टी के आरोपों का जवाब देते हुए मुख्यमंत्री योगी आदित्यनाथ ने सोमवार को विधानसभा में कहा कि समाजवादी पार्टी को सनातन में श्रद्धा नहीं है. इससे पहले मुख्यमंत्री योगी आदित्यनाथ ने रविवार को प्रयागराज का दौरा किया था. पिछले दिनों संगम के पानी की शुद्धता पर भी सवाल उठे थे. इस पर मुख्यमंत्री ने विधानसभा में कहा था कि संगम का पानी पीने और नहाने दोनों के लायक है. सीएम योगी के मुताबिक़ स्नान वाले दिनों में लिए गए सैंपल मानक के अनुरूप पाए गए थे. योगी ने कहा था, आयोजन सरकार का नहीं बल्कि समाज का है. मैं एक सेवक की तरह उत्तरदायित्व का निर्वहन करूँगा. हमारा सौभाग्य है कि आयोजन के प्रति तमाम दुष्प्रचार और अनर्गल आरोप के बाद भी लोगों ने सहभागी बनकर इसे नई ऊँचाई पर पहुँचाया है.

बीजेपी पर विपक्ष का हमला प्रयागराज में अव्यवस्था का आरोप लगाते हुए समाजवादी पार्टी की तरह कांग्रेस ने भी सवाल उठाए हैं. विधानसभा में पार्टी की नेता आराधना मिश्रा ने कहा, महाकुंभ का बजट इसका प्रत्यक्ष प्रमाण है कि बजट बढ़ाया गया, लेकिन अव्यवस्था चरम पर थी जिसकी वजह से हज़ारों श्रद्धालुओं की जान चली गई. सच्चाई है कि हर काम की तरह बजट को भी बीजेपी ने इवेंट बना दिया है. अखिलेश यादव के भ्रष्टाचार के दावे पर वरिष्ठ पत्रकार अनिल चमड़िया कहते हैं, अखिलेश यादव की राजनीति दो राह पर है, एक तरफ़ वो कुंभ में स्नान करते हैं, अखिलेश यादव सीधे-सीधे कुंभ के बारे में नहीं बोल रहे हैं. जैसे लालू यादव ने अपने विचार प्रकट किए हैं. लेकिन उन्होंने दूसरा रास्ता चुना और कुंभ में भ्रष्टाचार और मिस मैनेजमैंट की बात कर रहे हैं. इससे उनको कोई राजनीतिक नुक़सान तो नहीं होगा लेकिन कोई फ़ायदा भी नहीं होने वाला है. बीजेपी को नज़दीक से जानने वाले वरिष्ठ पत्रकार विनोद शुक्ला का कहना है कि समाजवादी पार्टी के अध्यक्ष अखिलेश यादव कुंभ मेले के आयोजन को लेकर विरोधाभासी स्थिति का सामना कर रहे हैं. उन्होंने कहा, कुंभ के विरोध को वो भाजपा का विरोध मानकर चल रहे हैं. दूसरी तरफ़ पिछड़ा और यादव मतदाता उन्हें छोड़कर भाग न जाए, इस विरोध के चलते वो कुंभ स्नान को भी पहुँच गए. इस मामले में वो दो नावों की सवारी करते दिख रहे हैं. हालांकि लखनऊ स्थित वरिष्ठ पत्रकार विजय उपाध्याय का कहना है, अखिलेश यादव कुंभ के आयोजन पर सवाल नहीं उठा रहे है. इसलिए वो खुद स्नान करने भी गए. बल्कि कुंभ कैसे बेहतर हो इसलिए अव्यवस्था पर सवाल उठा रहे हैं. उन्होंने कहा, अखिलेश यादव अपनी विपक्ष की जम्मिेदारी निभा रहे है, जबकि सत्ताधारी दल इसको लेकर असहज है इसलिए बयान को घुमा रहा है. अखिलेश यादव खुद चाहते है कि कुंभ में श्रद्धालुओं को बेहतर सुविधा मुहैया कराई जाए. उनका सवाल अधिकारियों पर है जिसका जवाब नहीं दिया जा रहा है. हालांकि अखिलेश यादव के अलावा कई विपक्षी नेताओं ने भी बीजेपी पर निशाना साधा है. पश्चिम बंगाल की मुख्यमंत्री ममता बनर्जी ने पिछले दिनों महाकुंभ के दौरान अव्यवस्था के गंभीर आरोप लगाए थे. बीजेपी ने भी इस पर कड़ी प्रतिक्रिया दी थी. विवाद बढ़ने के बाद ममता बनर्जी ने कहा था कि वो सभी धर्मों का सम्मान करती हैं. बिहार के पूर्व मुख्यमंत्री लालू प्रसाद यादव ने नई दिल्ली स्टेशन पर हुई भगदड़ पर अपनी प्रतिक्रिया देते हुए कहा था कि कुंभ का कोई मतलब नहीं है. इस भगदड़ में 18 लोगों की मौत हो गई थी. लखनऊ स्थित वरिष्ठ पत्रकार सिद्धार्थ कलहंस कहते है, कुंभ को लेकर सवाल तब उठने शुरू हुए तब मौनी अमावस्या के दिन भगदड़ की घटना हुई. शाम तक सरकार ने घटना के बारे में कोई अधिकारिक बयान नहीं दिया. उन्होंने कहा, राज्य सरकार और केन्द्र सरकार के बीच सामंजस्य नहीं है. पानी की गुणवत्ता को लेकर दोनों सरकार के बीच तालमेल की कमी दिखाई दी है. विपक्ष ने जनता के फीडबैक के मुताबिक सरकार पर हमला शुरू किया है. ये हमले कुंभ के खत्म होने पर और दिखाई देंगे. हालांकि इन राजनीतिक हमलों के बीच मुख्यमंत्री योगी आदित्यनाथ इस आयोजन को बड़ी कामयाबी बता रहे हैं. उत्तर प्रदेश का पूरा प्रशासनिक अमला कुंभ को लेकर लगा हुआ है. वरिष्ठ पत्रकार विनोद शुक्ला कहते हैं, आंकड़ों पर न जाते हुए कि अब तक कितने लोग स्नान कर चुके हैं, जिस तरह की भीड़ प्रयागराज में अब तक पहुँच रही है उसे समझना शायद अखिलेश यादव के लिए मुश्किल हो रहा है, जबकि भाजपा इसे मेले की तैयारी के समय से जान रही थी कि मेला उनके लिए कितना महत्वपूर्ण है.

क्या है अखिलेश का दावा

अखिलेश यादव ने कहा कि महाकुंभ के आयोजन में झूठ बोला गया. उन्होंने कहा, ये कुंभ हर 12 साल पर होता है. ये कोई नई बात नहीं है. बीजेपी ने इतना पैसा लगाया, इतना प्रचार किया, लोगों को निमंत्रण दिया और उसके बाद उनके हाल पर छोड़ दिया. अखिलेश ने कहा, व्यवस्था सरकार को करनी चाहिए, क्योंकि मुख्यमंत्री जी ये कहते रहे कि हमने 100 करोड़ लोगों के लिए व्यवस्था की है. उन्होंने सरकार पर आरोप लगाते हुए कहा, जो ट्रैफ़िक जाम हुआ, जो लोग वॉशरूम नहीं जा पाए, खाना नहीं खा पाए और भगदड़ में लोगों की जान गई. इसका आँकड़ा सरकार नहीं बता पा रही है. बड़े पैमाने पर लोग खो गए और आज भी एक्सीडेंट हो रहे हैं. ये डबल इंजन नहीं बल्कि डबल ब्लंडर सरकार है. समाजवादी पार्टी ने आरोप लगाया कि ना सरकार ने पर्याप्त बसों की व्यवस्था की और ना ही पर्याप्त ट्रेनों की. अखिलेश यादव ने कहा कि कुंभ की तैयारी को लेकर सरकार ने दावा किया है कि लगभग 15 हजार करोड़ रुपए ख़र्च किए गए हैं, लेकिन श्रद्धालु अव्यवस्था की वजह से परेशान हैं.अखिलेश यादव ने दावा किया है कि शौचालय में भ्रष्टाचार हुआ है और कई सौ करोड़ की बल्ली लगा दी गई है. समाजवादी पार्टी के प्रवक्ता उदयवीर सिंह ने भी कुंभ को लेकर योगी सरकार को घेरा है. उन्होंने कहा कि इस बार कुंभ का बजट पिछले कुंभ के मुक़ाबले कई गुना बढ़ाया गया था, लेकिन सुविधाएँ नहीं बढ़ी हैं. उदयवीर सिंह ने कहा, ऐसी सड़कों का निर्माण होना चाहिए था कि श्रद्धालु एक तरफ़ से आएँ और दूसरी तरफ़ से निकल जाएँ. अब अव्यवस्था इतनी है तो सवाल उठना वाजिब है.

स्वास्थ्य सेवा व चिकित्सा शिक्षा के परिणामों में अभी भी गुंजायश

वैश्विक स्तरपर कोविड-19 के बाद हर देश का ध्यान बहुत ही गंभीरता से स्वास्थ्य क्षेत्र की ओर गया है। हर देश स्वास्थ्य क्षेत्र में बजट का अधिक से अधिक एलोकेशन कर रहे हैं। स्वास्थ्य क्षेत्र के इंफ्रास्ट्रक्चर बुनियादी ढांचे को मजबूत किया जा रहा है। उसी कड़ी में अब कृत्रिम बुद्धिमत्ता का उपयोग करने की ओर हर देश आगे बढ़ रहे हैं। परंतु जहां एक ओर भारत देश स्वास्थ्य क्षेत्र में एआई की ओर तेज़ी से जा रहा है वहीं दूसरीओर निजी व शासकीय अस्पतालों में कुछ घटनाएं ऐसी हो रही है, जो स्वास्थ्य क्षेत्र को शर्मसार कर रही है दिनांक 12 जुलाई 2024 को झारखंड के हुसैनाबाद के एक अस्पताल में एक छोटे से बालक के हाथ में जहां प्लास्टर या स्टेप्लांट का उपयोग किया जाना चाहिए था उसके स्थान पर हाथ को कार्टून के मोटे पेपर के सपोर्ट से बांधकर दूसरी जगह रेफर कर दिया गया, तो वही टीवी चैनल पब्लिक इंट्रेस्ट में 18 जुलाई 2024 को यूपी के हापुड़ में एक निजी अस्पताल के 26 जून 2024 का केस बताया गया जहां समरी की मांग करने पर नहीं मिली तो 112 नंबर डायल किया गया जिससे पुलिस आई तो अस्पताल व पुलिस में झमेला हुआ, एसपी डीएसपी एसएचओ का ट्रांसफर हो गया। यूपी के ही एक केंद्रीय मंत्री की मां को एक अस्पताल में भर्ती कराया गया तो 4 घंटे का बिल 4 लाख आया यह घटना 11 अप्रैल 2024 की बताई गई है, अगर एक मिनिस्टर लेवल के व्यक्ति के साथ ऐसी बातें हो रही है तो आम आदमी के साथ क्या होता होगा यह सोचने वाली बात है।मेरा मानना है कि ऐसे हजारों केस रोज़ पूरे भारत के अस्पतालों में हो रहे होंगे।मैं अपनी राइस सिटी गोंदिया में मेरे परिवार के एक केस में मैंने देखा जब महिला को डिलीवरी के लिए शासकीय अस्पताल ले जाया गया तो वहां के डॉक्टरो ने साठगांठ से भारी केस का डर दिखाकर प्राइवेट हॉस्पिटल जाने को कहा, वैसे ही मेरी सिस्टर को भी शासकीय अस्पताल से प्राइवेट हॉस्पिटल में भेजा गया था, यह खेल शायद पूरे भारत में चल रहा होगा, इसलिए अब समय आ गया है कि स्कूलों की तरह अब डीएम साहब निजी व शासकीय अस्पतालों का भी आकस्मिक दौरा करेंगे तो प्रत्येक जिले में अनेकों केस पकड़ में आएंगे। स्वास्थ्य सेवाओं में उपयोगिता बढ़ाने के लिए दिनांक 19 जुलाई 2024 को नीति आयोग के सदस्य (स्वास्थ्य) व केंद्रीय स्वास्थ्य मंत्रालय के सचिव ने स्वास्थ्य क्षेत्र में एआई की सबसे अधिक मदद या उपयोग लेने की बात कही, इसीलिए मेरा अनुरोध है कि 23 जुलाई 2024 को आने वाले बजट में स्वास्थ्य क्षेत्र में अधिक एलोकेशन करने की लोगों की अपील को पूरा किया जाए, चूंकि अस्पतालों का बुरा हाल मरीजों का बेहाल हो रहा है, इसीलिए स्वास्थ्य सेवा व चिकित्सा शिक्षा के परिणामो में सुधार के लिए कृत्रिम बुद्धिमत्ता का लाभ उठाना समय की मांग है, व डिजिटल स्वास्थ्य में कृत्रिम बुद्धिमत्ता के उपयोग से पूर्ण सफलताओं की अपार संभावनाओं को रेखांकित करना जरूरी है,इसलिए आज हम मीडिया में उपलब्धजानकारी के सहयोग से इस आर्टिकल के माध्यम से चर्चा करेंगे, कृत्रिम बुद्धिमत्ता के उपयोग से दैनिक परीक्षण से लेकर उपचार योजनाओं तक चिकित्सकों को निर्णय लेने में सहयोग की संभावना है। साथियों बात अगर हम दिनांक 19 जुलाई 2024 को नीति आयोग के सदस्य व स्वास्थ्य मंत्रालय के सचिवद्वारा एक कार्यक्रम में मीडिया में बयान की करें तो, संसद का बजट सत्र 22 जुलाई को शुरू होगा। यह पीएम के तीसरे कार्यकाल का पहला बजट है।वित्त मंत्री निर्मला सीतारमण मंगलवार को लोकसभा में बजट पेश करेंगी। स्वास्थ्य क्षेत्र को बजट से काफी उम्मीदें हैं।नीति आयोग के सदस्य डॉ. वी.के. पॉल ने आईएएनएस को बताया कि देश में सबसे बड़ी डिजिटल स्वास्थ्य योजना के लिए एक रिपोर्ट जारी की गई है। इसे डिजिटल स्वास्थ्य सेवा और कॉरपोरेट वेलनेस की दिशा में एक महत्वपूर्ण कदम माना जा रहा है भारत लगातार स्वास्थ्य क्षेत्र में आगे बढ़ रहा है। इसमें आर्टिफिशियल इंटेलिजेंस का प्रयोग किया जा रहा है। आगे चलकर इसमें टेक्नोलॉजी के प्रयोग से स्वास्थ्य सेवा में और ज्यादा सुधार होगा और नए-नए आयाम बनेंगे। आगामी बजट को लेकर उन्होंने कहा, हम सबको बजट का इंतजार है और स्वास्थ्य क्षेत्र को इस बजट से काफी उम्मीदें हैं।स्वास्थ्य एवं परिवार कल्याण मंत्रालय केसचिव ने आईएएनएस से कहा, हम देश में एआई का बहुत उपयोग कर सकते हैं। हेल्थ सेक्टर एक ऐसा क्षेत्र है, जिसमें आर्टिफिशियल इंटेलिजेंस की सबसे ज्यादा मदद ली जा सकती है। तमाम तरह की जांच और सूचना में इसका इस्तेमाल हो सकता है।उन्होंने बजट को लेकर कहा, हमें उम्मीद है कि स्वास्थ्य क्षेत्र में इस बार बजट को लेकर कई प्रावधान किए जाएंगे। हमें उम्मीद है कि नेशनल हेल्थ मिशन, नेशनल हेल्थ अथॉरिटी और एम्स हॉस्पिटल के लिए पर्याप्त बजट रखा जाएगा।

साथियों बात अगर हम आर्टिफिशियल इंटेलिजेंस एआई को समझने की करें तो, एआई का दायरा अब देश के हर सेक्टर में बढ़ता जा रहा है। अब इसकी डिमांड हर सेक्टर में बढ़ने लगी है। सरकार कई इंडस्ट्रीज में एआई का तेजी से चलन बढ़ा है। सरकार फूड प्रोसेसिंग इंडस्ट्री से लेकर ऑटो तक में इसको बढ़ावा दे रही है। इसी कड़ी में हेल्थ सेक्टर से जुड़े लोग भी इस सेक्टर में इसे और बूस्ट करने की मांग कर रहे हैं। एक रिपोर्ट के मुताबिक हेल्थकेयर इंडस्ट्री जितनी तेजी से बढ़ रही है, उसमे अगर एआई को बढ़ावा मिले तो यह और ग्रोथ कर सकता है।इस रिपोर्ट के मुताबिक इस सेक्टर में एआई और तकनीक से जुड़े लोगों की मांग काफी बढ़ने वाली है। आने वाले समय में इसमें करीब 27 लाख रोजगार पैदा होने की संभावना जताई जा रही है।एआई हेल्थकेयर सेक्टर में कई बदलाव लेकर आया है, जो रोगी की देखभाल और क्वालिटी जीवन जीने में मदद कर सकता है। एआई टेक्नॉलिजी में तेजी से विकास, हेल्थ की देखभाल के लिए डिस्ट्रीब्यूशन हो या क्लिनिकल प्रोसेस में सहजता से शामिल करके बदलाव का एक अवसर पेश करता है।क्लिनिकल सेटिंग्स में एआई कार्यप्रणाली की विस्तृत समझ इसे सफलतापूर्वक अपनाने और जरूरी संसाधनों के साथ हेल्थकेयर प्रोवाइडर्स को सशक्त बनाने में महत्वपूर्ण है।

स्वस्थ लोकतंत्र के लिए मजबूत विपक्ष का होना भी जरुरी

इंट्रो- विपक्ष एक आवश्यक प्रहरी है जो एक समृद्ध लोकतंत्र में सरकार की शक्ति पर नियंत्रण और संतुलन सुनिश्चित करता है। यह विभिन्न दृष्टिकोणों को व्यक्त करने, समाज के विभिन्न पहलुओं का प्रतिनिधित्व करने तथा सरकार को उसके कार्यों के लिए जवाबदेह बनाने के लिए आवश्यक है। सहिष्णुता, वास्तविक राजनीतिक विरोध, तथा विवादों को सौहार्दपूर्ण ढंग से निपटाने की नागरिकों की क्षमता में विश्वास, ये सभी लोकतंत्र के लिए पूर्वापेक्षाएँ हैं। एक कमजोर और बिखरा हुआ विपक्ष चुपचाप खड़ा रह सकता है और बहुमत वाली पार्टी की तानाशाही और मनमर्जी को तानाशाही स्थापित करने की इजाज़त दे सकता है। यद्यपि सरकार के सुचारू संचालन के लिए एक स्वस्थ विपक्ष आवश्यक है, ताकि कभी-कभार होने वाली ज्यादतियों का प्रतिकार किया जा सके और अवरोधों को रोका जा सके, किन्तु विपक्ष की अनुपस्थिति समग्र रूप से लोगों की स्वतंत्रता और जीवन को खतरे में डाल देगी तथा कानून के शासन को भी ख़तरा पहुँचाएगी। लोकतंत्र को मज़बूत बनाने के लिए सरकार और विपक्ष को मिलकर रचनात्मक रूप से काम करना होगा। लेकिन भारत में संसदीय बहसों में बढ़ते ध्रुवीकरण, बार-बार व्यवधान तथा गहन चर्चाओं पर बयानबाजी के प्रभुत्व के कारण विधायी विचार-विमर्श की गुणवत्ता और भी खराब हो गई है। अपर्याप्त नीतिगत चर्चा सरकार और विपक्ष के बीच वास्तविक बातचीत में बाधा डालती है। पक्षपातपूर्ण मुद्दों का उपयोग अक्सर उन महत्त्वपूर्ण विषयों पर चर्चा करने के लिए किया जाता है, जिनके लिए व्यापक राष्ट्रीय सहमति की आवश्यकता होती है, जैसे विदेश नीति और तकनीकी विकास। संसदीय चर्चाओं की प्रभावशीलता तब कम हो जाती है जब राजनीतिक दुश्मनी के कारण चर्चा के बजाय अशांति पैदा होती है। सरकार का विधायी एजेंडा और विपक्ष के साथ सार्थक तरीके से बातचीत करने की अनिच्छा यह दर्शाती है कि वह अपने कार्यों की जिम्मेदारी लेने को तैयार नहीं है। संसदीय प्रक्रियाओं द्वारा चर्चा और नीति सुधार को सुगम बनाया जाना चाहिए, लेकिन बढ़ती पक्षपातपूर्णता ने इन प्रक्रियाओं को कमजोर कर दिया है। महत्त्वपूर्ण नीतियों पर पूर्व-विधान परामर्श और चर्चाएँ अधिक प्रयास से नहीं हो पा रही हैं।सरकार को नियंत्रण और संतुलन बनाए रखने के लिए एक मज़बूत विपक्ष की आवश्यकता है। इस बात को समझते हुए, अमेरिकी संस्थापकों ने सरकार के कई स्तर स्थापित किये। वे बड़ी सरकार को लेकर बहुत सतर्क थे, यही कारण है कि उन्हें लगता था कि इसे चलाना कठिन और जटिल है। वे अन्य सदस्यों द्वारा कानून पारित होने से रोकने के लिए वैध लेकिन अनैतिक साधनों के प्रयोग से अनभिज्ञ थे। विधेयक पर बात-चीत करते हुए उसे समाप्त कर देना या विधेयक पर बात न करना का तात्पर्य अनावश्यक भाषणबाजी और समय की बर्बादी से है जिसका उद्देश्य किसी सार्थक विधेयक या कानून को वास्तव में पारित होने से रोकना होता है। विपक्ष सरकार में तोड़फोड़ कर सकता है और कानूनों को पारित होने से रोक सकता है, जिससे वे अप्रभावी हो जाएंगे। मज़बूत विपक्ष के अभाव में वर्तमान सरकार निरंकुश और गैर-जवाबदेह हो जाती है और वह ऐसे कानून बना सकती है जो कुछ लोगों या किसी विशिष्ट जनजाति या समूह को लाभ पहुँचाते हैं। जैसा कि कहा गया है, सत्ता भ्रष्ट करती है और खेद की बात है कि ऐसा होता भी है। 1960 के दशक में पहली बार नाइजीरियाई सैन्य अधिग्रहण से पहले, देश में मज़बूत विपक्ष था।

Preetnama
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ
Khara Sach
On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM
Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180
Vol 4, Issue 293
Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com
28 FEB TO 03 MARCH, 2025

A tinge of obscenity in the name of folk art

The ban on artists who spread obscenity, showing obscene scenes, and staging obscene plays and songs is playing with society.

On one hand, while many people are putting their careers, their hard work, and everything at stake to promote culture, some are defaming our culture in this way and serving it with obscene songs. Now you think that if we have to show or see such obscenity, then what will we do in the name of culture in the coming times, and what will happen? By taking the help of art, some people want to become famous in a short time. If you want to be famous, then do it with your talent. It is absolutely wrong to play with art and your culture to remain in the news. Such artists should be punished. Some people are taking the cover of art to spread obscenity. Not only the artists who stage obscene plays and songs, but also those organizers and coordinators who promote such performances are guilty. Especially the youth listen to these songs with joy. On many occasions, in festivals like marriage, etc., some elderly people also dance to such songs. People who think about cultural tradition consider this a deep blow to folk music. Singers, heroes, and heroines who sing songs in a romantic style after being influenced by Western culture are gradually becoming a thorn in the eyes of cultural watchdogs. It seems that if the era of these songs continues to be at the peak of obscenity, then social boycott of such people may become necessary.

In the current scenario, obscenity is being served in the name of folk art, which is worrying and shameful. It is not only tarnishing these traditional styles, but we are also getting away from our identity in the pursuit of 'foreign/western.'. Be it social media or YouTube, films or TV programs, the tradition of nude display of vulgar dance has gained momentum everywhere. Obscenity is becoming so prevalent in reels, songs, films, and programs on YouTube and social media that you cannot watch them with your family, and the remaining gap has been filled by those who make reels by getting naked. Most of the songs, albums, and cinema are full of obscenity. If we talk about listening to today's folk songs, then every word of those songs is filled with obscenity. When we cannot listen to songs with the family, then it can be easily guessed what will be the condition of the scenes of these songs. On top of that, the competition of obscenity is increasing to such an extent that one hit album and song after another is being made. The competition to show obscenity is so much that they don't even ask. If artists and singers are asked about this, they immediately say that this is the public demand. The public likes to see all this. If this is not served, then the song will not be a hit. Now who will explain to such artists that obscenity started spreading in our society through films and songs? No positive step has been taken to stop it. Our entire society is getting corrupted because of such Majnu artists. Honor and dignity are being shattered.

If we do not become aware even today, who knows what will be the condition and direction of our society? It is not that such dances are not having an impact. The kind of dances and songs presented in the last 5-10 years have shaken the very fabric of our society. Instead of calming the mind, it makes it restless. The greedy and profiteering nature of the market killed a folk art and is now serving obscenity to the people in its name. Internet has undoubtedly brought more information to the people but it has destroyed the rural aesthetics and dignity. It has crossed all limits of obscenity to make everything more saleable. Overall, it can be easily seen that the expansion and monetization of the Internet have promoted such content, which is being watched a lot, but it has dealt a fatal blow to human sensibilities. The romantic lyricists are polluting the decency of music by polluting the environment with vulgarity, due to which the culture has been deeply hurt by the prevalence of licentious songs across the country. In the glare of modernity, the songs related to our culture and heritage have disappeared somewhere, and the popularity of those intoxicated songs has increased, from which culture and beauty have disappeared and become a laughingstock. Words of licentiousness have filled the songs. At present, the songs composed by the so-called creators, sung by the lyricists, Majnu singers, have become nudity on the lines of Western culture. The singers singing songs in these words are not even ashamed that the way in which they are expressing their words and style is like 'cutting the branch on which they are sitting.'. This style is hurting the culture deeply. The social media market is filled with obscene links in the name of folk singers. The popularity of such songs has increased rapidly on many channels as well. The competition to sell songs, the greed to earn money through views and likes—all these have already tarnished the culture and heritage because songs and music are the only medium that conveys messages to society. Today these messages have changed their direction. The songs that are heard at various bus stations and in various jeeps, cars, and buses clearly reflect the style of vulgarity and lewdness. The youth especially listen to these songs with great joy. On many occasions, in festivals like marriage, etc., some elderly people also dance to such songs. People who think about cultural tradition consider this a deep blow to folk music. Singers, heroes, and heroines who sing songs in the influence of western culture with a romantic style are gradually becoming a thorn in the eyes of cultural watchmen. It seems that if the era of these songs continues to be at the peak of obscenity, then social boycott of such people may become necessary. In today's songs, dimensions of guns, alcohol, girl-chasing, and obscenity are being seen, which is very harmful for our culture and songs. Now the big question is why the artists, singers, and producers of the songs are doing this.

Or it may be that all this is being done to attract the audience or to gain cheap popularity by serving obscenity in the name of songs, but people associated with culture and folk art are also getting defamed. On one hand, while many people are putting their careers, their hard work, and everything at stake to promote culture, some are defaming our culture in this way and serving it with obscene songs. Now you only think that if we have to show or see such obscenity, then what will we do in the name of culture in the coming times, and what all will happen? By taking the help of art, some people want to become famous in a short time. If you want to be famous, then do it with your talent. It is absolutely wrong to play with art and your culture to remain in the news. Such artists should be punished. Some people are taking the cover of art to spread obscenity. Not only the artists who stage obscene plays and songs, but also those organizers and coordinators who promote such performances are guilty.

Priyanka Saurabh
Uba Bhawan, Ariyanagar, Hisar (Haryana) 127045
7015375570 (talk + WhatsApp)

Can Ozempic help curb alcohol cravings?

Researchers have found a rather helpful side effect of Ozempic and similar drugs: they could be effective in controlling alcohol overconsumption. A new study published in the journal JAMA Psychiatry found that semaglutide (sold under brand names Mounjaro, Ozempic, Rybelsus, and Wegovy) can help curb alcohol cravings. The clinical trial, however, comprised only 48 participants and was conducted over a span of nine weeks. The chosen participants already dealt with alcohol use disorder (AUD) - a condition that makes it difficult to control alcohol consumption. The female participants reported drinking more than seven drinks a week, while male participants consumed 14 within the month prior. They also reported two or more heavy drinking days (five drinks at a time for men and four drinks for women). During the trial, half of the patients received low doses of semaglutide on a weekly basis, while the other half received a placebo. Participants in the semaglutide group experienced nearly a 30 per cent reduction in the quantity of alcohol consumed on drinking days by the second month of treatment. In contrast, the placebo group saw only about a 2 per cent reduction during the same period. Moreover, 40 per cent of the participants in the semaglutide group reported having 'no heavy drinking days', compared to 20 per cent in the placebo group. However, it was observed that semaglutide did not affect the number of days people consumed alcohol; only the amount consumed was less. The trial found that semaglutide didn't appear to affect how many days out of the week people chose to drink alcohol - just that when they drank, they drank less. One cannot ignore the several limitations of the new study as well. For instance, researchers are yet to determine exactly how semaglutide reduces alcohol cravings. Is it due to common side effects like nausea, which naturally discourages drinking? Or does the drug alter brain activity and make alcohol less appealing, similar to its effect on food?

Semaglutide, a GLP-1 receptor agonist drug, was originally developed as an anti-diabetic medication. It has now gained popularity for its significant results for weight loss. It mimics the action of the enzyme GLP-1 and reduces appetite via brain pathways and slowing gastric emptying of food into the intestine.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 293

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

28 FEB TO 03 MARCH, 2025

Elon Musk-Vivek Ramaswamy's X-change over Ohio Governor bid: Let's roll

United States President Donald Trump and Tesla CEO Elon Musk endorsed Vivek Ramaswamy for Ohio Governor as the former Republican presidential candidate launched his campaign. The Indian-American billionaire and former Republican presidential candidate had quit Trump's Department of Government Efficiency (DOGE) soon after he took office and announced his plans to run for Ohio Governor. Ramaswamy, while launching his campaign near the Cincinnati suburb, vowed to push for economic reforms, tax cuts, and deregulation. Elon Musk, the man leading the Department of Government Efficiency (DOGE) under Trump administration, voiced his support for Ramaswamy. He posted on X, "Good luck, you have my full endorsement!" Ramaswamy responded, "Thank you Elon. Let's roll!" Trump also took to his social media platform X to extend support to Ramaswamy who he had picked as co-leader for DOGE. "Vivek Ramaswamy is running for Governor of the great state of Ohio. I know him well, competed against him, and he is something special," Trump said in a post on social media. "He's young, strong, and smart! Vivek is also a very good person, who truly loves our country. He will be a great Governor of Ohio, will never let you down, and has my complete and total endorsement!" There were speculations of a rift between Musk and Ramaswamy after the later announced that he had decided to quit DOGE. However, the Indian-origin billionaire had dismissed the reports. Asked by Fox News host Jesse Watters over speculation of a rift between him and Musk, Ramaswamy replied, "I think that's incorrect. But what I would say is, we had different and complementary approaches. I focused more on a constitutional law, legislative-based approach. They focused more on a technology approach, which is the future approach." When asked straight up whether Musk fired him, Ramaswamy denied such an instance and wished him well."No, we had a mutual discussion. We are on the same page. Divide and conquer. In saving the country, it's not a one-man show from the top down or the bottom up. It's all of the above. And that's what I'm for," he said. Ramaswamy's campaign will be guided by the top political advisers of Vice President JD Vance, who previously represented Ohio in the US Senate. Speaking at a rally in Cincinnati while officially launching his campaign, Ramaswamy, an Ohio native, said, "I am running to be the next Governor of a great state at the heart of the greatest nation known to mankind – the state where I was born and raised, the state where Apoorva and I raise our two sons today – a state whose best days are still ahead."

US judge blocks Donald Trump's effort to halt refugee resettlement programme

A federal judge in Seattle blocked President Donald Trump's effort to halt the nation's refugee admissions system Tuesday. The ruling came in a lawsuit brought by major refugee aid groups, who argued that Trump's executive order suspending the federal refugee resettlement program ran afoul of the system Congress created for moving refugees into the US. Lawyers for the administration argued that Trump's order was well within his authority to deny entry to foreigners whose admission to the US "would be detrimental to the interests of the United States". US District Judge Jamal Whitehead said in his ruling after the hearing Tuesday that the president's actions amounted to an "effective nullification of congressional will" in setting up the nation's refugee admissions program.

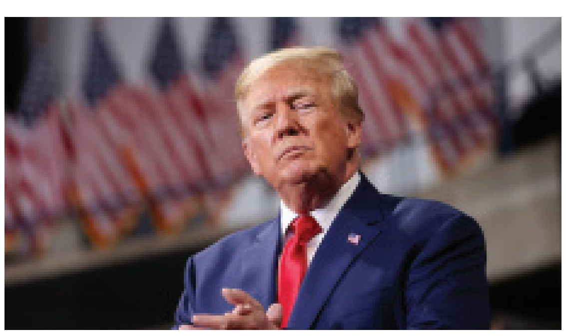

"The president has substantial discretion ... to suspend refugee admissions," Whitehead told the parties. "But that authority is not limitless." Justice Department lawyer August Flentje indicated to the judge that the government would consider whether to file an emergency appeal. The plaintiffs include the International Refugee Assistance Project on behalf of Church World Service, the Jewish refugee resettlement agency HIAS, Lutheran Community Services Northwest, and individual refugees and family members. They said their ability to provide critical services to refugees — including those already in the US — has been severely inhibited by Trump's order. Some refugees who had been approved to come to the US had their travel cancelled on short notice, and families who have waited years to reunite have had to remain apart, the lawsuit said. Trump's recent order said the refugee program — a form of legal migration to the US — would be suspended because cities and communities had been taxed by "record levels of migration" and didn't have the ability to "absorb large numbers of migrants, and in particular, refugees."

Advertisement Needed

In Queens New York Need a lady for child care to work in night shift from 7:30 pm to 7:30 am . Willing lady must have legal status like social security and work permit.

Please contact
917-387-7871

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor Pritpal Kaur +1 201-312-4180

Vol 4, Issue 293

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

28 FEB TO 03 MARCH, 2025

Performing arts and theatre are linked to sociopolitical movements

Street theatre developed in the early 20th century to liberate the working class and strengthen revolution against the established authority. It was initiated primarily by leftist theater activists in India during the anti-colonial era. Although street theatre and folk theatre have many similarities, street theatre is a participatory social communication process rather than a straightforward artistic medium. This essay examines the function and potential of street theater as a tool for community development that seeks to promote social change. Soon after India gained independence in 1947, the theater industry experienced significant upheaval. Competition from more popular film genres harmed the entertainment theater industry. Amateur theatre flourished in major cities such as Delhi, Mumbai, Kolkata, and Bangalore.

- Dr. Satyawan Saurabh

As regional theater traditions have evolved, India's theater and performing arts have been catalysts for social and political change. Theatre has proven to be a powerful medium for promoting justice, resisting authority, and drawing attention to social injustice. Growing regional nationalism, the question of nation, and the complex narratives of anti-colonial struggle have influenced the development of regional theater traditions. For example, the Bengali play Nil Darpan (1860) narrated how indigo farmers were exploited during British rule. Modern theatre The intersection of colonial models of cultural production and traditional cultural practices has shaped modern theater. Performing arts, including theater, have remained a powerful tool for promoting social change and a vibrant platform for debate. Theatre has long been a powerful tool for raising awareness, reform, and resistance in India, influencing political movements as well as social structures. From classical rituals to contemporary street plays, it has never stopped changing to reflect and influence social changes. Social injustice has long been brought to light through theater. The exploitation of indigo farmers during British rule was made public by the Bengali theatre's Nil Darpan in 1860. During the independence movement, people were largely organized through plays and folk performances. Through theatre, the Indian People's Theatre Association (IPTA) promoted anti-colonial sentiment in 1943. Lower-class communities have been able to express their identity through theater. Dalit empowerment and Ambedkarite philosophy are promoted by Bhima Natya (Maharashtra). Theater has been used to expose corruption and criticize policies. In the 1980s, Safdar Hashmi's Jan Natya Manch presented street plays that criticized government policies; this led to his assassination in 1989. Law and social reform have been influenced by theater. Vijay Tendulkar's 1972 book Sakharam Binder's discussion of women's rights and revelations of domestic abuse resulted in strict censorship laws. Religious and social traditions: Ancient theater had strong religious and social roots. Kutiyattam (Kerala), recognized by UNESCO in 2001, still upholds the traditions of Sanskrit theatre. Social commentary through folk theatre: Current socio-political issues are reflected in folk traditions.

Class struggle was depicted in Jatra (Bengal) during the Naxalite movement. Human rights, democracy, and corruption became new themes in modern theater. Habib Tanvir's Naya Theatre in the 1950s portrayed social issues by combining folk and modern themes. State intervention and censorship: Politically sensitive plays are banned by the government. Vijay Tendulkar's 1972 film Ghasiram Kotwal was banned for exposing caste-based corruption and exploitation. The popularity of digital platforms has increased the influence and reach of theater. YouTube-based theater groups, such as Jana Natya Manch, use digital performances for social activism. Government and private sources in India and abroad have supported Indian theater in its many forms since independence, but it has always been driven by elite talents and influenced by Western culture, while also turning to indigenous resources. Modernist playwrights such as Vijay Tendulkar, Badal Sarkar, Dharmavir Bharati, Mohan Rakesh, Girish Karnad, Chandrasekhara Kambar, P. Lankesh, and Indira Parthasarathy were born during this period; their plays have been used and studied all over the world.

Dr. Satyawan Saurabh,
Mobile: 9466526148,
01255281381

These playwrights brought intense formal rigor and thematic focus to the modernist angst in theater. The crisis of identity and the consequences of globalization are among the themes that young writers are currently discussing in many places. Modern Indian theatre is primarily influenced by three traditions: Sanskrit theatre, folk theatre, and Western theatre. In fact, the third is the one that can be considered the cornerstone of Indian theater today. We can all see how theater and performing arts have evolved over time, challenged authority, promoted justice, and preserved cultural heritage. Today, there are numerous theater groups and many theater acting institutes across the country, from private to government institutions. To maintain their influence, they have to strengthen their position through initiatives for cultural preservation, digital integration, and policy support. While bringing about social change in the lives of the oppressed or the common masses, street theatre is at the heart of the movement and journey.

To achieve this, it is necessary to combine the "progressive community development" process with "popular education.". As a popular theater practice, street plays attempt to establish a participatory process that is sensitive to the "cultural forms" of the target audience. Street plays, unlike proscenium theatre, are a space where actors combine their artistic and professional interests with their political and social beliefs. However, long-term developmental planning must be integrated with the theatrical process to fully realize its potential and make an impact on society. This goal can be achieved through street plays by getting to know the community, identifying issues of concern to the people, combining entertainment and community expression, inviting audience participation, and making a call to action.

Govt to hold workshops on making Panchayats women-friendly on March 4-5

Sangrur 22 February (Sunil Kumar Gund): Ahead of International Women's Day on March 8, more than 1,200 women panchayat leaders will attend the workshops on women-led local governance. The government is all set to hold workshops for women representatives from all three tiers of Panchayati Raj Institutions (PRIs), focused on developing at least one model women-friendly gram panchayat in each district, an official said.

The Panchayati Raj Ministry official said the workshops will be held on March 4-5. They are aimed at making PRIs more women-centric and strengthening grassroots democracy. The workshops will focus on the crucial role of women elected representatives (WERs) in rural local governance and discuss the strategic roadmap of the Panchayati Raj Ministry to enhance their leadership and ensure their active participation in decision-making. Outstanding women leaders in panchayats will be felicitated at the workshops. The Ministry of Panchayati Raj has urged states and Union territories to include women officers in the delegation of panchayat representatives attending the National Workshop and Convention of Panchayat Women Representatives, wherever possible. A National Convention of Model Women-Friendly Gram Panchayats will be held on March 5, which will focus on developing at least one model gram panchayat in each district that is women and girl-friendly. On March 8, a nationwide 'Mahila Gram Sabha' will be organised across all panchayats to celebrate International Women's Day. Special training programmes will also be conducted in selected panchayats.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 293 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 28 FEB TO 03 MARCH, 2025

WHO warns breast cancer cases are rising fast: Where does India stand?

Asserting WHO's latest report on breast cancer, ICMR's latest study found that three in every five people in India die of cancer following diagnosis, with women bearing a "disproportionate burden" compared to men.

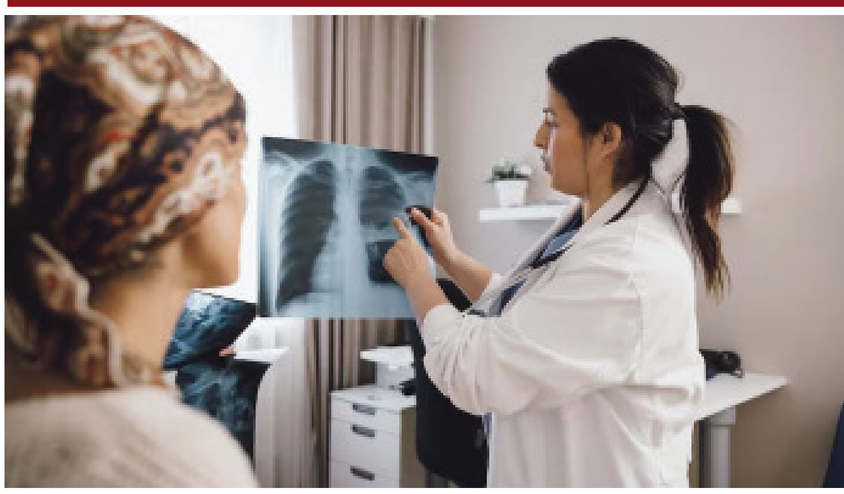

Breast cancer cases are surging globally with one in 20 women getting diagnosed with the disease in their lifetime. According to the World Health Organisation's latest report, if current rates of diagnosis continue, then by 2050 there will be 3.2 million new breast cancer cases and 1.1 million breast cancer-related deaths every year. As per the report, the growth rate was high in countries that had a low Human Development Index (HDI). Medical research panel - the Indian Council of Medical Research (ICMR) - found that India ranked third highest in cancer incidence after China and the US, accounting for over 10% of the world's cancer-related deaths, ranking second after China. They also predicted that in the coming two decades, India will face a formidable challenge in managing cancer deaths, with a yearly increase of 2% in cases are population ages. In line with the WHO report, the ICMR study, published in The Lancet, examined trends in 36 types of cancer, including breast cancer, across age groups and genders and found that three in every five people in India die of cancer following diagnosis, with women bearing a "disproportionate burden" compared to men. Seeing this trend rise, Dr Aditi Chaturvedi, Senior Consultant, Surgical Oncology, Breast Cancer, Max Super Speciality Hospital, Saket, said that since more younger women in India are getting diagnosed with breast cancer, it is concerning. "While 5-10% cases are genetic, 90% are lifestyle or environment-related. These could be post-menopausal weight gain, lack of exercise, excessive alcohol, smoking, uninhibited oestrogen exposure because of lifestyle choices like late childbirth and lack of breastfeeding. But we can't point to a direct cause," said Dr Chaturvedi. Dr Rohan Khandelwal, Lead Consultant, Oncology & Head, Breast Centre, CK Birla Hospital, Gurugram, noted that an increase in breast cancer incidence is because of better detection facilities and better awareness. While there is also an increased incidence of late marriages, late childbirth, reduced breastfeeding and obesity among women, some unknown factors such as contaminated dairy products and pesticide contamination could also cause breast cancer, Dr Khandelwal noted. The experts confirmed that breast cancer incidence in India can occur a decade earlier than in the West. "Here breast cancer peaks in early 40s while in the West it could be late 50s. The cancer here has a more aggressive biology. They are fast growing, they are called triple negative breast cancer, so that incidence is slightly higher. Not all are like that but those which are triple negative are rapidly growing and more aggressive," explained Dr Khandelwal.

How to be safe in gym, and avoid the risk of fatal injuries

Gym safety is once again a topic of discussion following the tragic death of national-level powerlifter Yashtika Acharya during a workout. The 17-year-old died after a 270-kg weight she was attempting to lift fell on her neck during training at a gym in Rajasthan's Bikaner. She lost balance while lifting, causing the weights to fall on her. Gym injuries are quite common. In India, shoulder, knee, and ankle sprains, along with lower back pain, are among the most prevalent ones. However, some injuries sustained while working out can also be fatal. As a fitness enthusiast who exercises regularly in the gym, you can take several steps to ensure your safety. Those who are new or yet to embark on their gym journey should be extra cautious and prepared. Something as basic as keeping yourself hydrated or not missing out on the warm-up goes a long way in preventing mishaps.

Warming up

Warming up is a way to prepare your body for exercise. The idea is to gradually increase your heart rate and blood flow to your muscles before beginning a rigorous workout. Fitness experts highly recommend taking 5-10 minutes to warm up and cool down the body. Research also suggests that warm-up routines help in reducing injury rates.

Maintaining proper form

"Always prioritise proper form and technique during exercise. It helps avoid injuries," says Abhishek Singh, a Raipur-based fitness coach. Incorrect posture or form can lead to undue stress on muscles, ligaments, and joints, thereby increasing the risk of injury. Take time to learn good form and technique from your instructor. Your form should never be compromised, whether you are in a hurry to finish sets or reps or struggling with a heavy weight. "Even after you learn the technique, improving it should be a continuous pursuit," says Yash Sharma, Delhi-based fitness influencer and entrepreneur.

Exercise warm-up

The importance of a general warm-up session is well known, but a specific warm-up before weight training is just as crucial. "If you are going to lift 80 kg, it is important to do some warm-up reps with 20 kg, 40 kg, and 60 kg first," says Yash Sharma.

Ego lifting

"Avoid the urge of ego lifting," suggests Abhishek. Lifting excessive weight with poor form can cause joint damage and other injuries. Training too hard is one of the common reasons for gym injuries.

Dichotomy of push and pull

In the gym, you target different muscle groups with various push and pull exercises. However, Yash suggests that the push-and-pull concept should also be applied in another way. "Understanding the dichotomy of push and pull. The gym is a place where you are supposed to push your limits, but sometimes you need to pull back a little. This balance comes with experience, which is why consistency is imperative," he says.

Listen to your body

Understanding your body's signals is crucial. If you experience unusual pain, excessive fatigue, or discomfort, it is important to rest or modify your training accordingly. Have a spotter or a personal trainer Lack of supervision is another prominent reason why many get injured in gyms.

Preetnama
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ
Khara Sach
On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM
Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180
Vol 4, Issue 293
Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com
28 FEB TO 03 MARCH, 2025

Ageing parents, growing kids: Report reveals Sandwich Generation's finance woes

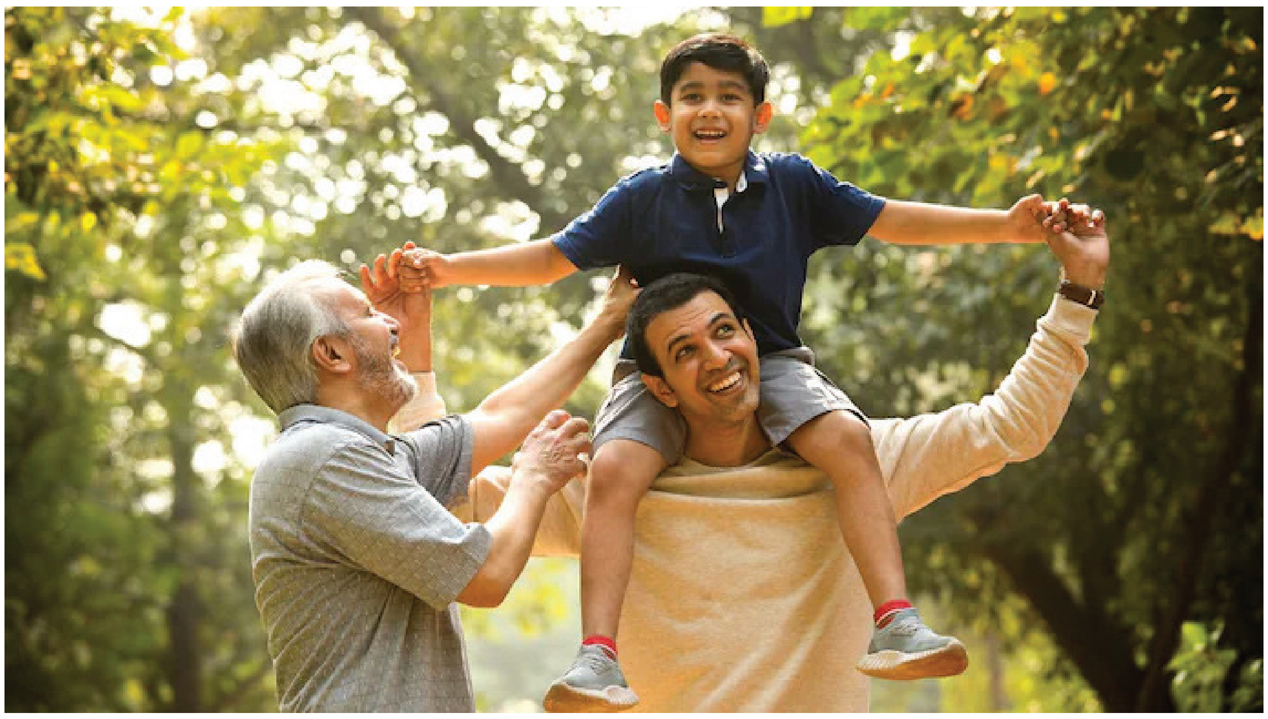

60 per cent of India's 'sandwich generation' is worried about future financial security, a new survey suggests. Sandwich Generation is a term used to define individuals in the age group of 35-54 years, financially providing for two generations of dependants – growing kids and ageing parents. The term was coined in the late 20th century due to increased life spans and later childbearing ages. The cycle of caring for both their parents and children primarily determines the Sandwich Generation's financial decisions as well as their daily routine. A typical day in the life of a sandwich-generation individual may include taking their mother to the doctor in the morning, helping their child with school homework in the evening, negotiating an important deal at work, and making a quick run to the grocery store on the way home. Edelweiss Life Insurance, in collaboration with YouGov, surveyed over 4,000 respondents from this generation across 12 major cities, including Delhi, Mumbai, Ahmedabad, Kolkata, Chennai, Kochi, and Chandigarh.

What the survey says A significant 60 per cent of the respondents said that no matter how much they save or invest, it never feels enough for the future. Over 50 per cent of the sandwich generation participants expressed worry about running out of money.This is, of course, not the first sandwich generation that India is witnessing, but the unique social and economic challenges set them apart. Heavy reliance on credit cards and loans, the increased cost of living, expensive healthcare and education, and a quest for a better living standard make it essentially tricky for this generation to navigate finances. The future cost of kids' education, future healthcare costs, lack of work-life balance, and declining health of parents are their top concerns. At the same time, they are taking family vacations and maintaining a good standard of living, even if it means stretching their resources. But this relentless dedication is leading many in the sandwich generation to burn through their income and savings, highlighted through high credit reliance and accessing investments earlier than planned. For the Sandwich Generation, the top three short-term aspirations are taking their parents on a vacation and improving their current standard of living. In the long run, they aspire to provide for their children's marriage, accumulate enough savings for retirement, and travel. Life insurance, health insurance, mutual funds, equity, and bank FDs make for their most preferred financial instruments. But the survey also suggests that they end up accessing these investments ahead of time. Medical expenses emerged as the strongest reason for premature liquidation. Essentially, the Sandwich Generation is caught in a constant tussle between providing for short-term aspirations and planning for long-term ones. This generation, while understanding the importance of longer-term aspirations, is also keen on providing a life of abundance to their children and ensuring that their parents don't have to forego their desire or will to enjoy life through travel and a better standard of living. They also want to ensure that critical needs are met, for which they are willing to develop high credit reliance and liquidate assets before they actually mature. During the survey, the average monthly household income turned out to be between Rs 1,00,000 and Rs 2,50,000. The double responsibilities, however, make it difficult for the sandwich generation to enjoy the money. 43 per cent expressed that they can't enjoy anything they buy because it feels like they are wasting money. The guilt stems from the feeling of not having enough, especially for future security.

Need for financial advisory This constant feeling of inadequacy leads to 'money dysmorphia,' wherein despite resources, they feel financially unprepared and unable to breathe easy about their future. What can help? Seeking financial advice – it may help them plan better and navigate a blend of emotional and financial strain.

Born at the 'right' time: The growing craze for Mahurat Deliveries in India

In January 2024, as people were gearing up for the inauguration of the Ram Mandir in Ayodhya, several expecting mothers lined up at hospitals to get their babies delivered on the same date - January 22. The reason? They wanted their babies' births to coincide with the consecration ceremony at the Ram temple in Ayodhya. They had requested doctors in advance to accommodate their demand so that their child could be born at an "auspicious" time and date. And that, my friends, is Mahurat Delivery. Now, from what it looks like, it was not just a one-time phenomenon - Mahurat deliveries, or auspiciously timed births, are on the rise across India. But why are hospitals and doctors receiving more and more similar requests? Some clinics have even gone to the extent of accommodating 'Mahurat Delivery' in their list of services. Is the craze for mahurat baby deliveries at an all-time high in India? If yes, then what's the reason?

What is Mahurat Delivery?

Dr Nirmala Chandrashekar, senior consultant in obstetrics and gynaecology at Gleneagles BGS Hospital, Bengaluru, explains, "Mahurat delivery refers to the practice where parents choose a specific day and time for their baby's birth, often after consulting a priest or astrologer. However, doctors ensure that the gestational age is appropriate and that there are no medical emergencies before proceeding." According to doctors, the practice isn't something new and with the increasing reliance on elective C-sections, this has been made more feasible. "Since many first-time mothers already opt for planned C-sections, the additional step of aligning the birth with an auspicious time seems logical to them," she adds.

The rise in demand

Childbirth cannot be fully controlled, and traditionally, since most deliveries happened naturally, due dates were merely rough estimates of when a child could be expected. However, with medical advancement, many parents now believe they

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 293

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

28 FEB TO 03 MARCH, 2025

Gurdwara Sri Guru Teg Bahadur Sahib Gurudwara was inaugurated

With the support of the Punjabi community, a new Gurughar building will be built in New Hyde Park, New York

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ

Appeal to All Indian Communities from Management Committee of Gurudwara Sri Guru Teg Bahadur Sahib New Hyde Park Long Island NY

ਨਿਊਯਾਰਕ ਟਰਾਈਸਟੇਟ ਦੇ ਸਮੂਹ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪੀਲ

ਪਿਆਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ ਅਸੀਂ ਤਕਰੀਬਨ ਚਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਾਸਤੇ New Hyde Park Long Island ਵਿਖੇ ਤਕਰੀਬਨ 25000 ਸਕੁਏਅਰ ਫੁੱਟ ਜਗ੍ਹਾਂ ਖਰੀਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ 75'X55' ਦੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਸੇਮ ਸਾਈਜ਼ ਦੀ ਬੇਸਮੈਂਟ ਵੀ ਸੀ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਤਕਰਬੀਨ 80000 ਡਾਲਰ ਸਲਾਨਾ ਸੀ ਜੋ ਸਾਡੀ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਸਦਕਾ ਹੁਣ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਆਫ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ

ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੀ (Closing) 31 March 2021 ਵਿਚ 14 ਲੱਖ ਡਾਲਰ (1.4 ਮਿਲੀਅਨ) ਕਰਵਾਈ ਸੀ ਇਹ ਜਗ੍ਹਾਂ 2000 Hill Side Avenue, New Hyde Park Long Island 'ਤੇ ਹੈ, ਅਤੇ ਤਕਰੀਬਨ ਕੁਈਨਜ਼ ਦੇ ਬਾਰਡਰ ਤੋਂ 1.5 ਮੀਲ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਰਸਤਾ ਤਕਰੀਬਨ ਚਾਰ ਕੁ ਮਿੰਟ ਦਾ ਹੈ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਅਸੀਂ Town of Hempstead ਤੋਂ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬੇਸਮੈਂਟ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਲੈ ਲਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਰਮਿਟ ਮਿਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਨਾਲ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਸਥਾਨ ਦੀ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਬੇਸਮੈਂਟ ਵਿਚ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਲੰਗਰ ਹਾਲ 75'x55' ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਉਪਰ 75'x55' ਮੇਨ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੂਜੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ 75'x40' ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 75'x40' ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਲਗਭਗ 2.5 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਥਾਨ ਨੂੰ 31 ਦਸੰਬਰ 2025 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਮਿਥਿਆ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸਹਿਯੋਗ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਨਹੀਂ ਚਾੜ ਸਕਦੇ। ਸੋ ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਅਸੀਂ 51 ਮੈਂਬਰੀ ਬੋਰਡ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਤੱਕ 35 ਮੈਂਬਰ ਇਸ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਸਮੂਹ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਸਥਾਨ ਹੋਵੇਗਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਲੇਵਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਫੀਸ 5100 ਡਾਲਰ ਹੈ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਸਥਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨਾਲ ਜੋੜ ਸਕੀਏ,

ਆਓ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮਿਲ ਕੇ ਇਸ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰੀਏ।

ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ

PHUMAN SINGH IBRAHIMPUR PRESIDENT GURDWARA GURU TEGH BAHADUR SAHIB 1 917 721 0769	MOHINDER SINGH GILZIAN PRESIDENT INDIAN OVERSEAS CONGRESS USA 1646 732 5119	GURMEET SINGH BUTTAR PRESIDENT MALWA BROTHERS USA 1516 209 7902	SUKHWINDER SINGH MANAGER , EX PRESIDENT MIANI WELFAIR SOCIETY 1718 331 7581	BHUPINDER SINGH BHINDA PRESIDENT BEGOWAL WELFARE SOCIETY 1917 543 2168
PARAMJIT JOSAN PRESIDENT UNITED ONE GROUP LLC 1917 576 5313	AMAR PARMAR PRESIDENT SAHARA CONSTRUCTION CORP 1718 285 5945	DAVINDER SINGH PRESIDENT SHALU CONSTRUCTIONS 1917 807 9939	IQBAL SINGH KAKNIA (RANA) PRESIDENT LIBERTY RESTAURANT HOLDING 1917 348 9344	LAKHBIR SINGH LADDI PRESIDENT SALLAN WELFARE SOCIETY 1917 442 0494
MASTER SAWARAN SINGH 917 518 1888	RAGHBIR SINGH BABOO 718 502 7874	LAKHI ZORIA 917 559 8137	HARVINDER SINGH AWANA (BHULLA) 1646 881 2177	JAGTAR SIGNH RICKY 1917 968 9821
RONAK SINGH PRESIDENT PRESIDENT TAHLI BALLAH WELFARE SOCIETY 1516 870 9300	GURWINDER SINGH SABBI DADDIAN 1718 916 3900	JATINDER SINGH HAPPY GILZIAN 1718 864 1143	DHARMINDER SINGH ZORIA GILZIAN 1718 666 1961	BALIEET SINGH TINKOO 1917 293 4616
KULDEEP SINGH LATT 917 459 2459	PAUL SINGH 718 219 9474	GURNAM SINGH LATT 917 750 4990	JAGMOHAN SINGH 347 721 4458	PUNJAB SINGH BHADAS 929 261 2218
KULDIP GHOTRA 917 330 4070	SUBDAR UJJAL SINGH BEGOWAL 347 484 4159	AMRIK SINGH BASSI 646 302 1800	SUKHWINDER SINGH 347 944 9851	GURMAKH SINGH BASOA 917 497 5624
KULWANT SINGH ZORIA GILZIAN 516 737 5800	KARNAIL SINGH SALEMPLIR 347 605 4658	PALWINDER SINGH ROMAN 646 662 9675	JAGJIT SINGH DELHI 516 366 9472	KULBIR ZORIA 347 619 6242

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 293 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 28 FEB TO 03 MARCH, 2025

National Science Day 2025: February 28 - History, Theme, Significance

Vijay Garg

National Science Day 2025: February 28 is announced as National Science Day 2025. This article gives you a clear view of National Science Day 2025. Every year, national science is celebrated on February 28 all over India. It is celebrated every year to mark the discovery of the "Raman effect". The Raman effect was discovered by the Indian scientist Sir C.V. Raman. On this day, Sir C.V. Raman got the Nobel prize for his discovery. He was awarded the Nobel Prize for Raman Effect in physics in 1930. This day is celebrated as the Raman effect was discovered on February 28, 1928. On this occasion, theme-based science communication activities are carried out all over the country. Many institutions organize open houses for their laboratories and appraise students about career opportunities available in a particular research laboratory/institution. This article will help you to know a detailed explanation of National Science Day History, National Science Day 2025 Theme, National Science Day 2025 Significance, National Science Day 2025 quotes, and some important FAQs related to National Science Day 2025.

The Department of Science and Technology (DST) acts as a nodal agency to support, catalyze, and coordinate the celebration of National Science Day throughout the country in scientific institutions, research laboratories, and autonomous scientific institutions associated with the Department of Science and Technology. National Council for Science & Technology Communication (NCSTC), DST has supported various programs countrywide by giving grants to its State S&T Councils & Departments for the organization of lectures, quizzes, open houses, etc. The DST instituted the National Awards for Science Popularisation in 1987 to stimulate, encourage, and recognize outstanding efforts in the area of science and technology communication and popularisation as well as inculcate scientific temper among the masses. These awards are presented every year on National Science Day along with the SERB Women Excellence Award by the Science and Engineering Research Board (SERB), a statutory body of the Department of Science and Technology (DST) supporting basic research in frontier areas of science and engineering. It provides grants to women scientists below 40 years of age who have received recognition from any one or more of the National Academies such as the Young Scientist Medal, Young Associateship, and so on. AWSAR award, an initiative of the Department of Science and Technology (DST), Government of India to recognize the dissemination of Indian research in Science, Technology & Innovation being pursued by Ph.D. Scholars and Post-Doctoral Fellows in popular science writing format are also presented on the day.

National Science Day History

People believing in technical miracles celebrate national Science every year in the same manner as they celebrate their cultural and religious observances. Everything in the environment is based on science. Science pushes us to our limits. National Science Day is for those who believe in science, technology, scientists, next-generation scientists, and technologists who make the future more interesting. Sukumar Chandra Sirkar (1898-1983) invented science day. In 1928, when Raman discovered his laboratory at the Indian Association for the Cultivation of Science (IACS) in Kolkata, 32 research scholars were working under his guidance and Sukumar was one among them. The National Council for Science and Technology Communication (NCSTC) requested the Central Government to designate 28 February as National Science Day (NSD) in 1986. It was done to honor not just the achievements of Sir C.V. Raman but also other scientists for their achievements in the scientific field. Upon approval, National Science Day is celebrated all over India in schools, colleges, universities, and other institutions. Following the first NSD on Feb 28, 1987, the National Council for Science and Technology Communication announced the creation of the National Science Popularization Awards which recognized individuals for their contributions to the realm of science and communication.

National Science Day 2025 Theme

With National Science Day 2025 approaching, the Union Minister for Science and Technology Dr. Jitendra Singh, in the company of government representatives for science and technology, launched the theme of this year's Science Day.

The National Science Day 2025 Theme is yet to be announced. The four-fold approach would consist of the integration of all the scientific departments which can work on a theme-based approach; extended scientific integration encompassing engineering; medical and other institutions; extra-scientific integration involving the identification of the needs of other ministries like railways and extended science-driven all-inclusive approach integrating startups & industry.

National Science Day 2025 Significance

The celebration of National Science Day consists of public speeches, science movies, science exhibitions, events based on science themes, and concepts, and many more activities.

The government of India felicitates scientists who have contributed immensely to the field of science to mark the anniversary of India's greatest discovery the Raman effect. National Science Day is marked to raise awareness about the importance of science in people's daily lives and to recognize all the activities, projects, and achievements in the field of science and technology that help humanity.

Educational columnist street kour Chand MHR Malout Punjab

Can the viral 'Moroccan Nila powder' really help brighten your skin?

In the world of beauty, certain products go viral from time to time. One major trend we've noticed is influencers turning back to natural remedies for their skincare concerns. The latest addition to this wave apparently hails from Morocco—Nila Powder. Nila Powder is taking the internet by storm, with influencers covering themselves in striking shades of blue. The claims around this product are simple: it's anti-inflammatory, brightens the skin, and helps reduce hyperpigmentation (sounds like an all-in-one miracle, right?). Given that many Indians struggle with hyperpigmentation and our obsession with skin-brightening hasn't quite faded, it's no surprise that this product is making its way into the reels of nearly every beauty enthusiast.

But what exactly is Moroccan Nila Powder?

Historically, in India, the plant indigo has played a very important role. In fact, in 1917, Mahatma Gandhi started a nonviolent protest, or satyagraha, against the British to protest the forced cultivation of Indigo by the British. Today, indigo is also known (apart from the textile industry), for skincare and hair care benefits. A quick search online will reveal various brands selling it under names like Indigo Ubtan, Moroccan Nila Powder, and more - enough to leave anyone confused as almost all of them are in the same shades of blue. If you're wondering what it really is, well, we had to do some digging too, because its origins weren't exactly clear. According to some online influencers, Nila Powder comes from fermented indigo leaves and is being touted as a Moroccan beauty secret, supposedly used by brides for generations. It differs slightly from regular indigo powder, which is made directly from plants like Indigofera Suffruticosa without fermentation. However, others say that this Nila powder is a natural mineral found in the rocky mountains of the Sahara. This mineral is naturally indigo blue and is simply extracted before being reduced into pieces or a fine powder. Indigo powder is often mixed with henna for hair colouring, creating shades ranging from deep blue to black, while Nila powder is currently going viral for its potential benefits. Today, you can get this powder easily online on e-commerce websites.

The potential benefits

Moroccan Nila powder, derived from the indigo plant, has gained attention for its supposed skin-brightening properties. While its traditional use in Morocco has contributed to its popularity, experts remain divided on its effectiveness. Dr Sonali Kohli, consultant dermatology, Sir HN Reliance Foundation Hospital, Mumbai, notes, "Nila Powder has deep roots in traditional medicine, particularly in Morocco and other parts of North Africa where it has been used for centuries in both textile dyeing and skincare preparations."

What do experts have to say?

The effectiveness of Moroccan Nila powder for skin brightening remains questionable, according to experts. Dr Ameesha Mahajan, cosmetic dermatologist and founder, Eden Skin Clinic, warns, "There is no strong scientific evidence that indigo itself has melanin-inhibiting properties to lighten hyperpigmentation. Some brands may mix indigo with liquorice, kojic acid, or vitamin C, which are known for brightening effects, creating the illusion that indigo itself is responsible." Similarly, Dr Praveen says, "The idea that it is a 'Moroccan secret' for skin brightening is more of a social media myth than a historical fact." But she says that its antibacterial and antifungal qualities may help with skin conditions like eczema. India Today also tried finding scientific studies related to the plant and its application on the skin, but there's none.

The side effects

Nila powder's benefits are questionable and, if experts are to be believed, it does have side effects too. Have a look at some: Skin irritation: "Some people may develop contact dermatitis from indigo, especially if it's not properly processed or mixed with harsh ingredients," Dr Mahajan explains. Allergic reactions: As a botanical extract, indigo can trigger allergic responses in some individuals.

ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਨਵੀਂਆਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਐਡਵੋਕੇਟ ਕਿਸ਼ਨ ਸਨਮੁਖਦਾਸ
ਭਵਨਾਨੀਨ ਗੋਂਡੀਆ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ
9284141425

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪੱਧਰ @ਤੇ ਅਸੀਂ ਲਗਭਗ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਦੇ ਮੁੱਦੇ @ਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਈ ਹਿਲਜੁਲ ਵੀ ਦੇਖੇ, ਜਿਸ @ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਲ 2022 ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਟੀਵੀ ਸਵਾਮੀਨਾਥਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਐਨਪੀਏ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ,ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ, ਆਰਬੀ ਆਈ, ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੀਆਂ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ @ਤੇ 24 ਅਗਸਤ, 2024 ਨੂੰ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਅਤੇ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਪੈਨਸ਼ਨ। ਤੁਸੀਂ ਸਕੀਮ ਚੁਣ ਸਕਦੇ ਹੋ।ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਖਿੱਚੋਤਾਣਦਰਮਿਆਨ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇਸ ਲੇਖ ਰਾਹੀਂ ਚਰਚਾ ਕਰਾਂਗੇ ਪੈਨਸ਼ਨ 0 ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ @ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮੋਹਰ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 2025 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣਗੇ।ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਦੋਸਤੋ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ 24 ਅਗਸਤ 2024 ਨੂੰ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ @ਤੇ ਵੱਧਦੇ ਦਬਾਅ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਨਵੀਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਨੇ NPS ਤੋਂ ਵੀ ਵਧੀਆ ਸਕੀਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ UPS ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਵਿਚਾਲੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਫਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਵੀਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ।ਜਦੋਂ ਯੂ.ਪੀ.ਐੱਸ. ਨੂੰ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਨਵੀਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਤੋਂ ਕਿੰਨੀ ਵੱਖਰੀ ਸੀ।ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪੈਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰਾਂਗੇ।ਪਰ ਹੁਣ ਯੂਪੀਐਸ ਅੱਗੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਐਨਪੀਐਸ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।ਇਸ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਵਾਂਗ ਹੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ 2025 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।UPS ਵਿੱਚ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਲਾਭ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ।ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।ਯੂਪੀਐਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਤੁਲਿਤ ਹੱਲ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਐਨਪੀਐਸ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਯੂਪੀਐਸ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਐਨਪੀਐਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਯੂ.ਪੀ.ਐਸ. 04. ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ UPS 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2025 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ, 2004 ਤੋਂ 31 ਮਾਰਚ, 2025 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ NPS ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀ UPS ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਲਾਭ ਪਿਛਲੀਆਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਯੋਜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਲੇਗਾ।

ਦੋਸਤੋ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ UPS ਦੇ ਪੰਜ ਮੁੱਖ ਥੰਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਐਨੀਮੇਟਿਡ ਤੌਰ @ਤੇ ਦੱਸਿਆ, (1) ਫਿਕਸਡ ਪੈਨਸ਼ਨ: UPS ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿਛਲੇ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਔਸਤ ਬੇਸਿਕ ਤਨਖਾਹ ਦਾ 50 ਫੀਸਦੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 25 ਸਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਸੇਵਾ 25 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਤੇ 10 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਰਕਮ ਪ੍ਰੋ-ਡਾਟਾ ਦੇ ਆਧਾਰ @ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। (ਕਿੰਨੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਹੈ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ) ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਵੇਗਾ (2) ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ: ਯੂ.ਪੀ.ਐੱਸ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੈਮਲੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ 60 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਇਹ ਪੈਨਸ਼ਨ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। , ਕੀ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਆਧਾਰ @ਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮਿਲੇਗੀ (3) ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ: UPS ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੇਕਰ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 10,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮਿਲੇਗੀ (4) ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਿਵਸਥਾ: ਇਸ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਫੈਮਲੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੈਨਸ਼ਨ (5) ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ: UPS ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ/10 ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਖਰੀ ਤਨਖਾਹ (ਬੁਨਿਆਦੀ ਤਨਖਾਹ + ਮਹਿੰਗਾਈ ਭੱਤਾ)।ਇਹ ਭੁਗਤਾਨ ਹਰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਲ 2025-26 ਦੌਰਾਨ ਕੇਂਦਰ @ਤੇ 6250 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਾਧੂ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਚੋਣ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਿਆਸੀ ਚਾਲ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਯੂਕਰੇਨ ਤੋਂ ਯਾਤਰਾ ਕਰਕੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਪੁੱਜੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਅੱਜ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਦੋਸਤੋ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ (1) ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੱਕੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮਿਲੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ NPS ਵਿੱਚ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਤਣਾਅ ਜੇਕਰ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਆਦ 10 ਤੋਂ 25 ਸਾਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਰਕਮ ਅਨੁਪਾਤਕ ਵੰਡ ਦੇ ਆਧਾਰ @ਤੇ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ (3) UPS ਦਾ ਦੂਜਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ @ਤੇ, ਉਸ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤ (ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ) ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ 60 ਫੀਸਦੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 10,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ (5) ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ। ਯਾਨੀ ਅੱਜ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਆਧਾਰ @ਤੇ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਰਕਮ 15 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਹੈ (6) ਚੌਥਾ ਪਹਿਲੂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਰਕਮ ਹੈ ਜੋ ਮਹਿੰਗਾਈ ਸੂਚਕਾਂਕ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਮਤਲਬ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਚੂਨ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਧਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਰਕਮ ਵੀ ਵਧੇਗੀ। ਪੈਨਸ਼ਨ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮਹਿੰਗਾਈ ਭੱਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ @ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ (7) ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਮੁਢਲੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਦਾ 10 ਫ਼ੀਸਦੀ ਇਕਮੁਸ਼ਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਗਰੈਚੁਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਚਾਹੁਣ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਲਈ ਇਸੇ ਆਧਾਰ @ਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ 90 ਲੱਖ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਫਾਇਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਾ ਬਣੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਹੁਣ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ। ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਇੱਕ-ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਵਿੱਚ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ @ਚ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ @ਤੇ ਦਬਾਅ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ @ਚ ਇਸ ਨੂੰ ਸੂਬੇ @ਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ।

ਦੋਸਤੋ, ਜੇਕਰ ਨਵੀਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਵੀਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਸਾਲ 2004 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ।ਇਸ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਕੈਰੀਅਰ ਦੌਰਾਨ ਪੈਨਸ਼ਨ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਪੈਸਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਰਮਚਾਰੀ NPS ਵਿੱਚ ਰਿਟਾਇਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਕਢਵਾਉਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਤੁਸੀਂ ਬਾਕੀ ਰਕਮ ਲਈ ਐਨੂਅਟੀ ਪਲਾਨ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਹਰ ਮਹੀਨੇ, ਹਰ 3 ਮਹੀਨੇ ਜਾਂ ਪੂਰੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕਢਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੱਕ ਨਿਯਮਤ ਆਮਦਨ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।ਜਦੋਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਨਸ਼ਨ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਆਖਰੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀ।ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਰਹੂਮ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦਸੰਬਰ 2003 ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁਣ ਲੋਕ ਇਸ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅੰਦੋਲਨ ਵੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਵੀਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚੋਂ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਭਾਵ ਬੇਸਿਕ ਅਤੇ ਡੀਏ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ, ਐਨਪੀਐਸ ਵਿੱਚ ਜਨਰਲ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ, ਪੀ. 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ ਜਨਰਲ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ , ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਐੱਨ.ਪੀ.ਐੱਸ. ਇਸ ਆਧਾਰ @ਤੇ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਪੈਸੇ @ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ @ਚ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ @ਤੇ ਜੀਪੀਐੱਫ @ਤੇ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਜ @ਤੇ ਕੋਈ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ @ਚ ਲੋਕ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਬਹਾਲ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੀ ਸਕੀਮ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲਾਭ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।ਇਸ ਹੰਗਾਮੇ ਦਰਮਿਆਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਯੂ.ਪੀ.ਐੱਸ. ਸਰਕਾਰੀ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ @ਤੇ ਵਧਦੇ ਦਬਾਅ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਕੇ ਐਨ.ਪੀ.ਐਸ. ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਨੇ NPS ਤੋਂ ਵੀ ਵਧੀਆ ਸਕੀਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ UPS ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ 0ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ @ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮੋਹਰ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2025 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਪੁਰਾਣੀ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ, ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ, ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਅਤੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਨੇ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਹੈ।

ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵੱਲ ਆਉਣਾ

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ
ਮੇਨ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਰੋਡ ਬਠਿੰਡਾ

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵੱਲ ਆਉਣ ਦੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਾਫਾ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਸ਼ੇਰ, ਤੇਂਦੂਏ, ਹਾਥੀ, ਰਿੱਛ, ਅਤੇ ਲੱਕੜਬੱਘੇ ਆਮ ਤੌਰ @ਤੇ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਨਸਾਨਾਂ ਲਈ, ਸਗੋਂ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਲਈ ਵੀ ਘਾਤਕ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਕੀ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਨਸਾਨੀ ਦਖ਼ਲ ਵੀ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ ?

ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਆਬਾਦੀ ਵੱਲ ਆਉਣ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ

ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਸ-ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਕੱਟ-ਛਾਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਘੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਣ-ਉਦਯੋਗ, ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ, ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਸਤੇ ਹੋ ਰਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੁੱਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਵਾਸ-ਸਥਾਨ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਜੰਗਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮ ਖ਼ੁਰਾਕ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਤਿੰਦੂਏ ਅਤੇ ਭਾਲੂ ਅਕਸਰ ਪਸ਼ੂਆਂ ਅਤੇ ਫ਼ਸਲਾਂ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੌਸਮੀ ਬਦਲਾਅ ਵੀ ਇਹਨਾ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਹਲਚੱਲ ਪਿੱਛੇ ਇਕ ਅਹਿਮ ਕਾਰਨ ਸਿੱਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।ਗਰਮੀ ਵਧਣ, ਜਲਸੰਕਟ, ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਕੇ ਵੀ ਜਾਨਵਰ ਆਪਣੇ ਵਾਸ-ਸਥਾਨ ਬਦਲਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਭੋਜਨ ਦੀ ਘਾਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕੇ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਕਈ ਵਾਰ ਜੰਗਲੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਘਰਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਖਾਣਾ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਜੰਗਲਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਪਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ , ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦੀ ਆਦਤ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕਈ ਵਾਰ ਸ਼ਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਾਰਨ ਵੀ ਜਾਨਵਰ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਹਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਵਾਸਤੇ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਨਵੇਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਦੇ ਹਨ।ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਇਲਾਕਾ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਸ-ਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ। ਰਵਾਇਤੀ ਖੇਤੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਹ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਜੋ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣ। ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਬੇਹਿਸਾਬ ਕਟਾਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਨਸਾਨ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖੋਹੰਦੇ ਰਹੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਘਰਸ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਧੇਗਾ।ਸੋ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਇਨਸਾਨ ਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈਏ।

ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

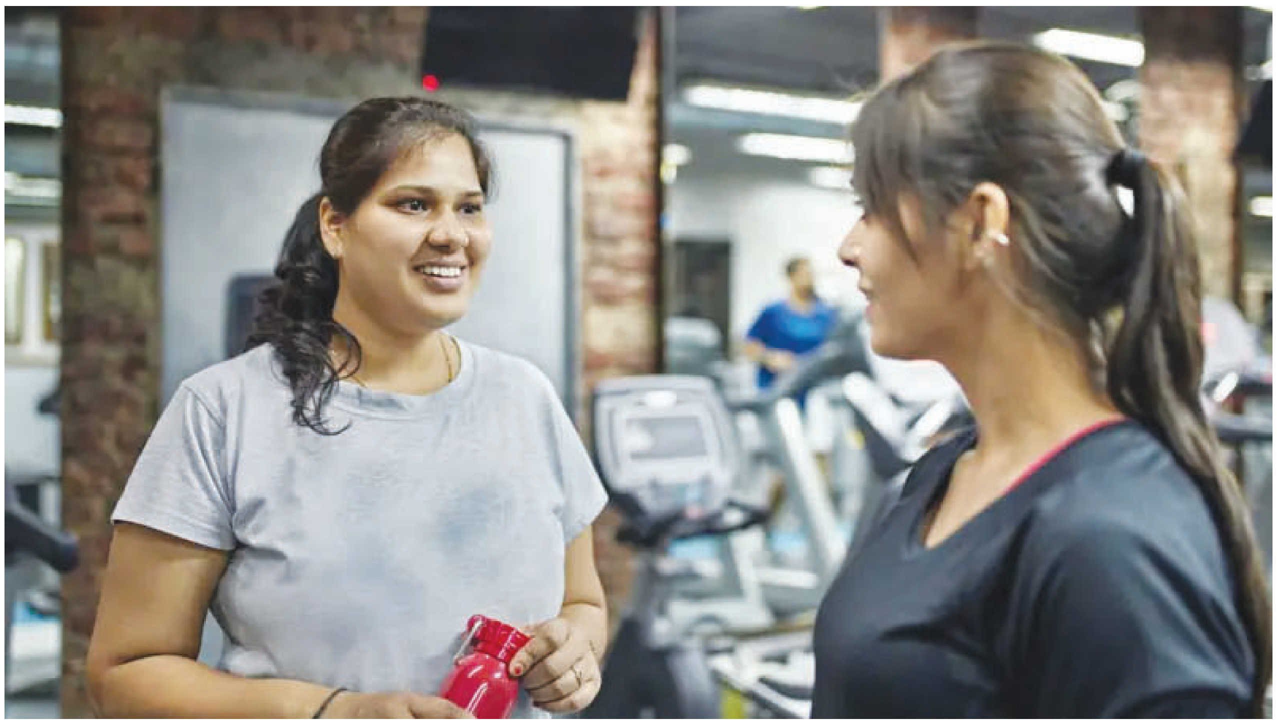

ਅਕਸਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਆਪਣੀਆਂ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ (ਮਸਲ) ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਮਾਸ-ਮੱਛੀ, ਆਂਡੇ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਸ਼ੇਕ ਤੱਕ ਪੀਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।ਅਜਿਹੀ ਸਲਾਹ ਕਿੰਨੀ ਕਾਰਗਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਭੋਜਨ ਖਾਣ ਦਾ ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਕੀ ਹੈ ? ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਵੇਸਟ ਸਸੇਕਸ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ 21 ਸਾਲਾ ਸੋਫੀਆ ਮੌਲਸਨਇੱਕ ਫਿਟਨੈਸ ਇੰਫਲੂਏਂਸਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਜ਼ਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 19 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਫਿਟਨੈਸ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਹਤਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਚੰਗੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਖਾਣੇ ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਕਿ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਕਿੰਨਾ ਸਸ਼ਕਤ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਹਰੇਕ ਛੋਟੇ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਮਿਲੀ।ਜਦੋਂ ਸੋਫੀਆ ਨੇ ਖੋਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ।ਸੋਫੀਆ ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਖੁਰਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਪਾਊਡਰ ਲੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।ਸੋਫੀਆ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਸੰਤੁਲਿਤ ਖੁਰਾਕ ਨਾਲ ਮੇਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਅਕਸਰ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਪਾਊਡਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੱਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੇਰੀ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ।ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਡੀ ਬਿਲਡਰ ਮਾਸ ਖਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕੱਚੇ ਆਂਡੇ ਪੀਂਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਅੱਜ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਪਾਊਡਰ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਖੁਰਾਕ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੈ।ਕੀ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਸੱਚਮੁੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ? ਇਸਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਕੀ ਹੈ ?

ਬਾਡੀ ਬਣਾਉਣਾ

ਲੰਡਨ ਦੇ ਪਿਓਰ ਸਪੋਰਟਸ ਮੈਡੀਸਨ ਵਿਖੇ ਸਪੋਰਟਸ ਡਾਈਟੀਸ਼ੀਅਨ ਲਿਨੀਆ ਪਟੇਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ।ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇਹ ਪਚਦਾ ਹੈ, ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਅਮੀਨੋ ਐਸਿਡ ਵਿੱਚ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਮੀਨੋ ਐਸਿਡ ਉਹ ਹਨ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਤੋਂ ਸੈੱਲ ਬਣਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਬਿਹਤਰ ਕੰਮਕਾਜ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ 20,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ।ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ, ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।ਲਿਨੀਆ ਪਟੇਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ÷ਯੂਕੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਬਾਲਗ ਐਕਟਿਵ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਲਈ 0.8 ਤੋਂ 0.75 ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਭਾਰ 70 ਕਿਲੋ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ 0.8 ਨਾਲ ਗੁਣਾ ਕਰੋ। ਫਿਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 56 ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ।ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਮ ਖੁਰਾਕ ਤੋਂ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਔਸਤ ਅਮਰੀਕੀ, ਆਪਣੀ ਕੁੱਲ ਕੈਲੋਰੀ ਦਾ ਲਗਭਗ 14 ਤੋਂ 16 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਤੋਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।ਪਰ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਐਕਟਿਵ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ 1 ਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ।ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਹ ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦਾ ਸੇਵਨ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।ਮੀਨੋਪੌਜ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਲਿਨੀਆ ਪਟੇਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਮੀਨੋਪੌਜ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਔਰਤਾਂ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦਾ ਸੇਵਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ

ਖੋਜ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਥਲੀਟਾਂ, ਪਾਵਰਲਿਫਟਰਾਂ ਜਾਂ ਬਾਡੀ ਬਿਲਡਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ 1.6-2.2 ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਡਾਕਟਰੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖੁਰਾਕ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੂਰੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ ਲੋਕ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੋਇਆ ਉਤਪਾਦਾਂ ਅਤੇ ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ ਲੋਕ ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਦਹੀਂ ਵਰਗੀਆਂ ਕਈ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੂਰੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।ਹੋਰ ਲੋਕ ਮਾਸ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਭੋਜਨ (ਮੱਛੀ ਆਦਿ) ਦਾ ਸੇਵਨ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦੇਣ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਹਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਜਾਂ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।ਕੇਰਲਾ ਦੇ ਰਾਜਾਗਿਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਜਿਗਰ ਦੇ ਮਾਹਰ, ਸਿਰੀਏਕ ਏਬੀ ਫਿਲਿਪਸ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ ਤੇ, ਆਂਡੇ, ਮਾਸ, ਡੇਅਰੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਅਤੇ ਦਾਲਾਂ ਵਾਲੀ ਸੰਤੁਲਿਤ ਖੁਰਾਕ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਸ ਸਪਲੀਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਕੈਰੋਲੀਨਾ ਦੇ ਇੱਕ ਡਾਇਟੀਸ਼ੀਅਨ ਲੌਰੇਨ ਮੈਨੇਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਅਸਤ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਪਾਊਡਰ ਬਹੁਤ ਮਦਦਗਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਪਾਊਡਰ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ 2021 ਵਿੱਚ 4.4 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦਾ ਸੀ। ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 2030 ਤੱਕ ਇਹ 19.3 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ।ਸੋਫੀਆ ਮੌਲਸਨ ਮੁਤਾਬਕ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਪੌਦਿਆਂ ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਪਾਊਡਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੌਖਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵੀ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤੇ। ਪਰ ਮੈਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਲੀਨ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਮੇਰੇ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੈਲੋਰੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਪਾਊਡਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਜੋਖਮ ਵੀ ਹਨ।

ਚੂਹਿਆਂ ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਯੋਗਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਸਰਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਪਾਊਡਰ ਖਾਣ ਨਾਲ ਜਿਗਰ (ਲੀਵਰ) ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।ਇਸ ਵੀ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਪਾਊਡਰ ਤੇ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਤੱਤ ਹੋਣ।ਏਬੀ ਫਿਲਿਪਸ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੇਚੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਪਾਊਡਰਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਪਾਊਡਰ ਵਿੱਚ, ਲੇਬਲ ਤੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਜਾਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਲੈਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜਿਗਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਪਾਊਡਰ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। 2018 ਵਿੱਚ, ਕਲੀਨ ਲੇਬਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਾਮ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਵਿਕਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬ੍ਰਾਂਡਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਪਾਊਡਰਾਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਖੋਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 130 ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਲਈ 134 ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਈ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਪਾਊਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਸਾ, ਆਰਸੈਨਿਕ, ਕੈਡਮੀਅਮ ਅਤੇ ਪਾਰਾ ਵਰਗੀਆਂ ਭਾਰੀ ਧਾਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਕੈਂਸਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਰੀਰਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ।ਪੌਦਿਆਂ ਤੋਂ ਬਣੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਪਾਊਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਲਾਵਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦਕਿ ਆਂਡੇ ਅਤੇ ਵੇਅ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਪਾਊਡਰ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਪਾਊਡਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖੁਰਾਕ ਸਮੱਗਰੀ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸਦੇ ਨਿਯਮ ਦਵਾਈਆਂ ਜਿੰਨੇ ਸਖ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿੱਚ ਖਾਣ ਦੀ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਪਾਊਡਰਾਂ) ਦੀ ਸਹੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਸਰੋਤ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ

ਪਟੇਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀਰ ਦੀਆਂ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਸਿਰਫ਼ ਭੋਜਨ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।ਇਸ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਖਾਣਾ ਖਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀ ਪਲੇਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦੇ ਸਰੋਤ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਸਾਨੂੰ ਹਰ ਵਾਰ ਦੇ ਖਾਣੇ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 20-30 ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਆਂਡਾ ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਚੌਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਲ ਖਾਂਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਸਰੋਤ ਹੈ।

ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਲੈਣਾ ਵੀ ਖਤਰਨਾਕ

ਮਾਨੇਕਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ÷ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਪਾਊਡਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਭੋਜਨ ਤੱਕ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਧੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਔਸਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ 45-56 ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਮਾਨੇਕਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਪਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦਾ ਸੇਵਨ ਵੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦਾ ਸੇਵਨ ਗੁਰਦਿਆਂ ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗੁਰਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਕਈ ਵਾਰ ਪਾਚਨ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੇਟ ਫੁੱਲਣਾ, ਗੈਸ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੇ ਕਾਰਬੋਹਾਈਡਰੇਟ, ਵਿਟਾਮਿਨ ਡੀ, ਮੈਗਨੀਸ਼ੀਅਮ, ਆਇਰਨ ਅਤੇ ਓਮੇਗਾ 3 ਫੈਟ ਵਰਗੇ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਪਾਊਡਰ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਰੱਖੋ ਧਿਆਨ

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਸਪਲੀਮੈਂਟ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਚੁਣਦੇ ਸਮੇਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣ।ਫਿਲਿਪਸ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਲੇਂਡਿਡ ਟੀਨ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਕੈਰੋਲੀਨਾ ਦੀ ਇੱਕ ਡਾਇਟੀਸ਼ੀਅਨ, ਲੌਰੇਨ ਮੈਨੇਕਰ ਵੀ ਪਾਊਡਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦੇ ਸਰੋਤ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੋਇਆ, ਪੌਦਿਆਂ ਜਾਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਸਰੋਤ ਚੁਣੋ ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਖਾਣੇ ਸਬੰਧੀ ਰੁਝਾਨ, ਐਲਰਜੀ ਜਾਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਵੇ।ਅਕਸਰ ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 30 ਮਿੰਟ ਤੋਂ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਲੈਣ ਦੀ ਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸਰੀਰ ਦੀ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਕੁੰਭ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਲਈ ਗੰਗਾ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਬਾਰੇ ਕੀ ਹੈ ਵਿਵਾਦ, ਕੀ ਕੁੰਭ ਤੋਂ ਆਉਣ ਮਗਰੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿਗੜ ਰਹੀ ਹੈ ?

ਪ੍ਰਯਾਗਰਾਜ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੁੰਭ ਮੇਲੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸੰਗਮ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਗੰਗਾ-ਯਮੁਨਾ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਬਾਰੇ ਦੋ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਮਗਰੋਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।ਦਰਅਸਲ, ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ (ਸੀਪੀਸੀਬੀ) ਨੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗ੍ਰੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਐਨਜੀਟੀ) ਨੂੰ 3 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪੀ ਸੀ। ਇਸ ਰਿਪੋਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗੰਗਾ-ਯਮੁਨਾ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਈ ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫੀਕਲ ਕੋਲੀਫਾਰਮ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਹਨ।ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 18 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ (ਯੂਪੀਪੀਸੀਬੀ) ਨੇ ਐਨਜੀਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੀਪੀਸੀਬੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।ਇਸ ’ਤੇ, ਐਨਜੀਟੀ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਯੂਪੀਪੀਸੀਬੀ ਤੋਂ ਨਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗੀ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 28 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੁੰਭ 26 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।ਪ੍ਰਯਾਗਰਾਜ ਵਿੱਚ 13 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਇਸ਼ਨਾਨ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਲਗਭਗ 58 ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਤ੍ਰਿਵੇਣੀ ਸੰਗਮ ਵਿੱਚ ਡੁਬਕੀ ਲਗਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਸੀਪੀਸੀਬੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੈ ?

ਸੀਪੀਸੀਬੀ ਨੇ ਕੁੰਭ ਮੇਲੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰਿੰਗਵੇਰਪੁਰ ਘਾਟ, ਲਾਰਡ ਕਰਜਨ ਬ੍ਰਿਜ, ਨਾਗਵਾਸੁਕੀ ਮੰਦਰ, ਦੀਹਾ ਘਾਟ, ਨੈਨੀ ਬ੍ਰਿਜ ਅਤੇ ਸੰਗਮ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ।ਇਸ ਵਿੱਚ, 13 ਜਨਵਰੀ, 2025 ਨੂੰ ਗੰਗਾ ਦੇ ਦੀਹਾ ਘਾਟ ਅਤੇ ਯਮੁਨਾ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੈਨੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨੇੜਿਓਂ ਲਏ ਗਏ ਨਮੂਨਿਆਂ ਵਿੱਚ 100 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਫੀਕਲ ਕੋਲੀਫਾਰਮ ਬੈਕਟੀਰੀਆ 33,000 ਐਮਪੀਐਨ ਪਾਇਆ ਗਿਆ।ਸ਼੍ਰਿੰਗਵੇਰਪੁਰ ਘਾਟ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਨਮੂਨੇ ਵਿੱਚ ਫੀਕਲ ਕੋਲੀਫਾਰਮ ਬੈਕਟੀਰੀਆ 23,000 ਐਮਪੀਐਨ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਸੀਪੀਸੀਬੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਹਾਉਣ ਲਈ 100 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ 2,500 ਐਮਪੀਐਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪੱਧਰ ਹੈ।ਸੰਗਮ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਸਵੇਰ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਥੇ 100 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਫੀਕਲ ਕੋਲੀਫਾਰਮ ਬੈਕਟੀਰੀਆ 13,000 ਐਮਪੀਐਨ ਸੀ।ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਫੀਕਲ ਕੋਲੀਫਾਰਮ ਬੈਕਟੀਰੀਆ, ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ’ਤੇ ਵੀ ਨਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਅਤੇ ਨਹਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ।ਸੀਪੀਸੀਬੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁੰਭ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗੰਦਗੀ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਮਲ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਦੀ ਘਣਤਾ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕੋਲੀਫਾਰਮ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਕੀ ਹੈ ?

ਕੋਲੀਫਾਰਮ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਦਾ ਸਮੂਹ ਹੈ। ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਸਟੇਟ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਆਫ਼ ਹੈਲਥ (ਡਬਲਯੂਓਡੀਓਐਚ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਮਨੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅੰਤੜੀਆਂ ਅਤੇ ਮਲ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।ਇਹ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।ਟੋਟਲ ਕੋਲੀਫਾਰਮ ਦੀ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਫੀਕਲ ਕੋਲੀਫਾਰਮ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਹੀ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਈ. ਕੋਲੀ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਵੀ ਹੈ।ਟੋਟਲ ਕੋਲੀਫਾਰਮ ਮਿੱਟੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਫੀਕਲ ਕੋਲੀਫਾਰਮ ਅਤੇ ਈ. ਕੋਲੀ ਮਲ ਤੋਂ ਹੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।ਈ. ਕੋਲੀ ਦਾ ਹਰੇਕ ਸਟ੍ਰੇਨ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਈ. ਕੋਲੀ 0157:87 ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਯੋਗੀ ਆਦਿੱਤਿਆਨਾਥ ਨੇ ਖਾਰਿਜ ਕੀਤੀ ਰਿਪੋਰਟ

ਕੁੰਭ ਵਿੱਚ ਗੰਗਾ-ਯਮੁਨਾ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਿਆਸੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੀਪੀਸੀਬੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਰਿਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਯੋਗੀ ਆਦਿੱਤਿਆਨਾਥ ਨੇ 19 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਖਾਰਿਜ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤ੍ਰਿਵੇਣੀ ਸੰਗਮ ਦਾ ਪਾਣੀ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਨਹਾਉਣ ਲਈ, ਸਗੋਂ ਪੀਣ ਲਈ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਠੀਕ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਤ੍ਰਿਵੇਣੀ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ’ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੰਗਮ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਨਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਟੈਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧੀਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉੱਥੇ ਪਾਣੀ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਯੂਪੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।ਯੋਗੀ ਆਦਿੱਤਿਆਨਾਥ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਯਾਗਰਾਜ ਵਿੱਚ ਫੀਕਲ ਕੋਲੀਫਾਰਮ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਦਾ ਪੱਧਰ ਪ੍ਰਤੀ 100 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ 2,500 ਯੂਨਿਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਸਿਰਫ ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਦਾ ਅਕਸ ਵਿਗਾੜਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਗਮ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਘੁਲ਼ੀ ਹੋਈ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 8-9 ਹੈ, ਜਦਕਿ ਬਾਇਓਕੈਮੀਕਲ ਆਕਸੀਜਨ ਡਿਮਾਂਡ 3 ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸੰਗਮ ਦਾ ਪਾਣੀ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਨਹਾਉਣ ਲਈ ਸਗੋਂ ਪੀਣ ਲਈ ਵੀ ਯੋਗ ਹੈ।ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਖਿਲੇਸ਼ ਯਾਦਵ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ’’ਭਾਜਪਾ ਵਾਲੇ ਇਸ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਅਤੇ ਨਹਾਉਣ ਲਈ ਕਰਨ ਤਾਂ ਮੰਨੀਏ ਕਿ ਗੰਗਾ ਦਾ ਪਾਣੀ ਸਾਫ਼ ਹੈ।’’ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ’ਤੇ ਚਰਚਾ ਦੌਰਾਨ ਸਪਾ ਆਗੂ ਸ਼ਿਵਪਾਲ ਸਿੰਘ ਯਾਦਵ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ’’ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗੰਗਾ ਨੂੰ ਈਵੈਂਟ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗੰਗਾ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਗੰਗਾਜਲ ਹੱਥ ’ਚ ਲੈ ਕੇ ਸੱਚ ਬੋਲੇ। ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2025 ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦੀ ਗੰਗਾ ਬਹਾਈ ਹੈ।’’

ਕਿੰਨਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਫੀਕਲ ਕੋਲੀਫਾਰਮ ?

ਸੀਪੀਸੀਬੀ ਨੇ ਛੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ’ਤੇ ਸੰਗਮ ਖੇਤਰ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਫੀਕਲ ਕੋਲੀਫਾਰਮ ਦਾ ਪੱਧਰ ਪ੍ਰਤੀ 100 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਵਿੱਚ 2,500 ਯੂਨਿਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਵੱਧ ਪਾਇਆ ਗਿਆ।ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਯੂਪੀਪੀਸੀਬੀ ਪ੍ਰਯਾਗਰਾਜ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੁਰੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ੁਕਲਾ ਨੇ 18 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ 549 ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਐਨਜੀਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਮਿਆਰੀ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਯੂਪੀਪੀਸੀਬੀ, ਜਲ ਨਿਗਮ, ਜੀਓ ਟਿਊਬ ਅਤੇ ਮੋਤੀਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ (ਐਮਐਨਆਈਟੀ) ਦੀਆਂ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵੀ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਜੀਓ ਟਿਊਬ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਉਹ ਸੰਗਮ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ’ਤੇ ਖੋਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀਪੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਸੀਪੀਸੀਬੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਇਹ ਦੱਸ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਸਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੰਨੇ ਵੱਡੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਬਿਮਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।ਇਸ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਥੇ ਨਹਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਉੱਥੇ ਰੁਕ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਘਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਮਾਰੀ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕੀ ਕੁੰਭ ਤੋਂ ਆਉਣ ਮਗਰੋਂ ਸਿਹਤ ਵਿਗੜ ਰਹੀ ਹੈ ?

ਕੁੰਭ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬੁਖਾਰ, ਨੱਕ ਵਗਣਾ, ਛਿੱਕਾਂ, ਖੰਘ ਅਤੇ ਜ਼ੁਕਾਮ ਸਮੇਤ ਸਾਹ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ।ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਦੇ ਸਿਮਰਨ ਸ਼ਾਹ ਨੇ 7 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸੰਗਮ ਵਿੱਚ ਡੁਬਕੀ ਲਗਾਈ ਸੀ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਕੁੰਭ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਤਬੀਅਤ ਖਰਾਬ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਿਹਤ ਠੀਕ ਹੋਣ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀ।’’ਸਿਮਰਨ ਸ਼ਾਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਗਲੇ ਦਾ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਦਵਾਈ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ।ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਯੁੱਧਿਆ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਅੰਕਿਤ ਪਾਂਡੇ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ 17 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ 19 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਕੁੰਭ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਪ੍ਰਯਾਗਰਾਜ ਤੋਂ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਲਗਭਗ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ੁਕਾਮ, ਖੰਘ ਅਤੇ ਹਲਕੇ ਬੁਖਾਰ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਡਾਕਟਰ ਤੋਂ ਦਵਾਈ ਵੀ ਲੈਣੀ ਪਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੁਣ ਕੁਝ ਰਾਹਤ ਹੈ।ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੌਲਾਨਾ ਆਜ਼ਾਦ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਡਾਕਟਰ ਪੰਨਾਲਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਤਾਂ ਹੋਣਾ ਹੀ ਹੈ। ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਟਾਲਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਜਿੰਨੇ ਲੋਕ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 20 ਫੀਸ ’ਤੇ ਇਸ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗਾ। ਕਿਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੇ ਕਿਸੇ ’ਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਘੱਟ।’’ਡਾਕਟਰ ਪੰਨਾਲਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਫੀਕਲ ਕੋਲੀਫਾਰਮ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ੂਨੀ ਦਸਤ, ਉਲਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪੇਟ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਦਿੱਕਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਹਲਕਾ ਬੁਖਾਰ, ਜ਼ੁਕਾਮ, ਖੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਵੀ ਝੱਲਣੇ ਪੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੰਨੀ ਭੀੜ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਤੈਅ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਖੋਖਲਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸਿਉਂਕ

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜ਼ਫ਼ਰ
96461-18209

ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਮਿਹਨਤੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹਨ, ਬੁੱਧੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਰੋਏ ਹਨ। ਵਿਰਾਸਤੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਅਮੀਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹਰ ਨਵੇਂ ਖਿਆਲ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਤਰੱਕੀ ਪਸੰਦ, ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸੁਪਨੇ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਹਰ ਕਿੱਤੇ, ਕਲਾ ਅਤੇ ਹੁਨਰ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਬੰਦਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਕੀੜੇ ਪਏ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸੋਹਣਾ, ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲ ਖਿੱਤਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਿਆ ? ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਵਧੀਆ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਏਨਾ ਨਿਘਾਰ ਮੁਖੀ ਕਿਉਂ ਹੈ ? ਇਸ ਦੇ ਬਾਸ਼ਿੰਦੇ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਏਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਛੱਡ ਕੇ ਦੌੜੀ ਕਿਉਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ? ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਰਫ਼ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀ ਜਾਂ ਹਿਜਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੋਚਣ ਜੋਗੇ ਕਿਉਂ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ ?

ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੈਂਕੜੇ ਇੰਜਨੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੋਵਾਂਗਾ ਜੋ ਇਧਰੋਂ ਇੰਜਨੀਰਿੰਗ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨੌਕਰੀਆਂ ਛੱਡ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬਤੌਰ ਇੰਜਨੀਅਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਡਾਕਟਰ ਇਧਰੋਂ ਡਾਕਟਰੀ ਛੱਡ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਕਾਮਯਾਬ ਡਾਕਟਰ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਨਾਮਣਾ ਖੱਟਿਆ ਹੈ। ਏਧਰ ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਕਈ ਅਧਿਆਪਕ ਹੁਣ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਜਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਨੇਕਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕਾਂ, ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ, ਚਿਤਰਕਾਰਾਂ, ਫੋਟੋਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਕਰਮੀਆਂ ਨੇ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਨਾਮ ਅਤੇ ਨਾਮਾ ਕਮਾਇਆ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਖੇਤੀ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਬਾਗ਼ ਹਨ। ਕਈ ਪੰਜਾਬੀ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨ, ਵਪਾਰੀ, ਇੰਜਨੀਅਰ, ਡਾਕਟਰ, ਵਿਗਿਆਨੀ, ਯੋਜਨਾਕਾਰ, ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿੱਤਾਕਾਰ ਤੇ ਹੁਨਰਮੰਦ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੁਣੀ ਕਿੱਤਾਕਾਰ ਅਤੇ ਹੁਨਰਮੰਦ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਕਸਤ ਖਿੱਤਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਮਾਹੌਲ ਗ਼ੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੈ। ਫਿਰ ਓਹੀ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਕੀੜੇ ਪਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼, ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਨੂੰ ਚੂਸ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ, ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਹ-ਸਤ ਹੀਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ? ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਪਿਆ ਹੈ। ਤਸਵੀਰ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਾਸਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਇੱਧਰ ਆਪਣੀ ਚੱਲਦੀ ਸਿਆਸਤ ਛੱਡ ਕੇ ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕ ਦਾ ਸਿਰਕੱਢ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ।

ਮੇਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕੋਈ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹ ਆਪਣੀ ਇਧਰਲੀ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕ ਦਾ ਸਿਰਕੱਢ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਕਾਮਯਾਬ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹ ਵਧੀਆ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੇ ਨਹੀਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਓਧਰ ਕੋਈ ਮੰਗ ਨਹੀਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਡੇ ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਪੱਛੜੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਥਾਪਤ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਅਤੇ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇਸ ਨੂੰ ਗੁਣਾਤਮਕ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਰਸਤੇ ਤੋਰ ਸਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਦਬਦਬਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਚੌਧਰ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਅਤੇ ਚਰਚਾ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਪਏ ਹੋਏ ਕੀੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਮੋਟੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨਾਲ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉਨਤ, ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲ ਅਤੇ ਸੋਹਣਾ ਖਿੱਤਾ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਾਲਾ ਪੰਜਾਬ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਉਜਾੜੇ ਦੀ ਧਰਤੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਕੀੜੇ ਕੋਈ ਬਾਹਰੋਂ ਨਹੀਂ ਪਏ, ਅੰਦਰੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਧਣ ਫੁੱਲਣ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇੱਥੇ ਹਰ ਸਰਕਾਰ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ, ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੇਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖ਼ਰਚੇ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿੱਤਾਕਾਰਾਂ, ਕਿਰਤੀਆਂ, ਹੁਨਰਮੰਦਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਉਜਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਕਿਸੇ ਗ਼ਰੀਬ ਤੋਂ ਗ਼ਰੀਬ ਦੇਸ਼ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦਾ ਖ਼ਰਚ ਅਮੀਰ ਤੋਂ ਅਮੀਰ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਆਰਥਿਕ ਤੰਗੀ ਦੀ ਦੁਹਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸੂਬਾ ਗ਼ਰੀਬ ਹੈ। ਫਿਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜਾਂ ਸਿਆਸੀ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਏਨਾ ਪੈਸਾ ਕਿੱਥੋਂ, ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਉਂ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? ਚੋਣਾਂ ਲੜ ਰਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹਰੇਕ ਸੰਸਦੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਤਕਰੀਬਨ ਇਕ-ਇਕ ਅਰਬ ਰੁਪਇਆ ਖ਼ਰਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪੇਸ਼ ਪਾ ਲਈ ਹੈ ਇਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹਿੰਗੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਇਕ ਪੋਸਟਰ ਜਾਂ ਬੈਨਰ ਨਾਲ ਸਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਸੌ ਸੌ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਸਿਆਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦੀ ਸੋਚ ਵੀ ਨਾ ਸਕਣ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਹੋਰਡਿੰਗ ਲਾ ਕੇ ਸਿਆਸੀ ਬਦਮਾਸ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਥਾਪਤ ਸਿਆਸੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਹਥਿਆਉਣ ਲਈ ਪੈਸਾ ਖ਼ਰਚਣਾ ਅਤੇ ਪੈਸੇ 'ਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਹਥਿਆਉਣਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੋਈ ਸਿਧਾਂਤਕ ਜਾਂ ਨੀਤੀਗਤ ਵਖਰੇਵਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਆਪਣੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਬੜੇ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਬਦਲ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਉੱਪਰੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਲੱਗਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅੰਦਰੋਂ ਇਕ ਦੂਜੀ ਨਾਲ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਦੇਣ ਲੈਣ ਵੀ ਕਰ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਕ ਬੇਦਿਲੀ ਨਾਲ ਕਹਿ ਛੱਡਦੇ ਹਨ, 'ਸਾਰੇ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ' ਜਾਂ 'ਸਭ ਰਲੇ ਹੋਏ ਹਨ।' ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਵਧੀ ਫੁੱਲੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਕੀੜਾ ਇਸ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦੇਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਕਿਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਹੈ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੇ, ਸਿਆਣੇ ਅਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪ ਆਚਰਨ, ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਉੱਚੇ ਮਿਆਰ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਲਈ ਉਦਾਹਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਕਾਲ਼ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਾਂਗ ਸਾਡਾ ਸਿਅਸਤਦਨ ਅਪਣਾ ਵਕਤੀ ਲਾਭ ਦੇਖਦਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਵਕੂਫ ਅਤੇ ਉਜੱਡ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਕੰਮ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣਾ ਜਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜਿੱਠਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਹਰ ਪੱਧਰ ਦੇ ਮਸਲੇ ਵਧੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਾਹ ਲੈਣ ਯੋਗ ਸਾਫ਼ ਹਵਾ ਅਤੇ ਪੀਣ ਯੋਗ ਸ਼ੁੱਧ ਪਾਣੀ ਵਰਗੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਤੋਂ ਹੀ ਵਾਂਝਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਥਾਪਤ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਔਸਤਨ ਹਰ ਸਵਾ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਲਈ ਜਿੰਨਾ ਪੈਸਾ, ਸਮਾਂ, ਸ਼ਕਤੀ, ਰਸੂਖ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ਼ ਵਰਤਦੇ ਹਨ ਜੇ ਓਨਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਲਾਉਣ ਤਾਂ ਸਵਾ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬ ਮੋਟੀਆਂ ਮੋਟੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਸ ਭਾਂਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਵਧਣ ਫੁੱਲਣ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਗਲ਼ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਵੋਟਾਂ ਦੀ 'ਮਜਬੂਰੀ' ਕਾਰਨ ਇਹ ਰਾਜਨੀਤੀ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਅੜਿੱਕਾ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਅੜਿੱਕਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ ਸਗੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਪੁਲੀਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਦਖਲ ਦੇ ਕੇ ਉਸਦਾ ਅਪਰਾਧੀਕਰਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰਸ਼ੋਰ ਅਤੇ ਅਸਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਟੱਬਰ ਨਾਲ ਲਾਉਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਪਿਆਰ ਜਾਂ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਸਰੀ ਗੱਲ, ਜਿਸ ਮੁਲਕ ਜਾਂ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦਾ ਰੁਤਬਾ, ਰੋਹਬ ਜਾਂ ਦਬਦਬਾ ਕਿਸੇ ਵਿਗਿਆਨੀ, ਯੋਜਨਾਕਾਰ, ਆਰਥਿਕ ਮਾਹਿਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰੀ, ਤਕਨੀਕੀ ਮਾਹਿਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਹੁਨਰਮੰਦਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਹੋਵੇਗਾ ਉਹ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਜਾਂ ਸੂਬੇ ਵਰਗੀ 'ਤਰੱਕੀ' ਹੀ ਕਰੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਹਾਕਮ ਹੋਣ ਜਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮਾਹਿਰ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਸਭ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਬੈਠਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਚਮਕ ਦਮਕ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸ਼ਕਤੀ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕੁਰਸੀਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਰੋਲ ਮਾਡਲ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਤਾਂ ਮੁਣਸ਼ੀਗਰੀ ਸੀ, ਪਰ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਣਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਰੋਹਬ-ਦਾਬ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਖ ਕੇ ਰੀਸੋ ਰੀਸੀ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫ਼ਸਰ ਹੋਣਾ ਚੰਗਾ ਲੱਗਾ। ਖੇਤੀ ਵਿਗਿਆਨੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਫ਼ਸਰ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ ਅਖਵਾਉਣ ਲੱਗੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਗੌਰਵ ਮੁਣਸ਼ੀਪੁਣੇ ਤਹਿਤ ਹੈ। ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਨੇ ਇਕ ਜਮਾਤ ਨਾ ਰਹਿ ਕੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਰਕਾਰੀ ਤੰਤਰ ਵਿਚ ਫੈਲੇ ਭਿਆਨਕ ਕੋਹੜ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਰਾਜ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਨਤਕ ਧੰਨ ਹੜੱਪਣ ਦੇ ਘੁਟਾਲੇ ਲੱਖਾਂ ਨੂੰ ਟੱਪ ਕੇ ਕਰੋੜਾਂ, ਕਰੋੜਾਂ ਤੋਂ ਅਰਬਾਂ ਅਤੇ ਹੁਣ ਖਰਬਾਂ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਲੱਗੇ ਹਨ, ਪਰ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਅਜੇ 'ਢਕੀ ਰਿੱਝ' ਰਹੀ ਹੈ।

ਵਿਹਲੀ ਬਿਜ਼ੀ, ਜਨਤਾ

ਨਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਾ ਧੰਦਾ,ਫੇਰ ਵੀ ਹਾਲ ਹੈ ਮੰਦਾ..। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਵੱਡੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਬੜੇ ਹੈਰਾਨ ਹਨ ।ਇਸੇ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਵਾਰੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਅਕਸਰ ਲਿਖਦੀ ਆਈ ਹਾਂ, ਅੱਜ ਦੇ ਮਹੌਲ ਤੇ ।ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਏਦੋਂ ਮਾੜਾ ਸਮਾਂ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋਣਾ ਭਲਾਂ ? ਕਿਤੇ ਵਜ਼ਾ ਬਣਦੀ ਹੈ ਬੇਰੁਜਗਾਰੀ, ਕਿਤੇ ਨਸ਼ੇ, ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੀ ਕਸਰ ਕੱਢ ਤੀ ਮੁਬਾਇਲਾਂ ਨੇ । ਏਸੇ ਲਈ ਹੱਸਦੇ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਸਭ , ਵਿਹਲੀ ਬਿਜ਼ੀ ਜਨਤਾ ।ਜੇ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਤਾਂ ਕਾਹਨੂੰ ਆਪੇ ਹੱਸਦੇ ਤੇ ਮਜਾਕ ਉੜਾਉਦੇਂ ।

ਅੱਜ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਆਸ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵਜਾਏ ਕੋਈ ਕੰਮ ਧੰਦਾ ਤੋਰ ਲੈਣਾ ਚਹੀਦਾ,ਕਿਓਂਕਿ ਹਰ ਵਾਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਆਸਾਂ ਰੱਖਦੇ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀ ਪਰ ਕੁਝ ਵੀ ਪੱਲੇ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਆਉਦੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ, ਜਨਤਾਂ ਓਥੇ ਦੀ ਓਥੇ ਹੈ ਰੁਜਗਾਰ ਵਿੱਚ,ਬਾਕੀ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਚ ਬਹੁਤ ਤੇਜੀ ਵਰਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ।ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦੇ ਆਦੀ ਅਸੀਂ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਇਸ ਜਾਲ ਦਗਚ ਉਲਝੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਭਾਵੇਂ ਵਿਹਲੇ ਵੀ ਹੋਈਏ ਤਾਂ ਵੀ ਬਿਜੀ ਲੱਗਦੇ ਹਾਂ।ਬੜੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਤਰਸਦੇ ਨੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੇ ਨੂੰ ਕਿ ਕਦੋਂ ਮੋਬਾਇਲ ਤੋਂ ਪਰਾਂ ਹੋ ਕੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨਗੇ ।ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਮਹੌਲ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ,ਸਾਡੇ ਚਾਰਚੁਫੇਰੇ ਇਸ ਤੋਂ ਮਾੜਾ ਕੀ ਹੋਜੂ ।ਗਲੀਆਂ ਦੀ ਰੌਣਕ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮਿਲਵਰਤਣ ਦਿਨੋਂ-ਦਿਨ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ।

ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਤੁਰਦੇ-ਫਿਰਦੇ ਜਾਂ ਸਫਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੁਬਾਇਲਾਂ ਤੇ ਲੱਗੇ ਹੈੱਡਫੋਨ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ । ਫੇਰ ਵੀ ਸਮਝਣ ਦੀ ਵਜਾਏ, ਜਨਤਾ ਅੰਨੇ-ਵਾਹ ਚੱਲਦੀ ਜਾਂਦੀ ਆ । ਹਰ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਤਲਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਭੱਜੇ ਫਿਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਸੀਂ, ਜਿਵੇਂ ਬਹੁਤ ਬਿਜ਼ੀ ਹੋਈਏ । ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕੀ ਭਾਲਦੇ ਹਾਂ, ਉਲਝੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਮਨ ਦਾ ਚੈਨ ਖੋ ਕੇ....। ਅੱਜ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀਆਂ ਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੋਨ ਕਰ ਕੇ ਦੱਸਣਾ ਪੈਂਦਾ,ਓਹ ਵੀ ਦਿਨ ਹੁੰਦੇ ਸੀ ਜਦੋਂ ਬਨੇਰੇ ਕਾਂ ਬੋਲਦਾ ਸੁਣ ਕੇ ਉਡੀਕਦੇ ਸੀ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਆਵੇਗਾ ?? ਬੜਾ ਚਾਅ ਮੰਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ । ਅੰਤਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਧੰਦਿਆਂ ਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਵੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਸਾਰ ਲੈਂਦੇ ਸੀ ਤੇ ਅੱਜ ਵਿਹਲੇ ਵੀ ਬਿਜੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ।ਸੱਚ ਹੀ ਕਿਹਾ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਜੀ ਨੇ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜਾਣੇ,ਕੀ ਬਣੂ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ......

ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਮਾਂਗਟ
ਬੇਗੋਵਾਲ, ਦੋਰਾਹਾ (ਲੁਧਿਆਣਾ)
99143-48246

ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਤੋਂ ਪਿਆਰਾ ਹੋਇਆ ਇਸ਼ਕ....

ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕੀ ਪਿਆਰ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਹਰੇਕ ਸੈਹ ਤੋਂ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਤੇ ਨਿਵੇਕਲਾ ਹੈ ।ਇਹ ਇੱਕ ਪਿਆਰ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਜਾਂ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਜੋੜਕੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ।ਪਰ ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜੀ ਨਹੀਂ ਕਹਾਂਗਾ ਭਾਵ ਨਵੀਂ ਪਨੀਰੀ ਨੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਰੰਗ ਰੂਪ ਹੀ ਬਦਲਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ।ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਅੱਜ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਕੋਈ ਫ਼ਿਕਰ ਹੈ ਨਾ ਹੀ ਉਮਰਾਂ ਦੀ ਲਿਹਾਜ਼ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਪਣੇ ਪਰਾਏ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਗ ਸ਼ਰਮ ।

ਪਿਆਰੇ ਦੋਸਤੋਂ ਇੱਕ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਜ਼ੇਕਰ ਪਿਆਰ ਦੀ ਕੋਈ ਸੱਚੀ ਸੁੱਚੀ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ ਜਾਂ ਪਿਆਰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਤਲ ਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਪਿਆਰ ਹੈ ਤੁਹਾਡੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਪਿਆਂ ਵਰਗਾ ਤੇ ਸੱਚਾ ਪਿਆਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਕਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਲਾਲਚ ਤੋਂ ਪਰੇ ,ਪਰ ਜ਼ੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸਮਝੀਏ।

ਪਰ ਬੜੇ ਹੀ ਅਫ਼ਸੋਸ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕੀ ਅੱਜ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨੀ ਦੇ ਇਸ ਇਸ਼ਕ ਨੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਅਰਥ ਹੀ ਬਦਲਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ।ਦੂਜਾ ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਘਾਤਕ ਸਿੱਧ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ,ਇਸ ਦਾ ਅਸਲ ਰੂਪ ਹੈ ਲਵ ਮੈਰਿਜ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨੌਜ਼ਵਾਨੀ ਵਿੱਚ ਪਾਗਲਪਣ ।ਜ਼ੇਕਰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵੇਖਾਂ ਤਾਂ ਲਵ ਮੈਰਿਜ ਦਾ ਭੂਤ ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਲੇਸ਼ ਤੇ ਪਿੱਛੋਂ ਸਮਾਂ ਪਾਕੇ ਤਲਾਕ ।

ਐਨਾ ਕੁੱਝ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਖੱਟਿਆ ਕਿ ਤੇ ਖੋਇਆ ਕਿ ਇਹ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ।ਜ਼ੇਕਰ ਗੱਲ ਖੱਟਣ ਦੀ ਕਰੀਏ ਇਹ ਕੋਈ ਵਪਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਖੋਹਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਪੇ ਭਾਈ,ਭੈਣ,ਮਾਮੇ,ਮਾਸੀਆ,ਚਾਚੇ ਤਾਏ ਆਦਿ ਰਿਸ਼ਤੇ ਗਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ।ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਗਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ।ਅਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਕਮਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਮਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ।ਤੇ ਗਵਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਭੁੱਲ ਤੇ ਇੱਕ ਗ਼ਲਤੀ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਗ਼ਲਤੀ ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਲਵ ਮੈਰਿਜ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਨੇ ,ਹੋਣੇ ਵੀ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨਸਾਨ ਤੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਸਾਡਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ ।ਇਹ ਹੋਇਆ ਦੋ ਲਵ ਮੈਰਿਜ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ।ਪਰ ਇੱਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਜੋ ਇੱਜਤ ਨਿਲਾਮ ਹੋਈ ਜਾਂ ਨਿਲਾਮ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਸ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕੋਲ ਜਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ।ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਅਸੀਂ ਲਵ ਮੈਰਿਜ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜੀਵਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰ ਰਹੇ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਆੜ ਹੇਠ ।ਪਰ ਸੋਚਣਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਾਰ ਰਹੇ ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੀ ।ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚਾਵਾਂ ਤੇ ਰੀਝਾਂ ਦਾ ਕਤਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਨਹੀਂ ਮਾਰਕੇ ਆਏ ।ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜ਼ਲੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਕੌਣ ।ਲਵ ਮੈਰਿਜ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ।

ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲਵ ਮੈਰਿਜ ਵਾਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਟੁੱਟਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਤਲਾਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਇੱਥੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਿਆ ,ਜ਼ੇਕਰ ਲਵ ਮੈਰਿਜ ਕਰਵਾਕੇ ਵੀ ਕੋਈ ਤਲਾਕ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਜ਼ਾ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਵੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ।ਜੋ ਆਪਣੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਲਈ ਰੱਬ ਵਰਗੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਕੇ ਜੀਵਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤੇ ਫੇਰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਪਿੱਛੋਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਤੇ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ।ਤਾਂ ਜੋ ਸਮਾਜ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵਧੀਆਂ ਸੁਨੇਹਾਂ ਜਾਵੇ।

ਮੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਬੜੇ ਛੋਟੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹੋ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦਾ ਦੂਜਾ ਰੂਪ ਹੀ ਹੈ ਲਵ ਮੈਰਿਜ ਇੱਕ ਮਾਪੇ ਜੋੜਦੇ ਹਨ ਇੱਕ ਅਸੀਂ ਖ਼ੁਦ ਜੋੜਦੇ ਹਾਂ ।ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਰਜ਼ਾਮੰਦੀ ਵਾਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਝੂਠ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਬਹੁਤ ਟੁੱਟਦੇ ਹਨ ।ਗੱਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਟੁੱਟਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਸਾਡੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਤੇ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ।ਇੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲ ਜੋ ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਉਹ ਹੈ ਸਮਝ ਭਾਵ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸਮਝੇ ਹੀ ਇੱਕ ਹੋਏ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਮਝੇ ਹੀ ਵੱਖ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।

ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸਾਡੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਜ਼ੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਮਰਦੇ ਦਮ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਟੁੱਟਦਾ ।ਆਓ ਅਸੀਂ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਬੱਝਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਬਲ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਈਏ ।ਭਾਵ ਆਪਣਾ ਭਵਿੱਖ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਣਾਈਏ ਜ਼ੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਸਹੀ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਚੰਗੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ ।

ਲਿਖਤ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜਖਵਾਲੀ
ਮੋਬਾਇਲ 98550 36444

ਰਿਸ਼ਤੇ ਤਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਨੇ

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਹੋਇਆ ਵੀਰ, ਭੈਣ ਤੋਂ ਦੂਰ, ਅੱਜ ਭੈਣ ਨੂੰ ਫੋਨ ਤੇ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 7 ਵੱਜ ਚੁਕੇ ਹਨ ਤੇ ਆਖਰੀ ਕੋਰੀਅਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅੱਠ ਵਜੇ ਤੱਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਤੁਹਾਡੀ ਭੇਜੀ ਰੱਖੜੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ।

“ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਜਾਓ ਵੀਰੇ !“ ਕਾਜਲ ਨੇ ਦੀਪ ਨੂੰ ਭਰੇ ਗਲੇ ਨਾਲ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਥੋਂ ਵੱਧ ਪੈਸੇ ਲਗਾ ਕੇ ਸਰਤੀਆਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਰੱਖੜੀ ਪੈਕਟ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੋਰੀਅਰ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆਂ ਹੈ ਫਿਰ ਰੱਖੜੀ ਭੇਜੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਫੋਨ ਰੱਖਿਆਂ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਬਾਹਰ ਗੇਟ ਤੇ ਬਿਲ ਹੋਈ, ਦੀਪ ਭੱਜ ਕੇ ਗੇਟ ਵੱਲ ਗਿਆ, ਬਾਹਰ ਕੋਰੀਅਰ ਵਾਲਾ ਪੈਕਟ ਲਏ ਖੜ੍ਹਾਂ ਸੀ। ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਹੀ ਸੀ, ਦੀਪ ਦੀ ਉਸ ਤੋਂ ਪੈਕਟ ਫੜਦੇ ਹੋਏ ਅਚਾਨਕ ਇਕ ਨਜਰ ਉਸ ਦੇ ਗੁਟ ਤੇ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਦੀਪ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਵੀਰੇ ਲਗਦੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਭਾਰਤੀ ਹੀ ਹੋ ,ਪਰ ਅੱਜ ਰੱਖੜੀ ਦੇ ਸੁਭ ਦਿਨ ਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਗੁਟ ਰੱਖੜੀ ਤੋਂ ਸੁੰਨਾ ਕਿਉਂ ਹੈ ?

ਕੋਰੀਅਰ ਵਾਲੇ ਡਰਾਇਵਰ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਭਰ ਆਇਆਂ, ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਭਰੇ ਗਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਵੀਰ, ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਥੇ ਮੇਰੀ ਇਕੋ ਇੱਕ ਇਕਲੌਤੀ ਭੈਣ ਦਾ ਕਿਸੇ ਸਰਾਬੀ ਬੰਦੇ ਵਲੋਂ ਡਰਾਇਵ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਭੈਣ ਦੀ ਗੱਡੀ ਠੋਕ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਮੇਰੇ ਮਾਂ - ਬਾਪ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਹੁਣ ਤੇ ਮੈਂ ਵੱਸ ਅਨਾਥ ਹੀ ਹਾਂ ਤੇ ਇਕੱਲਾਂ ਸਮਾਂ ਉਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਖੇਡ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਜਾਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਤੇ ਉਹ ਉਚੀ ਦੇਣਾ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਦਾ ਭਰਿਆਂ ਮਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਅਗਲੇ ਹੀ ਪਲ, ਰਾਜ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੁਲਾਇਆ। ਉਸਨੇ ਕੋਰੀਅਰ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀਟ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੈਡਰੂਮ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਕਾਜਲ ਦਾ ਕੋਰੀਅਰ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਰੱਖੜੀ ਨੂੰ ਚੁੰਮਿਆਂ।

ਫਿਰ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਰਾਜ ਨੇ ਕੁਝ ਸੋਚਿਆ ਅਤੇ ਬੈਡਰੂਮ ਚੋਂ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਬਾਹਰ ਆਇਆ ਕੋਰੀਅਰ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਅੱਗੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਅੱਗੇ ਕਰਦੇ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਵਲੋਂ ਭੇਜੀ ਰੱਖੜੀ ਉਸ ਦੇ ਗੁਟ ਤੇ ਸਜਾ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨ ਹੋਇਆ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ਇਕ ਲੜਕਾ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਰੱਖੜੀ ਬੰਨ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

ਤਾਂ ਦੀਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਵੀਰੇ, ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰੱਖੜੀ ਕੋਈ ਹਿਫਾਜਤ ਜਾਂ ਭੈਣ ਨੂੰ ਹਰ ਦੁੱਖ ਤਕਲੀਫ ਜੁਰਮ ਤੋਂ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੇ ਹੰਕਾਰੀ ਲੋਕਾ ਤੋਂ ਬਚਾਓਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਉਹ ਭਗਵਾਨ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਨ, ਜੋ ਸਰਵ ਸਕਤੀਮਾਨ ਸਨ, ਤੇ ਉਹ ਭੈਣ ਦਾਰੋਪਤੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਰੱਖਿਆਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਆਪਾਂ ਤਾਂ ਕਲਜੁਗੀ ਜੀਵ ਹਾਂ, ਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਸਾਧੂ-ਸੰਤ, ਕ੍ਰਿਸਨ ਭਗਵਾਨ ਜੋ ਜਿਥੇ ਵੀ ਬੈਠੇ ਹੋਈਏ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਇਹ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਨੇ।

ਇਹ ਰੱਖੜੀ ਤਾਂ ਵੀਰ ਇਕ ਮੂਹ-ਪਿਆਰ, ਅਮਨ ਅਮਾਨ, ਮੁਹੱਬਤ, ਨੇੜਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਚ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਭੈਣ ਭਰਾ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋਵੇਂ, ਭੈਣ -ਭੈਣ ਵਿਚ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਰਾ -ਭਰਾ ਵਿਚ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦੋਸਤਾਂ ਮਿੱਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਅੱਜ ਤੋਂ ਵੀਰ ਅਨਾਥ ਨਹੀਂ ਹੋ ਅੱਜ ਤੋਂ ਹੁਣੇ ਤੋਂ ਹੀ ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਛੋਟਾ ਵੀਰ ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਜਦ ਵੀ ਸਮਾਂ ਮਿਲੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਆ ਕੇ ਸਮਾਂ ਬਤੀਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਬੰਨੇ ਹੋਏ ਧਾਗੇ ਦੇ ਪਿਆਰ, ਦੋਸਤੀ, ਨੇੜਤਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜਬੂਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਭੈਣ ਦਾ ਫਿਰ ਤੋਂ ਫੋਨ ਵੱਜਿਆ, ਵੀਰੇ ਰੱਖੜੀ ਮਿਲ ਗਈ, ਭੈਣ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ?

ਦੀਪ ਨੇ ਮੁਸਕਰਾ ਕੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, “ਹਾਂ ਭੈਣਾ ! ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡਾ ਪਿਆਰ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ।“

ਇਧਰ ਕੋਰੀਅਰ ਵਾਲਾ ਦੀਪ ਵਲੋਂ ਮਿਲੇ ਪਿਆਰ -ਮਹੁਬੱਤ, ਆਪਣਾ ਪਨ ,ਇਜਤ ਮਾਣ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਹੰਝੂ ਵਹਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਬਾਹਵਾਂ ਖੋਹਲੇ, ਦੀਪ ਨੂੰ ਗਲਵਕੜੀ ਪਾ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ਵੀਰੇ ਬਹੁਤ -ਬਹੁਤ ਸੁਕਰੀਆਂ, ਰੱਖੜੀ ਮੁਬਾਰਕ ਯਾਰਾਂ ਤੇ ਦੋਨਾਂ ਦੇ ਮੁਖੜੇ ਤੇ ਇਕ ਖੁਸੀ ਸੀ ਜੋ ਲਗਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋਣ ਰਿਸਤੇ ਤਾਂ ਰਿਸਤੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਵੱਸ ਸਾਨੂੰ ਪਿਆਰ ਮੁਹੱਬਤ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣਾ ਆਉਣਾ ਚਾਹਿੰਦਾ ।

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਫਲੋਰਾ
647-829-9397

ਆਪੇ ਮੈਂ ਰੱਜੀ ਪੁੱਜੀ ਆਪੇ ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਜੀਊਣ

ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਰਿਆੜ
ਮੋਬਾਈਲ ਨੰ. : 93163-11677

ਇਕ ਵਾਰ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੌਰਾਨ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 1975 ਵਿਚ ਆਬਾਦੀ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਨਸਬੰਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਇੰਨਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਵਿਰੋਧ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲਗਾਉਣੀ ਪਈ ਸੀ। ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਕੁੱਬੇ ਦੇ ਲੱਤ ਮਾਰਨ ਵਾਂਗ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਲਈ ਵਰਦਾਨ ਬਣ ਕੇ ਬਹੁੜੀਆਂ ਜਿੱਥੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਏਕੇ ਦੀ ਖਿਚੜੀ ਪਕਾ ਲਈ ਅਤੇ ਨਤੀਜਾ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 30 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਰਾਜਭਾਗ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਸੀ।

ਵੈਸੇ ਯੂਥ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਸੰਜੇ ਗਾਂਧੀ ਦੁਆਰਾ ਉਲੀਕੀ ਨਸਬੰਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਮਾੜੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧੀਕੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਟੀਚੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਕੇ ਫੋਕੀ ਵਾਹਵਾ ਖੱਟਣ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਹ ਢੰਗ-ਤਰੀਕਾ ਮਾੜਾ ਸੀ। ਵਰਨਾ ਜੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਮੁਹਿੰਮ ਸੰਜੀਦਗੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ-ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਵਿੱਢੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਨਾ ਖੁੱਸਦੀ ਤੇ ਟੀਚੇ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਸਾਰਥਕ ਹੁੰਦੇ। ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਅਣ-ਉਚਿਤ ਬੋਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੈਣਾ। ਬਰੀਕੀ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਲੋੜੋਂ ਵੱਧ ਵਸੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਤਤਕਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਬਾਦੀ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਵਿੱਢੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮੀ ਮਿਲੀ। ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਾਰਨ ਵੀ ਵਧ ਰਹੀ ਵਸੋਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਵਸੋਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਨੰਬਰ ਇਕ ਦੇਸ਼ ਬਣਨ ਵੱਲ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੱਤਰ ਸਾਲ ਬੀਤਣ ਮਗਰੋਂ ਵੀ ਨਾ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਗ਼ਰੀਬੀ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ 'ਤੇ। ਨਾ ਮਹਿੰਗਾਈ ਰੁਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭੁੱਖਮਰੀ। ਨਾ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਮੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਹੋ ਸਕੀਆਂ ਹਨ। ਜਿੰਨੇ ਕੁ ਸੀਮਤ ਜਿਹੇ ਸਾਧਨ ਸਰਕਾਰਾਂ ਜਟਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਦੋਂ ਤਕ ਵੱਧ ਆਬਾਦੀ ਨਵੇਂ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਮੂੰਹ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਇਹੋ ਆਬਾਦੀ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦਾ ਵਧੀਆ ਹਥਿਆਰ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸੋਹਣਾ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਰ-ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਕੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਨੇਤਾ ਹਰੇਕ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਸੱਤਾ ਸੁੱਖ ਮਾਨਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਵੋਟਰ ਭਗਵਾਨ ਨੂੰ ਸਿਜਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਨੇਤਾ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਲਈ ਫਰਿਆਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਨਜ਼ਾਰਾ ਵੀ ਵੇਖਣ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵੋਟਰ ਵੀ ਸੱਚਾਈ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਮੋੜ ਕੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਗਰਮੱਛੀ ਅੱਥਰੂਆਂ ਤੋਂ ਪਸੀਜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦੀ ਅਸਲ ਕੀਮਤ ਭੁੱਲ ਕੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਹਿਣ ਵਿਚ ਵਹਿ ਕੇ ਫਿਰ ਅਗਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਤਕਦੀਰ ਦੀ ਚਾਬੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਸਰਦਾਰੀ ਵਾਲਾ ਪਲ ਕਦੋਂ ਉਡਾਰੀ ਮਾਰ ਗਿਆ? ਪਤਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਫਿਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਲੱਗ ਕੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮੁਫ਼ਤ ਰਾਸ਼ਨ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਟੱਕਰਾਂ ਮਾਰਦਾ ਹੈ। ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਹੱਲਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਵੱਧਦੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਬੇਚਾਰਾ ਵੋਟਰ ਦੋ-ਵਕਤ ਦੀ ਰੋਟੀ ਖ਼ਾਤਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ-ਕੀ ਪਾਪੜ ਵੇਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। 'ਤਪੋਂ ਰਾਜ ਤੇ ਰਾਜੋਂ ਨਰਕ' ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਜਾਣਿਆ-ਪਛਾਣਿਆ ਮੁਹਾਵਰਾ ਹੈ। ਉਪਰਲੇ ਲੀਡਰ ਤਾਂ ਇਸ ਚੱਕਰ 'ਚ ਘੁੰਮਦੇ ਹੋਣਗੇ ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕ ਗ਼ੁਰਬਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੌਣ ਵਾਲੀ ਵਾਰਸ? ਸਾਡੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਗਿੱਦੜਸਿੰਘੀ ਹੈ। ਉਹ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸੇਵਕ ਬਣ ਕੇ ਵਿਚਰਨ ਲਈ ਹਰ ਚੋਣ ਸਮੇਂ ਫਰਿਆਦ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਹਕੀਕਤ ਵਿਚ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਸੇਵਕ ਬਣ ਕੇ ਨਹੀਂ ਵਿਚਰਦੇ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਓਨੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਿੰਨੀ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਉਪਰੰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਝੰਡੀਆਂ ਬੱਤੀਆਂ ਤੇ ਹੂਟਰ ਅਜੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਛਾਣ ਚਿੰਨ੍ਹ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੋਟੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ, ਭੱਤੇ, ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹੀ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਉਹ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹਨ। ਗੱਲ ਕੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਮੁਫ਼ਤ ਵਰਗਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਲੋਕਰਾਜ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਹੱਦ ਤਕ ਆਪਣੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵਿਧਾਇਕ, ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਗਏ ਹੋਣ ਪਰ ਉਹ ਰਾਜਿਆਂ-ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਅਮੀਰ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣਨ ਵਾਲੇ ਗ਼ਰੀਬ। ਇਹੋ ਨਹੀਂ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾ ਧਮਕਾ ਕੇ ਡਰ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਵੀਆਈਪੀ ਕਲਚਰ ਸਾਡੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਵਿਧਾਇਕ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ, ਮੰਤਰੀ, ਨੇਤਾ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਭ ਵੀਆਈਪੀ ਕਹਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖ਼ਾਹਾਂ, ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖ਼ਰਚੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਹਾਲਤ ਕਾਹਦੇ ਨਾਲ ਸੁਧਰੇ? ਇਕ ਅਨੁਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ 579092 ਵੀਆਈਪੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਲਾਮ-ਲਸ਼ਕਰ ਤੇ ਜ਼ੈੱਡ ਪਲੱਸ ਸਕਿਉਰਿਟੀ 'ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਖ਼ਰਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਵਿਧਾਇਕ ਜਾਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਹੀ ਉਹ ਉਮਰ ਭਰ ਲਈ ਮੋਟੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜਿੰਨੀ ਵਾਰ ਕੋਈ ਨੇਤਾ ਲੋਕ ਵਿਧਾਇਕ ਜਾਂ ਐੱਮਪੀ ਚੁਣਿਆ ਜਾਵੇ, ਓਨੀ ਵਾਰ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮਿਲਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਡੀਏ ਦਾ ਵਾਧਾ ਵੱਖ। ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ 355 ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਪਿੱਛੇ ਇਕ ਸਿਪਾਹੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਵੀਆਈਪੀ ਲਈ ਤਿੰਨ ਕਰਮਚਾਰੀ ਤਾਇਨਾਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਕਿੱਡਾ ਵੱਡਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਓਥੇ ਵੀਆਈਪੀਜ਼ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੇਵਲ 252 ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਆਮ ਲੋਕ ਤਾਂ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਤਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕਤਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ 'ਤੇ ਪਛਤਾਉਣ ਲਈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਮਸਲੇ ਲਈ ਹਰ ਕੋਈ 'ਮੈਨੂੰ ਕੀ' ਕਹਿ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਭੱਜਦਾ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਜਨੀਤਕ ਲੋਕ ਹੀ ਅਮੀਰ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਬਾਕੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੇ ਹੀ ਘੇਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਾ ਝੰਬਿਆ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਦੌੜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਸਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਫੇਰੀ ਬੈਠੀਆਂ ਹਨ। ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਚਮਕੀ ਬੁਖ਼ਾਰ ਕਾਰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੋਈਆਂ ਮੌਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹਨ।

ਘੋਰ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ ਜਲ ਸੰਕਟ

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਢੁੱਕਵੀਂ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਬਾਰਿਸ਼ ਦਾ ਪਾਣੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ 4000 ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ ਵਰਖਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ 17 ਫ਼ੀਸਦੀ ਅਰਥਾਤ 700 ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਵਿਚੋਂ 2131 ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਦਾ ਵਾਸ਼ਪੀਕਰਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ 1869 ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਵਿਚੋਂ 746 ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਸਥਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਡਿੱਗਣ ਕਾਰਨ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਬਾਕੀ ਬਚਦਾ ਹੈ 1123 ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ। ਇਸ ਵਿਚ 690 ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ ਨਦੀਆਂ ਜ਼ਰੀਏ ਵਗਦਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ 433 ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਰਿਸ ਕੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੋਮਿਆਂ ਵਿਚ ਸਮਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਦੀਆਂ ਵਿਚ ਵਗਣ ਵਾਲੇ 690 ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਵਿਚੋਂ ਲਗਪਗ 253 ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ ਅਸੀਂ ਬੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਜਲ ਸੋਮਿਆਂ ਵਿਚ ਸਮਾਉਣ ਵਾਲੇ 433 ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ ਦਾ ਵੀ ਅਸੀਂ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 700 ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਅਸੀਂ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਬਜਟ ਜ਼ਰੀਏ ਅਸੀਂ ਹਰੇਕ ਗੇੜ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਵਾਸ਼ਪੀਕਰਨ ਕਾਰਨ ਹੋ ਰਹੇ 2131 ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਰੀਚਾਰਜ ਖੂਹ ਬਣਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਬਾਰਿਸ਼ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੋਮਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਭੂ-ਗਰਭ ਜਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖੀ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ 110 ਲੱਖ ਰੀਚਾਰਜ ਖੂਹ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ 79,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖ਼ਰਚਾ ਆਵੇਗਾ। ਮੇਰਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੀਚਾਰਜ ਖੂਹਾਂ ਨੂੰ ਬਣਵਾ ਦੇਈਏ ਤਾਂ ਵਾਸ਼ਪੀਕਰਨ ਕਾਰਨ ਹੋ ਰਹੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ 10 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹਿੱਸੇ ਅਰਥਾਤ 213 ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੋਮਿਆਂ ਵਿਚ ਸਿੱਧਾ ਪਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਸਕਾਂਗੇ।

ਦੂਜੀ ਹਾਨੀ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਡਿੱਗ ਰਹੇ 746 ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ਾ ਖ਼ਰਚ ਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਚਿਰਾਪੂੰਜੀ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਖਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਬੰਗਾਲ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਖ਼ਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਸਥਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਵਰਖਾ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾ ਕੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਵਗ ਰਹੇ 746 ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਵਿਚੋਂ ਮੇਰਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ 10 ਫ਼ੀਸਦੀ ਅਰਥਾਤ 74 ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੀਜੀ ਹਾਨੀ ਬੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤੇ ਗਏ 253 ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ ਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਲ ਸੋਮਿਆਂ ਵਿਚੋਂ 15 ਫ਼ੀਸਦੀ ਪਾਣੀ ਵਾਸ਼ਪੀਕਰਨ ਕਾਰਨ ਉੱਡ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਨਹਿਰਾਂ ਜ਼ਰੀਏ ਇਸ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਖੇਤਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿਚ 15 ਫ਼ੀਸਦੀ ਮੁੜ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਜਲ ਸੋਮਿਆਂ ਵਿਚ ਰੋਕ ਲੈਣ ਨਾਲ ਹੇਠਾਂ ਦੀ ਨਦੀ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਵਹਾਅ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹੇਠਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਧਰਤ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੋਮਿਆਂ ਵਿਚ ਪੁਨਰ-ਭਰਨ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੰਚਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਪਾਣੀ ਅਸੀਂ ਜਲ ਸੋਮਿਆਂ ਵਿਚ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਦਾ 10 ਫ਼ੀਸਦੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੇਠਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਪੁਨਰ-ਭਰਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤੇ 253 ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ ਪਾਣੀ 'ਚੋਂ ਅਸੀਂ ਕੁੱਲ 40 ਫ਼ੀਸਦੀ ਜਾਂ 101 ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਹਾਨੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੇ ਬੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਇਸ 253 ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਜਲ ਸੋਮਿਆਂ ਵਿਚ ਇਕੱਠਾ ਕਰੀਏ ਜਿੱਥੇ ਵਾਸ਼ਪੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਨਹਿਰ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਖੇਤ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਹੇਠਲੇ ਜਲ ਸੋਮੇ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਜਿੱਥੇ ਚਾਹੋ, ਪਾਣੀ ਕੱਢ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਨਦੀ ਦੇ ਮੁਕਤ ਵਹਾਅ ਕਾਰਨ ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਮੁੜ ਭਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। 'ਵਾਟਰ ਇਨ ਦਿ ਵੇਸਟ' ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਜਲ ਸੋਮਿਆਂ ਵਿਚ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ ਖ਼ਰਚਾ 22 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਬੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਹੋ ਖ਼ਰਚਾ 125 ਰੁਪਏ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਮਹਿੰਗੇ ਬੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਸਸਤੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਜਲ ਸੋਮਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਇਕੱਠਾ ਕਰੀਏ ਤਾਂ 101 ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਬਚਾਅ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚ ਉਪਲਬਧ 700 ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਲਗਪਗ 400 ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗਾਮੀ ਬਜਟ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਢੁੱਕਵਾਂ ਧਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ।

ਸਿਰਫ਼ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਨੀਤੀ ਆਯੋਗ ਦੀ ਰਪਟ ਅਨੁਸਾਰ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਨੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਖ਼ਪਤ ਵਿਚ ਬੇਹੱਦ ਵਾਧਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸੰਕਟ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ 85 ਫ਼ੀਸਦੀ ਖ਼ਪਤ ਖੇਤੀ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਬਿਜਲੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਓਨੀ ਦੇਰ ਕਿਸਾਨ ਬੋਰ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਨਹਿਰ ਤੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਅੱਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਦਾ ਮੁੱਲ ਆਇਤਨ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਵਾਧੂ ਭਾਰ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਵਿਚ ਢੁੱਕਵਾਂ ਵਾਧਾ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਖੇਤੀ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਖ਼ਪਤ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਇੱਥੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਚਾਈ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਧਾ ਦਖ਼ਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਵਾਲੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਸ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿ ਇਹ ਨੀਤੀ ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਦੂਜਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਰਾਮਦ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖੰਡ, ਲਾਲ ਮਿਰਚ ਅਤੇ ਮੇਂਥਾ ਤੇਲ ਵਿਚ ਪੈਕ ਕਰ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਸਾਲ ਅਸੀਂ 21 ਲੱਖ ਟਨ ਖੰਡ, ਪੰਜ ਲੱਖ ਟਨ ਲਾਲ ਮਿਰਚ ਅਤੇ 17 ਹਜ਼ਾਰ ਟਨ ਮੇਂਥਾ ਤੇਲ ਦੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਖ਼ਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਰਾਮਦਸ਼ੁਦਾ ਖੰਡ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਹੀ ਅਸੀਂ 20 ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫ਼ਸਲਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਲਗਾ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਬਚ ਜਾਵੇ। ਨਾਲੋ-ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਘਰੇਲੂ ਖ਼ਪਤ ਲਈ ਵੀ ਅੰਗੂਰ ਵਰਗੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਦੱਕਣ ਦੇ ਪਠਾਰ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਫੁੱਟ ਡੂੰਘੇ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਲਾ ਕੇ ਅੰਗੂਰ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਖੇਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੰਗੂਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ। ਅੰਗੂਰ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਖੰਡ ਜਾਂ ਸਟੀਵੀਆ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫ਼ਸਲਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕੇ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪੱਧਰ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਖੰਡ, ਲਾਲ ਮਿਰਚ, ਮੇਂਥਾ ਅਤੇ ਅੰਗੂਰ ਵਰਗੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਤਤਕਾਲ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਢੁੱਕਵੀਂ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਪਰ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਬੇਵਜ੍ਹਾ ਹੀ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਪੈ ਗਏ ਹਾਂ।

-ਡਾ. ਭਰਤ ਝੁਨਝੁਨਵਾਲਾ
-(ਲੇਖਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਅਤੇ ਆਈਆਈਐੱਮ ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਦਾ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹੈ)।

ਲਾਈਕਸ ਅਤੇ ਕੁਮੈਂਟਾ ਰਾਹੀਂ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ਰੀਆ ਬਣਿਆ ਸਮਾਰਟਫੋਨ

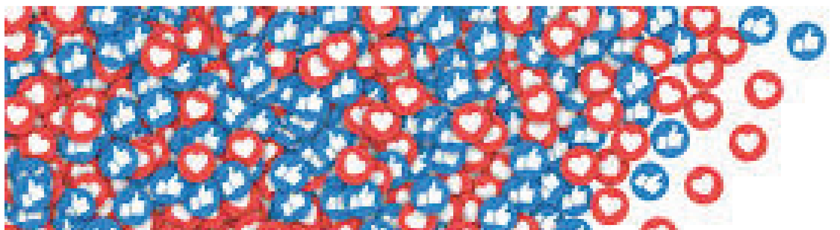

ਪਿਛਲੇ ਜਿਹੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਮੁੱਢਲੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਿਕ ਅਕਤੂਬਰ 2011 ਤੋਂ 2017 ਤੱਕ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ 'ਚ ਸੈਲਫੀ ਲੈਂਦੇ ਸਮੇਂ 259 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ 159 ਮੌਤਾਂ ਸਿਰਫ ਭਾਰਤ 'ਚ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ 1876 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਫੋਨ ਦੀ ਕਾਢ ਹੋਈ ਸੀ ਉਦੋਂ ਕਿਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਖੋਜ਼ ਜੋ ਅੱਜ ਵਿਗਿਆਨ ਜਗਤ ਦੇ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਜੋ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲੈਕੇ ਆਈ ਹੈ ਉਹ ਕੱਲ੍ਹ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਰ ਅਤੇ ਸੰਸਕਾਰਾਂ 'ਚ ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਿਸ ਨੇ ਕਲਪਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਫੋਨ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਦੂਰ ਬੈਠੇ ਸਾਡੇ ਆਪਣਿਆਂ ਦੀ ਅਵਾਜ ਸੁਣ ਕੇ ਸਕੂਨ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਫ਼ਿਕਰ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਇਆ ਕਰਦੇ ਸੀ, ਇਕ ਸਮਾਂ ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਆਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਗੱਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਜੀ ਹਾਂ, ਅੱਜ ਦਾ ਦੌਰ ਫੋਨ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸੱਭਿਅਤਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਫੇਸਬੱਕ, ਵਟੱਸਅੱਪ, ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ, ਟਵਿੱਟਰ ਜਿਹੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਜਰੀਏ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਬਿਨਾਂ ਗੱਲ ਕੀਤੇ ਹੀ ਗੱਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਇਸ ਡਿਜੀਟਲ ਦੌਰ 'ਚ ਅਸੀਂ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੱਲ ਵਧ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਲਾਈਕ ਅਤੇ ਕਮੈਂਟਾ ਰਹੀ ਜਜ਼ਬਾਤ ਬਿਆਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਦੋਸਤੀ ਅਤੇ ਨਰਾਜ਼ਗੀ ਆੱਨਲਾਈਨ ਨਿਭਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੀ ਹੈ, ਕਿ ਅੱਜ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਲਈ ਸੰਗੀਤ ਸੁਣਨ ਲਈ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਸਿਸਟਮ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਲਈ ਕੈਮਰਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਕਮਰੇ 'ਚ ਅਨੇਕਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਈ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਦੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਸਕਰੀਨ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।

ਜੋ ਬੱਚੇ ਕੱਲ ਤੱਕ ਗਲੀ -ਮੁਹੱਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪਾਰਕਾਂ 'ਚ ਅਜਾਦ ਪਰਿੰਦੇ ਵਾਂਗ ਖੇਡਦੇ-ਕੁੱਦਦੇ ਅਤੇ ਛਲਾਂਗਾ ਮਾਰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੌਣਕ ਹੋਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਅੱਜ ਆਪਣੇ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਦੇ ਕੈਦੀ ਬਣਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ।

ਅੱਜ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਵੀ ਡਿਜੀਟਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਬਚਪਨ ਕੱਲ੍ਹ ਤੱਕ ਦਾਦੀ-ਨਾਨੀ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਸੁਣਦੇ ਹੋਏ ਬੜੀ ਮਸੂਮੀਅਤ ਨਾਲ ਲੰਘਦਾ ਸੀ ਅੱਜ ਉਹੀ ਬਚਪਨ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਦੀ ਸਕਰੀਨ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਚਾਹੀ-ਅਣਚਾਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਮਸੂਮੀਅਤ ਕਦੋਂ ਗੁਵਾ ਬਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ।

ਅੱਜ ਉਹ ਬਚਪਨ ਸਿਰਫ ਮਸੂਮੀਅਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸ਼ਰੀਰਕ ਸਿਹਤ ਵੀ ਗੁਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।ਕਿਉਂਕਿ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਕੱਲ ਤੱਕ ਗੁੱਲੀ ਡੰਡਾ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੇ ਬੱਲੇ ਜਿਹੇ ਖਿਡਾਉਣੇ ਹੁਦੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਘੰਟਿਆਂ ਬੱਧੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਾਰਾ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਭੱਜ ਦੌੜ ਕਰਕੇ ਵੀ ਥੱਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ , ਉਹ ਹੱਥ ਅੱਜ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਘੱਟ ਉਮਰ 'ਚ ਹੀ ਅੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਐਨਕਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰੀਰ 'ਤੇ ਮੋਟਾਪੇ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ।

ਦਰਅਸਲ ਅੱਜ ਮੋਬਾਇਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਡਾਟੇ ਦੀਆਂ ਘਟਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ 'ਚ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੈਰਾਨੀ ਜਨਕ ਰੂਪ 'ਚ ਵਧਿਆ ਹੈ।ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਗਪਗ 80 ਫੀਸਦ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਗਪਗ 300 ਮਿਲਿਅਨ ਭਾਰਤਵਾਸੀ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਭਾਰਤ 'ਚ ਮੋਬਾਇਲ ਡਾਟਾ ਖਪਤ 2022 ਤੱਕ ਪੰਜ ਗੁਣਾ ਵਧ ਕੇ 17 ਜੀ ਬੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ 2017 'ਚ 3 ਜੀ ਸੀ।

ਇੱਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਭਾਰਤਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਮੋਬਾਇਲ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਡਾਉਨਲੋਡ ਕਰਨ 'ਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।2017 'ਚ ਭਾਰਤਵਾਸੀਆਂ ਨੇ 12 ਅਰਬ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਆਪਣੇ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨਾਂ 'ਚ ਡਾਉਨਲੋਡ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ਜਦਕਿ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ 11 ਅਰਬ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਇੱਕ ਸਰਵੇਖਣ 'ਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ 2015 ਤੋਂ 2017 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਭਾਰਤ 'ਚ ਮੋਬਾਇਲ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਦਕਿ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਪੰਜ ਗੁਣਾ ਦੀ ਕਮੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਜਦੋਂ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ 'ਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦੀ ਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਜਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਫਾਇਦੇ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੋਹਾਂ ਨਾਲ ਵਾਕਿਫ਼ ਹੋਈਏ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਵੀ ਕਰੀਏ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਉਸਦੀ ਚੰਗਿਆਈ ਅਤੇ ਬੁਰਾਈ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ , ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਚੀਜ ਸਾਡਾ ਖੁਦ ਦਾ ਹੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਇਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ।ਇਹ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਚਲੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਸਹੀ-ਗਲਤ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਹ ਜਾਣੇ -ਅਣਜਾਣੇ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕਦੇ ਸੈਲਫ਼ੀ ਲੈਣ ਦੇ ਚੱਕਰ 'ਚ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਖਬਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕਦੇ ਬਲੂ ਵੇਲ੍ਹ ਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਗੇਮ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਵੱਲੋਂ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਖਬਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਬੱਚਾ ਲਗਾਤਾਰ 15 ਦਿਨ ਪੱਬਜੀ ਗੇਮ ਖੇਡਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਐਨਾ ਡੁੱਬ ਗਿਆ ਕਿ ਖੇਡਦੇ-ਖੇਡਦੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ।ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਪਣਾ ਜਿਆਦਾਤਰ ਸਮਾਂ ਫੋਨ ਦੀ ਅਭਾਸੀ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਲੰਘਾਉਣ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਖੁਦ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਣਾਉਟੀ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ । ਤਾਂਹੀ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੀ ਹਾਲਤ 'ਚ ਅਸੀਂ ਪੀੜਤ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾਕੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਏ 'ਤੇ ਪਾਉਣ ਨੂੰ ਜਿਆਦਾ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਲੋਕ ਮਿਲਕੇ ਕਿਸੇ ਗਰੀਬ ਨੂੰ ਕੁਝ ਖਾਣ ਲਈ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀ ਫੋਟੋ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਅੱਪਲੋਡ ਕਰ ਕੇ ਦਾਨਵੀਰ ਕਰਨ ਦੀ ਛਵੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕੁਝ ਵੀ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਨਾ ਸਿਰਫ ਗੈਰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਸਗੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਅਤੇ ਨਕਰਾਤਮਕਤਾ ਪਰੋਸਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਈਟਾਂ ਦੀ ਵੀ ਭਰਮਾਰ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਕਿੰਨਾ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਏ ਦਿਨ ਛੋਟੇ -ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ 'ਚ ਲਿਪਤ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਵਧਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਬਾਖੂਬੀ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਹ ਗੱਲ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨ ਤੋਂ ਵੀ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪਰਿਵਾਰ ਜਾਂ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਟਲ 'ਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਥੇ ਵੀ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਵਿਚ ਹੀ ਡੁੱਬਿਆ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

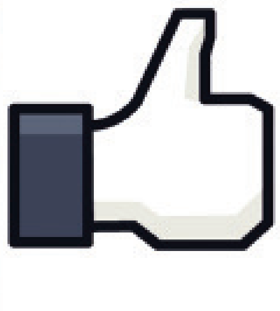

ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਬਜੁਰਗ ਹੋਣ, ਮਰਦ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਔਰਤ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮੋਬਾਇਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗ੍ਰਿਫਤ 'ਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਹੁਣ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਕਈ ਸਰਵੇਖਣਾ 'ਚ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਦੇ ਜਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸ਼ਰੀਰਕ, ਮਾਨਸਕ, ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਭਾਵ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾੜੇ ਸਿੱਟੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਲੱਗੇ ਹਨ ।ਇਸ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਲਈ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੁਰਉਪਯੋਗ ਦੇ ਫ਼ਾਸਲੇ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਨੀਂਅ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ।

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ
ਸਾਬਕਾ ਡੀ ਓ ,174 ਮਿਲਟਰੀ ਹਸਪਤਾਲ
ਮੇਨ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਰੋਡ,ਬਠਿੰਡਾ

ਬਲਾਤਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਲਈ ਭੜਕੀਲਾ ਫੈਸ਼ਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ

ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦ ਕੋਈ ਵੀ ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ ਕੁੜਤੀ ਸਲਵਾਰ ਪਾ ਕੇ ਤੇ ਸਿਰ ਢੱਕ ਕੇ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਿਆ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਘਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਦੀਆਂ ਸਨ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਮ ਤੇ ਭੈਅ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਮਜਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦੀ,ਜੇ ਜਾਣਾ ਵੀ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਗਵਾਂਢ ਵਿਚ ਜਾਂ ਫਿਰ ਜੇ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇੱਕੋ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੀ ਜੇਬ ਹੁੰਦੀ ਸੀ,ਭਾਵ ਘਰ ਦੀ ਹਾੜ੍ਹੀ ਸਾਉਣੀ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਟਾਂਵਾਂ ਟਾਂਵਾ ਵੀਰ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਵੀ ਓਸੇ ਇੱਕੋ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਆਉਣੀ ਤੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਓਥੋਂ ਹੀ ਖਰਚੇ ਲਈ ਪੈਸੇ ਥੇਲੇ ਲੈਣੇ। ਅਜੋਕੇ ਸਮਿਆਂ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਜੇਬਾਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚ ਕਰਨੇ। ਇੱਕੋ ਘਰ ਦੇ ਮੋਹਤਬਰ ਬੰਦੇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਚਲਦਾ ਸੀ।ਹਾੜ ਸਿਆਲ ਦੇ ਮਹੀਨੀਂ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕੱਪੜੇ ਬਣਾਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ।

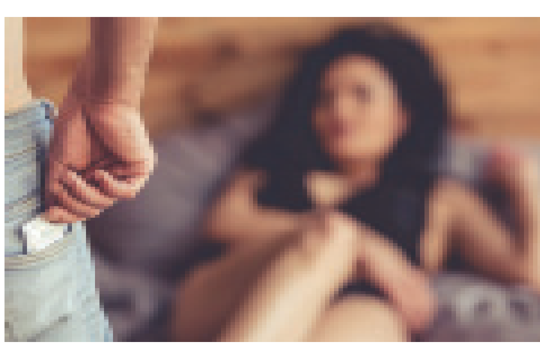

ਪਰ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਐਨੀ ਤਬਦੀਲੀ ਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨੇ ਘਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੀ ਮਰਜੀ ਚੱਲਦੀ ਹੈ, ਅਜੋਕੇ ਚਕਾਚੌਂਧ ਮੋਬਾਇਲਾ ਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਨੇ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਐਸ਼ੋ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਲਬਰੇਜ਼ ਕਰਕੇ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਗੜੁੱਚ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਤੇ ਇਥੋਂ ਹੀ ਨੰਗੇਜ਼ਵਾਦ ਦਾ ਦੌਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸ਼ੁਰੂ।ਅੱਧ ਕੱਜਿਆ ਸਰੀਰ ਰੱਖਣਾ ਅੱਜ ਦਾ ਫੈਸ਼ਨ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਸ਼ਰਮ ਹਯਾ ਦਾ ਗਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੀਆਂ ਤੇ ਬਹੁਤ ਪਿੱਛੇ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਦੀ ਇਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਦਾ ਭੈਅ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਵਡੇਰੇ ਦੀ ਕੋਈ ਪੁੱਛ ਦੱਸ ਨਹੀਂ।ਹਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੈ ਅਜੋਕੇ ਕੁੜੀਆਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਐਹੋ ਜਿਹੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਏ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਸਿਆਣੇ ਸਮਝਦਾਰ ਇਨਸਾਨ ਤਾਂ ਤੋਬਾ ਤੋਬਾ ਕਰਦੇ ਵੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਨੇ। ਤੇ ਐਸੇ ਭੜਕੀਲਾ ਫੈਸ਼ਨ ਹੀ ਬਲਾਤਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ।ਆਮ ਕਹਾਵਤ ਵੀ ਸੁਣੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਨਗਨ ਸਰੀਰ ਵੇਖਕੇ ਤਾਂ ਖ਼ੁਦ ਭਗਵਾਨ ਵੀ ਡੋਲ ਗਿਆ ਸੀ, ਤੇ ਫਿਰ ਅਜੋਕਾ ਮਨੁੱਖ ਕੀਹਦੇ ਪਾਣੀਹਾਰ ਹੈ।ਇਹੀ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਅਜੋਕੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਲਾਤਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦਾ।ਹਰ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸਕੇ ਭਾਣਜੇ ਨਾਲ ਮਾਮੀ ਦਾ ਅਫੇਅਰ,ਤਾਏ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਚਾਚੇ ਦੀ ਲੜਕੀ ਭਾਵ ਭੈਣ ਨਾਲ ਖੇਹ ਖਾਧੀ ਸਕੇ ਦਾਦੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੋਤਰੀ ਜੋ ਕਿ ਹਾਲੇ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ ਉਸ ਨਾਲ ਕੁਕਰਮ ਕੀਤਾ। ਸੁਣਕੇ ਪੜਕੇ ਸਰੀਰ ਪਾਣੀ ਪਾਣੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।ਸੋ ਦੋਸਤੋ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਰਹਿਣਗੇ ਜੇਕਰ ਸਮਾਂ ਰਹਿੰਦੇ ਆਪਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਮਤਲਬ ਫੈਸ਼ਨ ਪ੍ਰਸਤੀ ਨੂੰ ਲਗਾਮ ਨਾ ਲਗਾਈ।ਸੋ ਸਾਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਨੂੰ ਇਸ ਭੈੜੀ ਅਲਾਮਤ ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਜਸਵੀਰ ਸ਼ਰਮਾ ਦੱਦਾਹੂਰ
95691 49556 ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ

ਚਿੱਟ-ਕੱਪੜੀਆਂ ਜੋਕਾਂ

ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਸੱਤ ਕੁ ਵਜੇ ਮੈਂ ਗਲੀ ਚੋਂ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਸਾਹਮਣੇ ਗਲੀ ਚੋਂ ਰੋਣ ਦੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਸੁਣਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਮੈਂ ਉਸ ਘਰ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਗਿਆ ਜਿਥੋਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਆਵਾਜ਼ ਓਵੇਂ ਹੀ ਗੁੱਸੇ ਭਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਚ ਆਉਂਦੀ ਰਹੀ, "ਇਹ ਤਾਂ ਗਦਾਰ ਆ,ਲੋਟੂ ਆ,ਗਿਰਿਆ ਹੋਇਆ, ਜਮਾਂ ਸਿਰੇ ਦਾ ਘਟੀਆ ਬੰਦਾ ਇਹ, ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਇਹ ਕੰਜ਼ਰ ਬਾਰੇ।"
ਮੈਂ ਉਸ ਘਰ ਚ ਗਿਆ ਤਾਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਤਾਇਆ ਨਾਥਾ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਓਥੇ ਹੀ ਬਾਬਾ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਬਾਬੇ ਬੰਤੇ ਨੂੰ ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ," ਕੀ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ ਬਾਬਾ ? ਤਾਇਆ ਨਾਥਾ ਕੀਹਨੂੰ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦਾ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ....?"
ਬਾਬੇ ਬੰਤੇ ਨੇ ਭਰੇ ਮਨ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ, "ਕੀ ਦੱਸਾਂ ਪੁੱਤ, ਤੇਰੇ ਤਾਏ ਦੀ ਲੜਕੀ ਜੀਤੀ ਦਾ ਰੌਲਾ ਜਾ ਚਲਦਾ ਸੀ ਸਹੁਰਿਆਂ ਨਾਲ।"
"ਸ਼ੇਰਾ,ਜੀਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿੱਥੇ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ,ਦੋ ਹੀ ਸਾਲਾਂ ਪਿਛੋਂ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਕਿਸੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਿਆ। ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਕੋਈ ਜਿਆਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ।ਸੋਹਣੀ ਸੁਨੱਖੀ ,ਧੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਪਈ ਸੀ।ਇਕੱਲਿਆਂ ਰਹਿ ਕੇ ਸਾਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਜਿਓਂਣਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।"
"ਫ਼ੇਰ ਅੱਗੇ ਕੀ ਹੋਇਆ ਬਾਬਾ ?" ਮੈਂ ਬਾਬੇ ਕੋਲ ਬੈਠਦੇ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।
"ਸ਼ੇਰਾ, ਫਿਰ ਜੀਤੀ ਦਾ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਟਿਕਾਣਾ ਲੱਭ ਕੇ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਕਰਤਾ ਸੀ ਆਪਾਂ।"
"ਬਾਬਾ ਇਹ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ,ਹੁਣ ਕੀ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ ਜੀਤੀ ਦੇ ਸਾਹੁਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਚ...?" ਮੈਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਟੋਕਦਿਆਂ ਬੋਲਿਆ। "ਕੀ ਦੱਸਾਂ ਸ਼ੇਰਾ, ਇੱਥੇ ਵੀ ਜੀਤੀ ਕੁੱਝ ਵਕਤ ਹੀ ਠੀਕ ਰਹੀ। ਇਹ ਪਤੀ ਉਸਦਾ ਨਸ਼ਾ-ਪੱਤਾ ਕਰਦਾ ਸੀ।ਹਰ ਰੋਜ ਹੀ ਨਸ਼ੇ ਨਾਲ ਟੁੰਨ ਹੋਕੇ ਘਰ ਆਓਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਆਪਣੀ ਕੁੜੀ ਦੀ ਕੁੱਟ-ਮਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਸਮਝਾ ਕੇ ਵੇਖਲਿਆ, ਕੋਈ ਗੱਲ ਸਿਰੇ ਨਾ ਲੱਗੀ। ਸੋਚਿਆ ਵਸ ਜਾਵੇ ਰੋਜ-ਰੋਜ ਸਮਾਨ ਚੁੱਕਣਾ ਕਿਹੜਾ ਸੌਖਾ ਪਿਆ। ਪਰ ਇਥੇ ਵੀ ਤਲਾਕ ਬਿਨਾਂ ਗੱਲ ਨਾ ਨੇੜੇ ਹੋਈ। ਜੀਤੀ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਤਲਾਕਾਂ ਦੇ ਕਾਗਜਾਂ ਚ ਰੁਲਗੀ....।"
ਬਾਬਾ ਅੱਖਾਂ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਤਾਇਆ ਨਾਥਾ ਵੀ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋਇਆ ਸਾਡੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਚ ਗੁਆਚਿਆ ਖੜਾ ਸੀ।
ਬਾਬਾ ਫ਼ੇਰ ਬੋਲਿਆ, "ਜੀਤੀ ਦਾ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਦਾ ਤਲਾਕ ਹੋਇਆ।ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਭਲੇਮਾਣਸ ਬੰਦੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਚੋਂ ਪਾਏ। ਕੁੱਝ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਬੰਦੇ ਸੀ ਤੇ ਕੁੱਝ ਮੋਹਤਬਰ ਬੰਦੇ ਹੋਰ। ਜਦੋਂ ਤਲਾਕ ਹੋਇਆ,ਆਪਣਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸ਼ੇਰਾ ਬੁਰੇ ਹਾਲਾਂ ਚ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਧੀ ਨੂੰ ਲਾਡਾਂ ਨਾਲ ਪਾਲਿਆ,ਪੜਾਇਆ ਤੇ ਚਾਅਵਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਜੀਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਝੰਜਟਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਈ।ਰਾਜੀਨਾਮਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕੁੜੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਜੋ ਖਰਚਾ ਹੋਇਆ,ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਵਿਚ-ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਕੇ ਦੋ ਲੱਖ ਵਿੱਚ ਨਬੇੜ ਦਿੱਤਾ,ਜੋ ਮੁੰਡੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕੁੜੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣੇ ਸੀ।
ਮੈਂ ਜੀਤੀ ਦੀ ਦੁੱਖਾਂ ਭਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਲੰਘਾਉਣ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਕੇ ਮੇਰਾ ਲੂ ਕੰਡੇ ਖੜੇ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਐਨੇ ਨੂੰ ਤਾਇਆ ਨਾਥਾ ਵੀ ਆਪਣੀ ਚੁੱਪੀ ਨੂੰ ਤੋੜਦਾ ਬੋਲਿਆ, "ਪਰ ਓਹ ਖਰਚੇ ਵਾਲੇ ਪੈਸੇ ਜੀਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ, ਜਦੋਂ ਜੀਤੀ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ,ਕਿ ਜੋ ਖਰਚਾ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਓਹ ਕਦੋਂ ਦੇਣਗੇ, ਕਈ ਦਿਨ ਬੀਤ ਗਏ..। ਤਾਂ ਸਰਪੰਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਓਹ ਥੋਡੇ ਨਾਲ ਆਏ ਪਤਵੰਤੇ ਸੱਜਣ ਚਿੱਟ- ਕੱਪੜੀਏ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਹੀ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਸੀ। ਪਤਾ ਕਰਨ ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਜੋ ਇਮਾਨਦਾਰ ,ਸੂਝਵਾਨ,ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ,ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਮਦਰਦੀ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਗਏ ਸਨ,ਓਹਨਾਂ ਨੇ ਹੀ ਆਪਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਵੰਡ ਲਏ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਭ ਸੁਣਕੇ ਇੱਕ ਦਮ ਝਟਕਾ ਜਿਹਾ ਲੱਗਾ ਤੇ ਮੈਂ ਸੁੰਨ ਜਾ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ।" ਸ਼ੇਰਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਾਂ ਆਪਣਾ ਸਮਝ ਵੋਟਾਂ ਪਾਓਂਨਿਆ,ਯਕੀਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ,ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਚ ਆਪਣੀ ਚੌਧਰ ਘੋਟਦੇ ਹਨ,ਬਹੁਤ ਜਿਆਦੇ ਸੱਚੇ-ਸੁੱਚੇ ਤੇ ਨੇਕ ਇਨਸਾਨ ਬਣਦੇ ਹਨ,ਵੇਖਲਾ ਸ਼ੇਰਾ ਇਹਨਾਂ ਬੇਕਾਰ ਘਟੀਆ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ।" ਮੈਂ ਕਿਹਾ, "ਤਾਇਆ ਆਪਣਾ ਮੈਂਬਰ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਨਾਲ।" ਤਾਏ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਉਹ ਤੇਰੇ ਆਲਾ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਸੀ ਨਾਲ ਪੁੱਤਰਾ,ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੂੰ ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ ਆਓਂਦਾ ਸੀ, ਜੀਹਨੂੰ ਸਾਰੇ ਟੱਬਰ ਨੇ ਵੋਟਾਂ ਪਾਈਆਂ ਸੀ, ਓਹੀ ਮੈਂਬਰ ਸਾਬ ਵੀ ਨਾਲ ਹੀ ਸੀ।" ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣਕੇ ਮੇਰੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਹੀ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ।ਬਿਨ ਹੱਡੀ ਵਾਲੀ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੋ ਹਟ ਗਈ।ਮੈਂ ਬੁੱਤ ਬਣਕੇ ਓਥੇ ਹੀ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ। ਤਾਇਆ ਉੱਠਿਆ ਤੇ ਬੋਲਿਆ, "ਅੰਤ ਆ ਗਿਆ ਹੁਣ ਇਹਨਾਂ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਜੋਕਾਂ ਦਾ। ਇਹ ਜੋਕਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰ ਤੁੜਵਾ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਬਣਕੇ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਲੁੱਟੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕੰਮਾਂ ਚ ਠੱਗੀ ਮਾਰਕੇ ਘਰ ਚਲਾਓਂਦੇ ਨੇ ਸ਼ੇਰਾ, ਮਰਨਗੇ ਇਹ ਮਾੜੀ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਲੋਕ। ਕੀੜੇ ਪੈਣਗੇ ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ, ਜੋ ਐਵੇਂ ਖ਼ੂਨ ਚੂਸਦਿਆ ਮਜਬੂਰਾਂ ਦਾ,ਇਹ ਸਭ ਬੋਲਦਾ ਹੋਇਆ ਤਾਇਆ ਦਾਤੀ ਪੱਲੀ ਚੱਕ ਕੇ,ਸਾਇਕਲ ਲੈਕੇ ਬੋਲਦਾ ਬੋਲਦਾ ਬਾਹਰ ਨੂੰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਵੀ ਹਉਕਾ ਜਾ ਲੈਕੇ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਜੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਾ ਸੋਚਦਾ ਬਾਹਰ ਆ ਗਿਆ। ਬਾਬਾ ਬੰਤਾ ਉੱਥੇ ਹੀ ਮੰਜੇ ਤੇ ਬੈਠਾ ਬੈਠਾ ਟੇਢਾ ਜਾ ਹੋ ਕੇ ਲੇਟ ਗਿਆ।

ਮੱਖਣ ਸ਼ੇਰੋਂ ਵਾਲਾ
ਸੰਪਰਕ 98787-98726

ਰੇਹੜੀਆਂ ਤੋਂ ਗੰਨੇ ਜਾਂ ਫਰੂਟ ਦਾ ਰਸ

ਹਾਂ ਜੀ ਅੱਜ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੇ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਥਾਂ ਥਾਂ ਤੇ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਉੱਪਰ ਗੰਨੇ ਦੇ ਰਸ ਦੀਆਂ ਰੇਹੜੀਆਂ ਆਮ ਹੀ ਲੱਗੀਆਂ ਵੇਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਫਰੂਟ ਜਿਵੇ ਕਿ ਸੰਗਤਰੇ ਦਾ ਜੂਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਫਲਾਂ ਅਨਾਨਾਸ ਦਾ ਜੂਸ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਗਰਮੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗੰਨੇ ਦਾ ਜੂਸ ਦਾ ਸੰਗਤਰੇ ਦਾ ਜੂਸ ਬਹੁਤ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਖਾਸ ਕਰ ਆਉਣ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਾਹੀ ਜਾਂ ਦੂਰ ਦੇ ਮੁਸਾਫਰ ਗਰਮੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰਸ ਜਾਂ ਜੂਸ ਪੀਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਆਮ ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਇਹ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਗਲਾਸਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਵਾਰੀ ਸਾਫ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਹੜੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਕੋ ਧੋਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਮੁੜ ਮੁੜ ਕੇ ਉਹੀ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਗਲਾਸ ਨੂੰ ਧੋਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਮੁਸਾਫਰ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੂਸ ਰਸ ਪੀਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਗਲਾਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਮੁੜ ਕੇ ਇੱਕ ਬਾਲਟੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਧੋਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਮੁੜ ਮੁੜ ਕੇ ਸਾਰਾ ਝੂਠ ਉਸ ਗਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹੀ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਹਰ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਬੀਮਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਆਮ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਵੇਰ ਟਾਈਮ ਉਹ ਪਾਣੀ ਸਾਫ ਭਰ ਕੇ ਬਾਲਟੀ ਭਰੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਉਹ ਬਾਲਟੀ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਪਾਣੀ ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁੜ ਮੁੜ ਕੇ ਉਹ ਹੀ ਬਾਲਟੀ ਵਿੱਚ ਤੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਧੋਏ ਹੋਏ ਗਿਲਾਸਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਕਿੰਨਾ ਕੋ ਮੁੜ ਮੁੜ ਕੇ ਵਰਤ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹੀ ਜੂਠੇ ਗਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਜੂਸ ਪੀ ਪੀ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਫੋਮ ਦੇ ਜਾਂ ਡਿਸਪੋਜਲ ਕੱਪ ਗਲਾਸ ਆਮ ਹੀ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਗੱਡੀਆਂ ਵਾਲੇ ਮੁਸਾਫ਼ਰ ਤਾਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਜੂਸ ਵਧੀਆ ਤਰਾਂ ਦਾ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਪੀ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹਰ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਆਪਣੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੂਸ ਪੀਣਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੈ ਪਰ ਅਸੀਂ ਜੂਠ ਪੀਣ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਲਈ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਸਮੇਂ ਉਹੀ ਪਲੇਟਾਂ ਕੌਲੀਆਂ ਅਤੇ ਗਿਲਾਸਾਂ ਦਾ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਥਾਂ ਥਾਂ ਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹਨ ਇਹ ਕੁਝ ਸਾਡੀਆਂ ਅਣਗਹਿਲੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਅਸੀਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਾਂ ਇਹ ਜੂਸ ਗੰਨੇ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਮੈਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜੋ ਕਿ ਸੁਣ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਬਹੁਤ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸੇਧ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੱਤ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਇਹ ਵੀਡੀਓ ਕਿਸੇ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਜੂਸ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਹੱਡ ਬੀਤੀ ਉਸ ਨੇ ਸੁਣਾਈ ਸੋ ਮੈਂ ਵੀ ਇਹ ਸਭ ਸੁਣ ਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਅਸੀਂ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਾਂ ਵਿਆਹ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾ ਖਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਹੀ ਟਰੇਅ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੀ ਕੜਛੀ ਜਾਂ ਚਮਚਾ ਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਹੋਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਉਸੇ ਹੀ ਹੱਥ ਨਾਲ ਬੁਰਕੀ ਤੋੜ ਕੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਗੱਲਾਂ ਸਾਡੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸਭ ਸੋਚਣ ਸਮਝਣ ਦੀ ਅੱਜ ਹਰ ਇੱਕ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਖਾਣਾ ਖਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਜੂਸ ਪੀਂਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੀ ਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।

ਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੀਰਪੁਰੀ

ਅਸਲੀ ਵਿਚੋਲਾ

ਹਨੇਰੀ ਰਾਤ ਅੱਧੀ ਬੀਤ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਬੇਚੈਨ ਪਿਆ ਪਾਲੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਪਾਸਾ ਪਰਤ ਲੈਂਦਾ। ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਚੰਨੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਪੰਦਰਾਂ ਕੁ ਦਿਨ ਹੀ ਬਾਕੀ ਸਨ। ਪੈਸੇ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸੰਨਾਟਾ ਛਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਾਲੀ ਡਾਢਾ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਸੀ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਵੀ ਵਧੀਆ ਹੋਵੇ। ਕੱਪੜੇ ਲੀੜੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪੰਜ ਕੁ ਨਗ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਟੂੰਮਾਂ ਦੇ ਬਣ ਜਾਣ। ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇੱਜ਼ਤ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤਾਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਸੀ। ਆੜ੍ਹਤੀਆ ਪੈਸੇ ਦੇਣੋਂ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਗਿਆ। ਹੋਰ ਕਿਸ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ? ਚੰਨੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਹੀ ਬੀ ਏ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਜਾਗ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਬੈਚੇਨੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿੱਤ ਛਪਦੀਆਂ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਉਸ ਦੇ ਦਿਮਾਗ਼ ਵਿੱਚ ਵਾਰ ਵਾਰ ਘੁੰਮ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਸਵੇਰੇ ਆਪਣੇ ਮੰਗੇਤਰ ਪ੍ਰਭਾਤ ਨਾਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰਭਾਤ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕ ਸੀ ਜੋ ਖ਼ੁਦ ਵਧੀਆ ਸੋਚ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਉਹ ਚੰਨੀ ਦੀ ਸਲੀਕੇ ਤੇ ਸਿਆਣਪ ਭਰਪੂਰ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਕਾਇਲ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੇ ਵਿਚੋਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਚੰਨੀ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਭਾਤ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਖ਼ੁਦ ਇਸ ਸੁਭਾਗੇ ਕਾਰਜ ਦੀ ਡੋਰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਲੈ ਲਈ। ਉਸ ਨੇ ਚੰਨੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਕਿਹਾ, "ਸਰਦਾਰ ਜੀ, ਸਾਡੀ ਅਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਾਰਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖ਼ੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਭੇਡਚਾਲ ਦੇ ਮਗਰ ਲੱਗ ਝੱਗਾ ਚੌੜ ਕਰਾ ਦੁਖੀ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਗਿਆਰਾਂ ਬਰਾਤੀ ਬਿਨਾਂ ਖੜਕੇ ਦੜਕੇ ਤੋਂ ਆਵਾਂਗੇ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਮਗਰੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਚਾਹ ਦੀ ਪਿਆਲੀ ਹੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਾਂਗੇ। ਦਾਜ ਤੇ ਵਡਿਆਈਆਂ ਵਗੈਰਾ ਦੀ ਕੋਈ ਰਸਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ।" ਬੇਜ਼ੁਬਾਨ ਹੋਏ ਪਾਲੀ ਦੇ ਹੱਥ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਹ ਇਉਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਬੋਝ ਉਤਰ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਚੰਨੀ ਨੇ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੋ, ਪ੍ਰਭਾਤ ਦਾ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਕਿ 'ਮਾਣ ਹੈ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ 'ਤੇ'। ਪ੍ਰਭਾਤ ਨੇ ਵੀ ਮਿੰਨਾ ਜਿਹਾ ਮੁਸਕੁਰਾ ਤੇ ਸਿਰ ਹਿਲਾ ਕੇ ਚੰਨੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਪਕੇਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਣ ਮਗਰੋਂ ਪਾਲੀ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਜ ਦੇ ਅਸਲੀ ਵਿਚੋਲੇ ਚੰਨੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੋ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਆਖਿਆ, "ਵਾਹ ਮੇਰੀ ਬੱਚੀ, ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੇ 'ਤੇ ਮਾਣ ਐ।"

ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ

ਸਾਉਣ ਦਾ ਸੰਧਾਰਾ

ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਸਭ ਕੁਝ ਬਦਲਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਦੇਸੀ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਿਨ ਤਿਓਹਾਰਾਂ ਦਾ ਤਾਂ ਪਤਾ ਹੀ ਕਿੱਥੋ ਹੋਣਾ। ਸਾਉਣ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਚੜ੍ਹਦੇ ਹੀ ਸਾਡੇ ਘਰ ਬੇਬੇ ਨੇ ਗੁਲਗਲੇ ਅਤੇ ਮੱਠੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 10-12 ਸੇਰ ਆਟਾ ਘੋਲ ਲੈਣਾ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਬੇਬੇ ਕੋਲ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਥਾਲ ਤੇ ਚਾਕੂ ਲੈ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਣਾ। ਬੇਬੇ ਨੇ ਰੋਟੀਆਂ ਵੇਲ ਵੇਲ ਵਾਰੀ ਸਿਰ ਸਾਡੇ ਥਾਲਾਂ ਵਿਚ ਪਾਈ ਜਾਣੀਆਂ ਤੇ ਅਸੀਂ ਮੱਠੀਆਂ ਕੱਟੀ ਜਾਂਦੇ। ਅਸੀਂ ਮੱਠੀਆਂ ਕੱਟ ਕੱਟ ਟੋਕਰਾ ਭਰ ਲੈਂਦੇ। ਫਿਰ ਸਾਡੇ ਘਰ ਤੜਕੇ ਤੋਂ ਆਥਣ ਤਕ ਗੁਲਗਲੇ ਮੱਠੀਆਂ ਹੀ ਚੱਲਦੇ। ਅਸੀਂ ਰੱਜ ਰੱਜ ਖਾਂਦੇ, ਨਾਲੇ ਆਪਣੀਆਂ ਭੂਆਂ ਨੂੰ ਸੰਧਾਰਾ ਦਿੰਦੇ। ਸਾਉਣ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਚੜ੍ਹਦੇ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਕਾਹਲੀ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਬੇਬੇ ਕਦੋਂ ਤੇਲ ਕੜਾਹੀ ਵਿਚ ਪਾਊ ਤੇ ਕਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਮੱਠੀਆਂ ਕੱਢ ਕੇ ਦੇਵੇਗੀ। ਖੈਰ, ਹੁਣ ਬੇਬੇ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਜ਼ੁਰਗ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਭੂਆਂ ਵੀ। ਨਾ ਹੁਣ ਬੇਬੇ ਤੋਂ ਐਨੀਆਂ ਮੱਠੀਆਂ ਬਣਦੀਆਂ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹੁਣ ਦੇ ਜੁਆਕਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਖਾਧੀਆਂ ਹੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਬੇਬੇ ਬਾਪੂ ਤੋਂ ਹੁਣ ਸਾਡੀਆਂ ਭੂਆਂ ਨੇ ਸਾਉਣ ਦਾ ਸੰਧਾਰਾ ਲੈਣੋ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਮੇਰੀ ਨਾਨੀ ਨੇ ਅਜੇ ਵੀ ਬੇਬੇ ਨੂੰ ਸੰਧਾਰਾ ਦੇਣਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ ਵੀ ਚੜ੍ਹਦੇ ਸਾਉਣ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਮਾਮੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਹੋਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਦੋਂ ਮਾਮਾ ਮੱਠੀਆਂ ਤੇ ਬਿਸਕੁਟ ਲੈ ਕੇ ਆਊ। ਆਪਣੇ ਘਰ ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਕਿੰਨਾ ਹੀ ਕੁਝ ਖਾ ਲਈਏ, ਪਰ ਮਾਮੇ ਦੀਆਂ ਮੱਠੀਆਂ ਦਾ ਸਵਾਦ ਹੀ ਹੋਰ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਧਰੇ ਭਾਬੀ ਦੇ ਪੇਕਿਆਂ ਤੋਂ ਸੰਧਾਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈ ਮਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਪੁੱਛਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮਾਂ ਮਾਮਾ ਆਇਆ ਹੀ ਨ੍ਹੀਂ ਐਤਕੀਂ ਕੀ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ, ਐਤਕੀਂ ਲੇਟ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਗਿਆ ? ਫਿਰ ਆਖਿਰ ਸਾਉਣ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਮਾਮਾ ਮੱਠੀਆਂ, ਗੁਲਗੁਲਿਆਂ ਤੇ ਘਰ ਦੇ ਕਢਾਏ ਹੋਏ ਬਿਸਕੁਟਾਂ ਦਾ ਸੰਧਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਸੰਭਾਲੀ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਗੁਲਗਲਿਆਂ ਤੇ ਬਿਸਕੁਟਾਂ ਦੀ ਮਹਿਕ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਘਰ ਮਹਿਕ ਉੱਠਿਆ।
ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਹੁਣ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਗੁਲਗਲੇ ਪਸੰਦ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੱਠੀਆਂ। ਚਾਕਲੇਟ ਖਾਣ ਵਾਲੀ ਇਸ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਤਾਂ ਚਾਕਲੇਟ, ਪੀਜ਼ੇ, ਬਰਗਰ ਹੀ ਪਸੰਦ ਹਨ। ਜੇ ਕਿਧਰੇ ਘਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦਾਦੀ-ਨਾਨੀ ਇਹ ਬਣਾ ਕੇ ਵੀ ਦੇ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਟੇਸਟਲੈੱਸ' ਕਹਿ ਕੇ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਪੁਰਾਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਹੁਣ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਇਲ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾਲ ਬੇਸ਼ੱਕ ਅੱਜ ਸੰਧਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਨਵੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਮਠਿਆਈਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਜੋ ਚਾਅ, ਸੁਆਦ ਤੇ ਮਹਿਕ ਗੁਲਗਲੇ, ਮੱਠੀਆਂ ਤੇ ਬਿਸਕੁਟਾਂ ਦੇ ਸੰਧਾਰੇ ਦੀ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਆਧੁਨਿਕ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਮਠਿਆਈਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ।

ਰਤਿੰਦਰ ਕੌਰ ਗੋਂਦਾਰਾ

ਬੇਗੁਨਾਹ ਕੈਦੀ ; ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦੇ ਝੂਠੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿਚ ਫਸਾਏ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ

ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਦੇਖੋ: ਕਮਾਲ ਅਹਿਮਦ ਮੁਹੰਮਦ ਵਕੀਲ ਅੰਸਾਰੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ 17 ਜੁਲਾਈ 2012 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਕ ਜਗ੍ਹਾ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, ਮੈਨੂੰ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਦਸਤੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਤੀਜਾ ਦਰਜਾ ਤਸ਼ੱਦਦ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਲਾਲਚ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੂੰ ਇਸ ਝੂਠੀ ਕਹਾਣੀ ਲਈ ਹਾਮੀ ਭਰ ਦੇ, ਅਸੀਂ ਤੈਨੂੰ ਵਾਧੂ ਪੈਸੇ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਤੈਨੂੰ ਅਸੀਂ ਚਾਰ ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਦੇਵਾਂਗੇ, ਤੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹ ਬਣ ਜਾ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਨ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਸਾਥੀ ਮੁਲਜ਼ਿਮਾਂ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਫਲੈਟਾਂ ਦਾ ਲਾਲਚ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁਖੀ ਪੀ. ਰਘੁਵੰਸ਼ੀ ਨੇ ਡਰਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਕਿ 'ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਫਸਾਵਾਂਗੇ।' (ਸਫਾ 126)

11 ਜੁਲਾਈ 2006 ਨੂੰ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਰੇਲ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚੋਂ ਬਰੀ ਹੋਏ ਇਕੱਲੇ-ਇਕਹਿਰੇ ਬੇਗੁਨਾਹ ਕੈਦੀ ਅਬਦੁਲ ਵਾਹਿਦ ਸ਼ੇਖ ਆਪਣੀ ਤਹਿਲਕਾ ਮਚਾਉਣ ਵਾਲੀ ਉਰਦੂ ਕਿਤਾਬ 'ਬੇਗੁਨਾਹ ਕੈਦੀ' ਵਿਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਗੱਲ ਪੂਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 11 ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਫੜੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕੈਦੀ ਬੇਗੁਨਾਹ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਦਸਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਹ ਕੈਦੀ ਜੀਵਨ ਝੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੁਨਾਹ ਬੱਸ ਇੰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਨ। (ਸਫਾ 8)

ਇਸ ਮੁਲਕ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਤਬਕਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੈ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਮੁਸਲਮਾਨ, ਉਹ ਅਬਦੁਲ ਵਾਹਿਦ ਸ਼ੇਖ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਬਦੁਲ ਵਾਹਿਦ ਸ਼ੇਖ 11 ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚੋਂ ਤਾਂ ਬਰੀ ਹੋ ਗਏ, ਪਰ 'ਮਕੋਕਾ' (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਪਰਾਧ ਰੋਕੂ ਐਕਟ) ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਤੰਬਰ 2015 ਵਿਚ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 12 ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਦੋਸਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮੁਲਕ ਦੀਆਂ ਕਈ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਤਨਜ਼ੀਮਾਂ ਵੀ ਬੇਕਸੂਰ ਸਮਝਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ 12 ਵਿਚੋਂ ਪੰਜਾਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਤਾਂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ।

ਅਬਦੁਲ ਵਾਹਿਦ ਸ਼ੇਖ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਬੇਗੁਨਾਹ ਕੈਦੀ' ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਹੀ ਲੋਕ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਆਈ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਨੇ ਛਾਪਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਆਈ. ਜੀ. ਐਸ਼ ਐਮ ਮੁਸ਼ਰਿਫ ਦੀ ਖੋਜ ਭਰਪੂਰ ਕਿਤਾਬ 'ਕਰਕਰੇ ਦੇ ਕਾਤਲ ਕੌਣ?' ਛਾਪ ਕੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਦਸਤੇ ਦੇ ਸਰਬਰਾਹ ਹੇਮੰਤ ਕਰਕਰੇ ਦੀ ਮੌਤ ਵਿਚ ਆਰ. ਐਸ਼ ਐਸ਼ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ 26 ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਨਵੇਂ ਪੱਖ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ ਸੀ।

ਕਿਤਾਬ 'ਬੇਗੁਨਾਹ ਕੈਦੀ' ਕਿਉਂ ਲਿਖੀ ਗਈ? ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਇਕ ਜਵਾਬ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਲੇਖਕ ਆਪਣਾ ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦੂਜੇ ਕੈਦੀ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੋਕ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਖੁਦ ਦੇਖ ਲੈਣ ਕਿ ਇਸ ਮੁਲਕ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ, ਪੁਲਿਸ, ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚਾ ਕਿਵੇਂ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਬੇਕਸੂਰ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਅੱਖਾਂ ਫੇਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਵੇਂ ਬੇਕਸੂਰਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਫਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬੰਧ ਵਿਚ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: ਦਿਲ ਵਿਚ ਇਹ ਸਿਕ ਸੀ ਕਿ 11 ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖ ਕੇ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਖੁਦਾ-ਨਾਖਾਸਤਾ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਮੁੜ ਕਿਸੇ ਬੇਗੁਨਾਹ ਨੂੰ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਫਸਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਕੋਰਟ-ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਕਾਰਸਤਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖ ਸਕੇ ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨੋਂ ਹੀ ਨਿਡਰ ਹੋ ਕੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਰੱਖ ਸਕੇ।

ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਕੁੱਲ ਛੇ ਪਾਠ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਠ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ ਬਾਂਦਰਾ, ਜੋਗੇਸ਼ਵਰੀ, ਬੋਰੀਵਲੀ ਅਤੇ ਮੀਰਾ ਰੋਡ ਧਮਾਕਿਆਂ ਦੇ ਤੱਥ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਤੋਂ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਦਸਤੇ ਦੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪੂਰੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਦਾਇਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿਚ ਫੜੇ ਗਏ ਬੰਦਿਆਂ 'ਤੇ ਖਾਸ ਮਨਸੂਬੇ ਤਹਿਤ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਜਥੇਬੰਦੀ 'ਸਿਮੀ'(ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਇਸਲਾਮਿਕ ਮੂਵਮੈਂਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ), ਲਸ਼ਕਰ-ਏ-ਤੋਇਬਾ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਵਗੈਰਾ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਰੱਖਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੂੰ ਭਜਾਉਣ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਬੰਦਿਆਂ ਦਾ ਹੱਥ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਬਾਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਫਿਆਂ ਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਅਬਦੁਲ ਵਾਹਿਦ ਸ਼ੇਖ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਦਸਤੇ ਦੀ ਇਹ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਹਾਣੀ ਕੋਰੇ ਝੂਠ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਸਫਾ 19)। ਉਹ ਇਸ ਚਿੱਟੇ ਝੂਠ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਈ ਸਵਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਇਹ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਫੜ ਸਕੀ?

ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿਚ 12 ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤਕ ਮੁਲਜ਼ਿਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹੇ ਅਤੇ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਕਰਕੇ ਚਲੇ ਗਏ ਪਰ ਹੈਰਾਨੀ ਇਹ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਫੜ ਨਾ ਸਕੀ! ਸ਼ੇਖ ਨੇ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ 13 (ਉਹਦੇ ਸਣੇ) ਮੁਲਜ਼ਿਮਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਲਿਖ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਭ ਬੇਕਸੂਰ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਫਸਾਏ ਗਏ ਹਾਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਕਸਰ ਮੁਲਜ਼ਿਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਫੋਨ ਕਾਲਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸੂਚੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਥਾਂ-ਪਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਮੁੰਬਈ ਵਿਚ ਸਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸਨ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਲਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਥਾਂ-ਪਤੇ 'ਤੇ ਇਤਬਾਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ?

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਕ ਸਵਾਲ ਇਹ ਵੀ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਿਮਾਂ ਦੇ ਮੋਬਾਈਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਾਲ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਡਾਟਾ ਕਿਉਂ ਗਾਇਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ? ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਝੂਠੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਰਚਣ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਰਾਹੀਂ ਝੂਠੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ-ਤਰੀਕਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਦਸਤੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਗਵਾਹੀ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੋਲ ਖੁੱਲ੍ਹ ਸਕਦੀ ਸੀ!

ਸ਼ੇਖ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅੱਜ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ ਕਿ ਫੜੇ ਮੁਲਜ਼ਿਮ ਰੋਕ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ 'ਸਿਮੀ' ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ। ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ ਮੁਲਜ਼ਿਮਾਂ 'ਤੇ ਤਸ਼ੱਦਦ, ਦਬਾਅ, ਜ਼ੋਰ-ਜਬਰ ਅਤੇ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਤੇ ਆਰ. ਟੀ. ਆਈਜ਼ ਦਾ ਵੀ, ਜੋ ਮੁਲਜ਼ਿਮਾਂ ਨੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਅਸਲ ਚਿਹਰਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਠ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ 'ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੀ ਹਕੀਕਤ' ਹੈ। ਅਬਦੁਲ ਵਾਹਿਦ ਸ਼ੇਖ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, ਡੀ. ਐਸ਼ ਪੀ. ਨੇ ਕੁਝ ਹੱਥੀਂ ਲਿਖੇ ਹੋਏ, ਕੁਝ ਟਾਈਪ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਕਾਗਜ਼ ਮੁਲਜ਼ਿਮਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਵਧਾਏ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਕਿਸੇ ਮੁਲਜ਼ਿਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਡੀ. ਐਸ਼ ਪੀ. ਨੇ ਮਨ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਦਸਤੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਗਰਮ (ਤਸ਼ੱਦਦ) ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਉਸ ਮਗਰੋਂ ਮੁਲਜ਼ਿਮ ਨੇ ਫਿਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਲੈਕਮੇਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਤੇਰੇ ਭਰਾ ਤੇ ਘਰਵਾਲੀ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਲਿਆਏ ਹਾਂ, ਉਹ ਦੂਜੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਬੰਦ ਹਨ। ਜੇ ਤੂੰ ਦਸਤਖਤ ਨਾ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਘਰਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਫੜ ਲਵਾਂਗੇ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕੋਈ ਔਖਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਸਾਡਾ ਕੁਝ ਵਿਗਾੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ ਵੇਲੇ ਦੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਸਰਬਰਾਹ ਪੀ. ਰਘੁਵੰਸ਼ੀ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ।

ਤੀਜੇ ਪਾਠ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ, 'ਨਾਨ-ਫਿਕਸ਼ਨ' (ਹਕੀਕੀ)। ਇਸ ਵਿਚ 11 ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਮੁਲਜ਼ਿਮਾਂ ਦੇ ਉਹ ਹਲਫਨਾਮੇ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਬੇਗੁਨਾਹ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਫਸਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਰੌਂਗਟੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਦੇਖੋ: ਕਮਾਲ ਅਹਿਮਦ ਮੁਹੰਮਦ ਵਕੀਲ ਅੰਸਾਰੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ 17 ਜੁਲਾਈ 2012 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਕ ਜਗ੍ਹਾ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, ਮੈਨੂੰ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਦਸਤੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਤੀਜਾ ਦਰਜਾ ਤਸ਼ੱਦਦ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਲਾਲਚ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੂੰ ਇਸ ਝੂਠੀ ਕਹਾਣੀ ਲਈ ਹਾਮੀ ਭਰ ਦੇ, ਅਸੀਂ ਤੈਨੂੰ ਵਾਧੂ ਪੈਸੇ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਤੈਨੂੰ ਅਸੀਂ ਚਾਰ ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਦੇਵਾਂਗੇ, ਤੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹ ਬਣ ਜਾ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਨ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਸਾਥੀ ਮੁਲਜ਼ਿਮਾਂ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਫਲੈਟਾਂ ਦਾ ਲਾਲਚ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁਖੀ ਪੀ. ਰਘੁਵੰਸ਼ੀ ਨੇ ਡਰਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਕਿ 'ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਫਸਾਵਾਂਗੇ।' (ਸਫਾ 126)

ਅਬਦੁਲ ਵਾਹਿਦ ਸ਼ੇਖ ਇਕ ਮੁਲਜ਼ਿਮ ਡਾਕਟਰ ਤਨਵੀਰ ਅੰਸਾਰੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, 21 ਨਵੰਬਰ 2006 ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਅਫਸਰ ਗੋਵਿੰਦ ਪਾਟਿਲ ਮੈਨੂੰ ਆਂਡਾ ਬੈਰਕ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਮੈਡਮ ਸਵਾਤੀ ਸਾਠੇ ਦੇ ਦਫਤਰ ਲੈ ਗਿਆ। ਥੋੜ੍ਹੇ ਚਿਰ ਮਗਰੋਂ ਰਘੁਵੰਸ਼ੀ ਉਥੇ ਆਇਆ। ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਠਾਇਆ ਗਿਆ। ਰਘੁਵੰਸ਼ੀ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਦੱਸੇ ਹੋਏ ਤਰੀਕੇ 'ਤੇ ਨਾ ਚੱਲ ਕੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹ ਬਣਾ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਸਲਾਹਾਂ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢੀਆਂ। ਸੋਚ ਲੈ, ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਪ ਕਰ ਲੈ! ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਉਹ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। (ਸਫਾ 145)

ਇਹਤਿਸ਼ਾਮ ਕੁਤਬਉਦੀਨ ਸਿੱਦੀਕੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਡੀ. ਜੀ. ਵਣਜਾਰਾ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਦੇਖੋ, ਇਕ ਅਫਸਰ ਨੇ ਮੈਥੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਿਸ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨੂੰ ਫੜਦੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਉਡਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਮਈ 2007 ਵਿਚ ਇਸ ਅਫਸਰ ਦਾ ਫੋਟੋ ਮੈਂ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਅਫਸਰ ਗੁਜਰਾਤ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਦਸਤੇ ਦਾ ਮੁਖੀ ਡੀ. ਜੀ. ਵਣਜਾਰਾ ਹੈ, ਜੋ ਸੁਹਰਾਬੁਦੀਨ ਫਰਜ਼ੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। (ਸਫਾ 166)

ਸਵਾਲ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਵਣਜਾਰਾ ਭੁਵੀ ਵਾੜਾ ਹਵਾਲਾਤ ਵਿਚ ਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ! ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ ਸਹਾਇਕ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਿਨੋਦ ਭੱਟ ਦੀ ਸਨਸਨੀਖੇਜ਼ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਵਿਨੋਦ ਭੱਟ ਦੀ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੀ ਤਹਿਰੀਰ ਦੇਖੋ, ਵਿਨੋਦ ਭੱਟ ਨੇ ਇਹਤਿਸ਼ਾਮ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਅਗਸਤ 2006 ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਫਤੇ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਭੁਵੀ ਵਾੜਾ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਦਸਤੇ ਦੀ ਹਵਾਲਾਤ ਦੀ ਦੂਜੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਸਹਾਇਕ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਿਨੋਦ ਭੱਟ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਜੋ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ, ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:

ਵਿਨੋਦ ਭੱਟ: ਮੈਂ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਕੇ ਲੱਭਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੂੰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੜੇ ਗਏ ਮੁਲਜ਼ਿਮ 11 ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ।

ਇਹਤਿਸ਼ਾਮ: ਸਰ! ਅਸੀਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਇਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬੇਕਸੂਰ ਹਾਂ। ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?

ਭੱਟ: ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ, ਇਸ ਲਈ।

ਇਹਤਿਸ਼ਾਮ: ਇਹ ਸਭ ਕਿਸ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਭੱਟ: ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਏ. ਐਨ. ਰਾਏ ਅਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਦਸਤੇ ਦਾ ਮੁਖੀ ਪੀ. ਰਘੁਵੰਸ਼ੀ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਸਖਤ ਦਬਾਅ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਖਿਲਾਫ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਝੂਠੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਾਂ।

ਇਹਤਿਸ਼ਾਮ: ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰੋਗੇ?

ਭੱਟ: ਨਹੀਂ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮੇਰੀ ਘਰਵਾਲੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਫਸਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ।

ਇਹਤਿਸ਼ਾਮ: ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਛੁੱਟ ਜਾਵਾਂਗੇ?

ਭੱਟ: ਰੱਬ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖ। ਮੈਂ ਮਰ ਜਾਵਾਂਗਾ, ਪਰ ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਫਸਾਵਾਂਗਾ। ਇਸ ਪੂਰੇ ਵਾਕੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਕੁ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਵਿਨੋਦ ਭੱਟ ਨੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ।

ਚੌਥਾ ਪਾਠ ਪੁਲਿਸ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਚੱਕੀ ਦੇ ਪਟੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀਰਕ ਤਸ਼ੱਦਦ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੱਕੀ ਦੇ ਪਟੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਦਸਤੇ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਜਿੰਨੇ ਪਟੇ ਦੇਖੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਇਹ ਜੁਮਲੇ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਸਨ: 1. ਸੱਚ ਬੋਲ ਪਟਾ 2. ਮੇਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੋ 3. ਅੰਨ੍ਹਾ ਕਾਨੂੰਨ 4. ਇਥੇ ਪੱਥਰ ਵੀ ਬੋਲਦਾ ਹੈ 5. ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਪਟਾ (ਸਫਾ 367)। ਇਕ ਸੌ ਅੱਸੀ ਡਿਗਰੀ ਤਸ਼ੱਦਦ, ਨੰਗਾ ਕਰਨਾ, ਖਾਸ ਅੰਗਾਂ 'ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਝਟਕੇ ਦੇਣੇ, ਗੁਪਤ ਅੰਗਾਂ 'ਤੇ ਤਸ਼ੱਦਦ, ਅੱਗ ਤੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਤਸ਼ੱਦਦ, ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਤਸ਼ੱਦਦ, ਠੰਢ ਦਾ ਤਸ਼ੱਦਦ, ਨੀਂਦ ਤੋਂ ਵਿਰਵਾ ਕਰਨਾ, ਇਕੱਲਿਆਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਾ, ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਨਾਟਕ ਕਰਨਾ, ਅੰਗਾਂ 'ਤੇ ਵਰਦੀ ਕੁਟਾਈ, ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਆਦਿ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੇ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਢੰਗ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਤਫਸੀਲ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਸਫਾ 367 ਤੋਂ 374 ਤੱਕ)। ਝੂਠ ਫੜਨ ਦਾ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਨਾਰਕੋ ਟੈਸਟ ਦੇ ਹੱਕ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਪੰਜਵਾਂ ਪਾਠ 'ਗੁਪਤ ਜਥੇਬੰਦੀ ਇੰਡੀਅਨ ਮੁਜਾਹਿਦੀਨ' ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਹੈ। ਅਬਦੁਲ ਵਾਹਿਦ ਸ਼ੇਖ ਨੇ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰਵੱਈਏ 'ਤੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਹੈ। ਇਕ ਜਗ੍ਹਾ ਉਹ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਉਂਜ ਤਾਂ ਵਾਲ ਦੀ ਵੀ ਖੱਲ ਲਾਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ-ਪਰਖ ਕੇ ਕਬੂਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਸਾਦਿਕ ਦੇ ਨਾਮ ਦੇ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਬਗੈਰ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ? ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਦਿਕ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਬੁਲਾ ਕੇ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੀ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਬਿਆਨ ਉਸੇ ਦਾ ਹੀ ਹੈ? ਤੇ ਤੂੰ ਇਸ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ? (ਸਫਾ 400)

ਛੇਵਾਂ ਪਾਠ 'ਪੁਲਿਸ ਰਾਜ' ਬੇਹੱਦ ਅਹਿਮ ਪਾਠ ਹੈ। ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ ਜਰਮਨ ਬੇਕਰੀ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਆਸ਼ੀਸ਼ ਖੇਤਾਨ ਦੇ ਸਟਿੰਗ ਅਪ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਮਾਲੇਗਾਓਂ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ 2006, ਔਰੰਗਾਬਾਦ ਅਸਲਾ ਜ਼ਬਤੀ ਮਾਮਲੇ, ਔਰੰਗਾਬਾਦ ਵਿਚ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਦੇ ਘਰੋਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਅਤੇ ਅਕਸ਼ਰਧਾਮ ਮੰਦਰ ਹਮਲੇ ਤੱਕ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਤਹਿਤ ਲੇਖਕ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਕ ਪੁਲਿਸ ਰਾਜ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮੁਲਕ ਦੇ ਗੱਦਾਰ ਹਨ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਹਨ, ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਲਕ 'ਤੇ ਬੋਝ ਹਨ। ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਖਾਨਵਲਕਰ, ਵਰਪੇ ਅਤੇ ਧਾਮਨਕਰ ਅਕਸਰ ਸਾਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਐਨੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਲੇ ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਮਾਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਵਿਚ ਫੜ ਕੇ ਫਾਂਸੀ ਦਿਵਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਤਬਾਹ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਕੋਈ ਵਾਲ ਵੀ ਵਿੰਗਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਤੇ ਇਹੀ ਕੰਮ 11 ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੋਕ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਰ ਜੋ ਖੁਦ ਨੂੰ ਬੇਗੁਨਾਹ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੱਥ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਲੇਖਕ ਆਪਣੀ ਆਖਰੀ ਗੱਲ ਵਿਚ ਇਕ ਜਗ੍ਹਾ ਲਿਖਦਾ ਹੈ: ਮੁਲਕ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸੂਰਤੇ-ਹਾਲ ਵਿਚ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਅੰਦਰਲੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹੋਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਬੱਸ ਇਹੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਝੂਠੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਫਸਾਏ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਜਿਸ ਪੀੜ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘੇ ਹਾਂ, ਕੌਮ ਦਾ ਕੋਈ ਦੂਜਾ ਫਰਦ ਉਸ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਵਿਚੋਂ ਨਾ ਲੰਘੇ ਅਤੇ ਕੌਮ ਦੇ ਜਾਗਰੂਕ ਤੇ ਦਾਨੇ ਲੋਕ ਇਸ ਸਿਲਸਿਲੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਅਮਲੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਕਰੋ।

ਮਾਨਵ

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੈਕਟਰ: ਹਰ ਵਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ-ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨਾਲ ਧੱਕਾ ਕਿਉਂ ?

ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਇਸ ਵੇਲੇ ਡਾਵਾਂ-ਡੋਲ ਹੋਈ ਪਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਿਹੜਾ ਕਾਰਨ ਅਸਲ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਧਨਾਢ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ @ਤੇ ਲੀਕ ਮਾਰਨਾ। ਗ਼ਰੀਬ ਕਿਸਾਨ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਾਂ ਫਿਰ ਰੇਹੜੀ ਫੜੀ ਵਾਲਾ ਜੇਕਰ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹੀ ਰਕਮ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਫਾਈਨਾਂਸ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾਉਂਦਾ ਤਾਂ, ਉਹ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦਾ ਰਸਤਾ ਅਪਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜੇਕਰ ਅਮੀਰ ਨੇ ਕਰਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਲਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਕਰਜ਼ਾ ਵਾਪਸ ਨਾ ਕਰ ਪਾਉਣ ਦੇ ਮੂਡ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਤਾਂ, ਉਹ ਦੇਸ਼ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਮਤਲਬ ਕਿ ਫ਼ਰਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕਈ ਠੱਗ ਨੇ, ਜਿਹੜੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅਰਬਾਂ-ਖਰਬਾਂ ਦਾ ਚੂਨਾ ਲਗਾ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਬਿਰਾਜੇ ਨੇ, ਪਰ ਵਿਸ਼ਵ ਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਅਰਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹਕੂਮਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਮ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਲਗਾਤਾਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗ਼ਰੀਬ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਮਿਡਲ ਕਲਾਸ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਿਸਟਮ @ਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਖੜੇ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਦਾਅਵੇ ਹਾਕਮ ਧੜੇ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸਾਨਾਂ-ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਫ਼ੈਸਲੇ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਲਾਭਕਾਰੀ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਫ਼ਾਇਦਾ ਮਿਲਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ।

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਮਲਾ ਸੀਤਾ ਰਮਨ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਬਜਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇ ਅਤੇ ਵਾਅਦੇ ਤਾਂ ਲੰਮੇ ਚੌੜੇ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਬਜਟ @ਤੇ ਘੋਖ ਪੜਤਾਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਕਮਾਈ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ, ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾ.ਗਜ਼ੀ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਸਲ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਅਸਮਾਨ ਦਾ ਫ਼ਰਕ ਹੈ।ਐਸਕੇਐਮ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ @ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਇੰਜਨ@ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਖੇਤਰ ਲਈ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫ਼ਸਲ ਬੀਮੇ ਲਈ @ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਫ਼ਸਲ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਫਲੈਗਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ@ ਲਈ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭਾਰੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 2024-25 ਦੇ 16864.00 ਕਰੋੜ ਵਿੱਚ 3621.73 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕਟੌਤੀ ਕਰਕੇ 2025-26 ਵਿੱਚ 12,242.27 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੀ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਮਨਰੇਗਾ ਵਾਸਤੇ 2025-26 ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਵਾਧਾ ਸਿਰਫ਼ 148.94 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ।

ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੈਕਟਰ ਹੀ ਮੁਲਕ ਦੀ ਡਾਵਾਂ-ਡੋਲ ਹੋਈ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਦਾ, ਜਦੋਂਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੈਕਟਰ ਦੇ ਕਾਮੇ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਕਿਸਾਨ-ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੋ ਵੇਲੇ ਦੀ ਚੰਗੀ ਰੋਟੀ ਨੂੰ ਵੀ ਤਰਸ ਰਹੇ ਨੇ। ਪੰਜਾਬ ਸਮੇਤ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਸਾਬਤ ਤਾਂ ਇਹੋ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਿਸਟਮ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ, ਕੀ ਲੋੜ ਪਈ ਹੈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਖਵਾਉਣ ਦੀ ? ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਆਈ.ਟੀ ਸੈੱਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਕਿਸਾਨਾਂ-ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਅਸਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਤਾਂ, ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਬਰੂੰਹਾਂ @ਤੇ ਤਿੰਨ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੋਰੋਨਾ ਕਾਲ ਸਮੇਂ ਲੱਗਿਆ ਦੇਸ਼ ਵਿਆਪੀ ਅੰਦੋਲਨ ਹੀ ਰੜਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਅੱਗੇ ਝੁਕਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਜਦੋਂ ਮੋਰਚਾ ਫ਼ਤਿਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਕਈ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਮੁਤਾਬਿਕ, ਸਾਰੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਖ਼ਰੀਦ ਨੂੰ ਐੱਮਐੱਸਪੀ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣਾ ਆਦਿ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ @ਚ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਕਤ ਵਾਅਦਾ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ, ਸਗੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਮਨਵਾਉਣ ਅਤੇ ਐਮਐਸਪੀ ਗਰੰਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਵਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਹਾਲੇ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੁੱਗਣੀ ਕਰਨ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖੇਤੀ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਖਾਦ, ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਦਵਾਈਆਂ, ਡੀਜ਼ਲ, ਬੀਜ ਆਦਿ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ @ਚ ਬੇਹੱਦ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਧੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ, ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ @ਤੇ ਕਿਸਾਨ-ਮਜ਼ਦੂਰ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਰਸਤਾ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ?

ਵੈਸੇ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੁਣ ਕਿਸਾਨਾਂ-ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਤਾਂ ਸਾ.ਫ ਇਹ ਹੀ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਉਹ (ਕਿਸਾਨ-ਮਜ਼ਦੂਰ) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗ੍ਰਹਿ ਤੋਂ ਆਏ ਹੋਣ। ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕੇਂਦਰੀ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ @ਤੇ ਗਾਰੰਟੀ-ਸ਼ੁਦਾ ਐੱਮ ਐੱਸ ਪੀ ਸੀ-2+50% ਦੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਟਕਦੀ ਆ ਰਹੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨੂੰ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਭਾਰੀ ਵਾਧੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ 2022-23 ਵਿੱਚ 10,88,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 2023-24 ਵਿੱਚ 14, 11,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਹਿੱਸਾ ਮੁੱਢਲੇ ਉਤਪਾਦਕਾਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਲਾਭਕਾਰੀ ਫ਼ਸਲੀ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ @ਤੇ ਖ਼ਰੀਦ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ @ਤੇ ਗਾਰੰਟੀ-ਸ਼ੁਦਾ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਧੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਹ ਬਜਟ ਭਗੌੜਾ ਜਾਪ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬੇਰਹਿਮ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਸਕੀਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੰਸਦੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਸਿ਼ਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕਾਂ ਨੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 2,09,144 ਕਰੋੜ ਅਤੇ 1,70,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ @ਤੇ ਕਾਟੇ ਮਾਰੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਰਮਾਇਆ ਅੱਗ ਲਾਇਆਂ ਨਹੀਂ ਮੁੱਕਦਾ। ਜਦੋਂਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ੇ ਕਾਰਨ ਰੋਜ਼ਾਨਾ 31 ਕਿਸਾਨ/ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆਂਦੇ ਨਵੇਂ ਖੇਤੀ ਖਰੜੇ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ, ਜਦੋਂਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖੇਤੀ ਖਰੜਾ ਕਿਸਾਨਾਂ-ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸੁਧਾਰੇਗਾ ਅਤੇ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਡੀਕਰਨ @ਤੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੀਤੀ ਫਰੇਮ-ਵਰਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ 13 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਡਰਾ.ਫਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਾਰੀਆਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਹੇਠ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਏਪੀਐਮਸੀ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਢਾਂਚੇ ਦੇ

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ 95698 20314

ਤਹਿਤ ਇੱਕ-ਜੁੱਟ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੀਪੀਪੀ ਮੋਡ ਅਧੀਨ ਮੁੜ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਮੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕੰਟਰੋਲ ਅਧੀਨ ਫੂਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਉਦਯੋਗ ਲਈ ਕਲੱਸਟਰ ਫਾਰਮਿੰਗ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੰਟਰੈਕਟ ਫਾਰਮਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪਰਚੂਨ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ, ਮੁੱਲ ਜੋੜ ਚੇਨ ਅਤੇ ਭੋਜਨ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਇੱਕ ਨੈੱਟਵਰਕ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿੱਚ ਲਵੇਗਾ।

ਸਾਰਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖਰੜਾ ਹੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰ.ਫ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦਾ ਹੀ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮੰਡੀਕਰਨ ਬਿਲਕੁਲ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਵੱਡੇ ਲੋਕ ਸਿੱਧਾ ਖ਼ਰੀਦਦਾਰੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਗਡਾਉਣ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣਗੇ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੰਡੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਮਜ਼ਦੂਰ, ਆੜ੍ਹਤੀਏ ਅਤੇ ਹੋਰ ਛੋਟੇ ਮੋਟੇ ਕਿੱਤਿਆਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਹਲੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਮੰਡੀਕਰਨ ਉੱਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੀ ਜਿਨਸਾਂ ਖ਼ਰੀਦਣਗੇ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ-ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਨਵੀਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੂਚਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨਵੀਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਖਰੜੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨੀ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ 'ਚੋਂ ਕੱਢਣ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਵਪਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਕਾਮੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਬਣਾਈ ਗਈ 11 ਮੈਂਬਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਡਾ. ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨਵੀਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿੱਚ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤ ਕਾਮਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿ਼ਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਡਾਕਟਰ ਸੁਖਪਾਲ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਕਰ ਕੇ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵਾਹਗਾ ਬਾਰਡਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਸਿ਼ਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨ-ਮਜ਼ਦੂਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਸਟੇਟ ਦੀ ਆਪਣੀ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਪਾਲਿਸੀ ਸੂਬੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਗੱਡੇ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਕਿਸਾਨ-ਮਜ਼ਦੂਰ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਧੱਕਾ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ? ਕਿਸਾਨਾਂ-ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਬਦ ਤੋਂ ਬਦਤਰ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਮੁਆ.ਫ ਕਰਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ @ਤੇ ਵੀ ਲੀਕ ਫੇਰੇਗੀ ? ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਸਾਰੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ @ਤੇ ਐਮਐਸਪੀ ਗਰੰਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਵੇਗੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕਿਸਾਨ ਖੇਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਧਰਨਿਆਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਲਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ? ਇਹ ਤਾਂ ਵੇਲਾ ਹੀ ਦੱਸੇਗਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕੀ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ? ਬਾਕੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਆਈਆਂ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸੁਧਾਰਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਚੱਜ ਦਾ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਪੁੱਟਿਆ। ਹਰ ਪਾਰਟੀ ਵੋਟਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ-ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਅਦੇ ਤਾਂ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸੱਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਦਿਆਂ ਹੀ ਉਕਤ ਪਾਰਟੀ ਇੰਝ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਤੋਂ ਮੁੱਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਚੋਣ ਲੜਨੀ ਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਖ਼ੈਰ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਗੇ ਕੀ ਬਣਦੈ ? ਮੇਰੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਅੰਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਚੰਗੇ ਕਦਮ ਪੁੱਟਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਮਾਂ ਬੋਲੀ

ਜਿਵੇਂ ਮਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਔਰਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਜਗਾਹ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ। ਜਿਵੇਂ ਮਾਂ ਤੇ ਮਾਸੀ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਕ ਹੈ, ਉਵੇਂ ਹੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਤੇ ਨੇੜੇ ਦੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ।

ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚਲੇ ਫ਼ਰਕ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬਤੀਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ - ÷ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਥਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ। ਮੇਰਾ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਕੌਮ ਦੇ ਬੱਚੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਸਿੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਲਿਕਤਾ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਰੁਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਲਈ ਮੈਂ ਇਹਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਕਟ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ।÷

ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਸਾਨੂੰ ਕੌਮੀਅਤ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮਾਂ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿੱਚ ਪਲਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੀ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਸ਼ਬਦ ਸੰਚਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਸੋਚਦਾ, ਸਮਝਦਾ ਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।÷ ਡਾ. ਏਪੀਜੇ ਅਬਦੁਲ ਕਲਾਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ - ÷ਮੈਂ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਵਿਗਿਆਨੀ ਬਣਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਗਣਿਤ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ।÷ ਵਿਸ਼ਵ ਕਵੀ ਗੁਰੂਦੇਵ ਰਬਿੰਦਰਨਾਥ ਟੈਗੋਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ - ÷ਜੇਕਰ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਰਾਹੀਂ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।÷ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ - ÷ਵਧੇਰੇ ਬੱਚੇ ਸਕੂਲ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।÷

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਕੀ ਰੁਤਬਾ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਤੇ ਅਮਲੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਦ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੌਮਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਅਤੇ ਸਵੈਮਾਨ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿੰਜੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਕੌਮ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਬੌਧਿਕਤਾ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਦੀ ਹੈ।

ਮੇਰਾ ਦਾਗ਼ਿਸਤਾਨ@ ਦਾ ਲੇਖਕ ਰਸੂਲ ਹਮਜ਼ਾਤੋਵ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਬਦ-ਦੁਆ/ਬਦ-ਅਸੀਸ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਕਸਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ÷ਰੱਬ ਕਰੇ, ਤੈਨੂੰ ਤੇਰੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਭੁੱਲ ਜਾਵੇ !÷ ਪਰ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਏਸੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਨ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਥਾਂ ਹਿੰਦੀ ਜਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨਵੈਂਟ/ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲਾਂ @ਚ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ (ਪੰਜਾਬੀ) ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸੋਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਬੜੇ ਡੂੰਘੇ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਉਹਦੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਹਰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੜ੍ਹਿਆ ਬੰਦਾ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਚੁੰਗਲ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨੈਤਿਕ ਫ਼ਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤਾ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਵੇ!

ਪ੍ਰੋ. ਨਵ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ
1, ਲਤਾ ਗਰੀਨ ਐਨਕਲੇਵ, ਪਟਿਆਲਾ-147002.
(9417692015)

ਅਹਿਸਾਨ ਫ਼ਰਾਮੋਸ਼

ਸਰ ਜੀ, ਬਸ ਤੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਦਿਓ, ਮਾਂ ਬਹੁਤ ਬੀਮਾਰ ਹੈ। ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖ਼ਲ ਹੈ... ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਥੋਡੇ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਮੋੜ ਦਿਆਂਗਾ।÷ ਕਰਮਜੀਤ ਨੇ ਲੇਲੜੀਆਂ ਕੱਢਦੇ ਹੋਏ ਮੇਰੇ ਪੈਰ ਫੜ ਲਏ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਹੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸੀ। ਉਹਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵੀ ਮੈਂ ਬੌਸ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਮਨ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦਾ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦਿਆਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਹਾਨਾ ਲਾ ਕੇ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਲਏ ਸਨ ਤੇ ਹੁਣ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਬਾਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੋੜੇ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਮਾਂ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਤੇ ਤਰਸ ਆ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਚੈੱਕ ਕੱਟ ਕੇ ਦੇ ਦਿੱਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਨਕਦ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੱਕ ਉਹਨੇ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾਂ ਨਾ ਲਿਆ। ਮੈਂ ਆਨੀਂ-ਬਹਾਨੀਂ ਮੰਗਦਾ ਤਾਂ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਕਰ ਦਿੰਦਾ। ਮੇਰੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਦਿਨ ਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਰਮਜੀਤ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਮੋੜਨ ਬਾਰੇ ਯਾਦ ਕਰਾਇਆ। ÷ਸਰ ਜੀ, ਗੱਲ ਈ ਕੋਈ ਨਹੀਂ, ਏਸੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਦਿਆਂਗਾ।÷ ਮੇਰੀ ਬੇਟੀ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹਦੀ ਫੀਸ, ਪੀਜੀ ਆਦਿ ਲਈ ਪੈਸੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਕਰਮਜੀਤ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਫ਼ ਮੁੱਕਰ ਗਿਆ, ÷ਕਿੱਥੇ ਸਰ ਜੀ, ਪੰਜ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਮੇਰੀ ਤਨਖਾਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਈ...।÷ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬਹਾਨੇ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਤਨਖਾਹ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਸ ਅਹਿਸਾਨ-ਫ਼ਰਾਮੋਸ਼ ਨੇ ਅੱਜ ਸਾਢੇ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਬਾਦ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ @ਚੋਂ ਇੱਕ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਮੇਰੇ ਅਹਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਉਹਨੇ ਇਹ ਸਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ...।

ਪ੍ਰੋ. ਨਵ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ
1, ਲਤਾ ਗਰੀਨ ਐਨਕਲੇਵ, ਪਟਿਆਲਾ-147002.
(9417692015)

ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਅਸਲੀ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤੱਕ ਨਹੀਂ

ਸੂਬੇਦਾਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁਲੇਰੀਆ
ਮਮਦੋਟ 7589155501

ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰੇ ਜਦੋਂ ਮੈ ਆਪਣੇ ਪੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਬੱਸ ਤੇ ਚੜਾਉਣ ਗਿਆ ।ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਕਣੀਆਂ ਪੈ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ।ਠੰਡ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਲੱਗ ਰਹੀ ਸੀ ।ਉਤੋਂ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਹਵਾ ਵੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ।ਮੀਂਹ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਹੀ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ ।ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਕਾਫੀ ਚਿੱਕੜ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਸੀ ।ਸਕੂਲ ਬੱਸ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਲੇਟ ਹੋ ਗਈ ।ਮੈ ਜੁਆਕਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕ ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਤੇ ਬਣੇ ਸੈਂਡ ਥੱਲੇ ਖਲੋ ਗਿਆ ।ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰ ਸਿੱਧੀ ਖੰਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਗਦੀਰੀਆ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਤੇ ਪਈ ।ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਰਾਣਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੀ ਸੈਨਾ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ।ਬੇਸ਼ਕ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪੱਕਾ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ।ਕਦੇ ਉਹ ਇਸ ਪਿੰਡ ਤੇ ਕਦੇ ਉਹ ਉਸ ਪਿੰਡ ਤੁਰਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।ਪਰ ਜਿਹੜੀ ਹਾਲਤ ਅੱਜ ਮੈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵੇਖੀ ।ਉਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਹਲੂਣ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ।ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਕੋਠਾ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਨਹਾਉਣ ਧੋਣ ਵਾਸਤੇ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ।ਆਪਣੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਚਾਰ ਚੁਫੇਰੇ ਇੱਕ ਕਾਲੀ ਜਿਹੀ ਤਰਪਾਲ ,ਜਿਸ ਦੇ ਥੱਲੇ ਡੰਡੇ ਲਾ ਕੇ ਰਸੀਆਂ ਨਾਲ ਬੰਨ ਕੇ ਖੜਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ।ਇੱਕ ਦੋ ਟੁੱਟੀਆਂ ਭੱਜੀਆਂ ਮੰਜੀਆਂ ਡਾਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ।ਮੀਂਹ ਦੀ ਕਣੀਆਂ ਆਰ ਪਾਰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ।ਕੋਈ ਤਰਪਾਲ ਵਿੱਚੋ ਪਾਟੀ ਵੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਮੀਂਹ ਦਾ ਪਾਣੀ ਸਿੱਧਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਉੱਤੇ ਚੋਂ ÷ਰਿਹਾ ਸੀ ।ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜੁੱਲੀਆਂ ਆਪਣੇ ਉਤੇ ਲਪੇਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ।ਬਾਹਰ ਜਿਹੜੀਆਂ ਲੱਕੜਾਂ ਬਾਲਣ ਵਾਸਤੇ ਇੱਕਠੀਆ ਕਰ ਕੇ ਰੱਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ।ਉਹ ਵੀ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਕਰਕੇ ਭਿੱਜੀਆਂ ਪਈਆਂ ਸਨ ।ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਬੱਚੇ ਠੰਡ ਨਾਲ ਠਰੂ ਠਰੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਨਾਲ ਚਿੰਬੜੇ ਬੈਠੇ ਸਨ ।ਕਈ ਰੋਂਦੇ ਹੋਏ ਚਾਹ ਪੀਣ ਦੀ ਜਿੱਦ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ।ਜਦੋਂ ਮੈ ਝਾਤ ਮਾਰੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਗੈਸ ਚੂਲਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ।ਨਾ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਤਾਰ ਲਾਈ ਸੀ । ਖੈਰ ਜਦੋਂ ਮੈ ਗਿਆ ਸੀ ਉਸ ਸਮੇ ਦਿਨ ਦਾ ਚਾਨਣ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ।ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਵੇਖ ਕੇ ਮੈ ਕੋਈ ਗੱਲ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਕਰਦਾ ।ਇੰਨੇ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਬੋਲ ਪਿਆ ।ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਅੱਜ ਕਿਵੇਂ ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰੇ ਆਉਣਾ ਹੋਇਆ ।ਆਉ ਬੈਠੋ ਕੋਈ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਪਾਣੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ।ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧੀਆ ਇਹ ਗੱਲ ਲੱਗੀ ਕਿ ਉਹ ਬੜਾ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਬੋਲਿਆ ।ਮੈ ਵੀ ਹਸਦੇ ਹੋਏ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈ ਜੁਆਕਾਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਬਸ ਤੇ ਚੜਾਉਣ ਆਇਆ ਸੀ ।ਮੈ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਹਾਲ ਚਾਲ ਹੀ ਪੁੱਛਦਾ ਜਾਵਾਂ ।ਬੜਾ ਵਧੀਆ ਕੀਤਾ ਈ ਸਰਦਾਰਾਂ ਜਿਹੜਾ ਤੂੰ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ।ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਕੋਈ ਬੁਲਾ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ।ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਬੰਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ।ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਵੀ ਆਪਣੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ।ਮੈ ਹੱਸ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਬਾਬਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਤਰਪਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਠੰਡ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ ।ਮੈ ਤਾਂ ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹਿਆ ਕੋਟ ਵਿੱਚ ਹੀ ਠਰੂ ਠਰੂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ।ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਅਗਰ ਠੰਡ ਲੱਗੇ ਵੀ ਤੇ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ।ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਜਦੋ ਮੀਂਹ ਹੱਟ ਜਾਵੇਂਗਾ ਫਿਰ ਅੱਗ ਬਾਲ ਕੇ ਠੰਡ ਲਾਹ ਲਵਾਂਗੇ । ਸਾਡੀ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਹੀ ਇੰਝ ਲੰਘਦੀ ਹੈ ।ਤੁਸੀਂ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਨਿਗ੍ਹਾ ਮਾਰੀ ਹੈ ਉਹ ਗੱਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ।ਨਹੀਂ ਬਾਬਾ ਮੈ ਅਕਸਰ ਲੰਘਦਾ ਟੱਪਦਾ ਤੁਹਾਡੇ ਵਲ ਵੇਖ ਕੇ ਹੀ ਲੰਘਦਾ ਹਾਂ ।ਤੁਹਾਡੀ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਾਂਹ ਨਹੀਂ ਫੜੀ ।ਕਿਸੇ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਘਰ ਬਣਵਾਉਣ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ।ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਇੱਥੇ ਲੋਕੀ ਖੋਹਣ ਨੂੰ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ।ਫਿਰ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋ । ਸਾਡੀ ਇਹੋ ਗੱਡੀ ਘਰ ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ।ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਕੋਈ ਖਾਲੀ ਜਮੀਨ ਉਤੇ ਰੇਹੜੀ ਵੀ ਖਿਲਾਰਨ ਦਿੰਦਾ ।ਜਿਹੜਾ ਮਰਜ਼ੀ ਰੋਹਬ ਮਾਰ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਅਗੇ ਤੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ।ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਰੱਬ ਦੇ ਆਸਰੇ ਹੀ ਦਿਨ ਕੱਟਦੇ ਹਾਂ ।ਕਦੇ ਮੈ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਵੱਲ ਵੇਖਦਾ ,ਕਦੇ ਉਸ ਤਰਪਾਲ ਵੱਲ ।ਜਿਹੜੀ ਹਵਾ ਨਾਲ ਉਡੂ ਉਡੂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ।ਪਰ ਮੈ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸੋਚਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਹਾਨ ਨੇਤਾ ਕਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ।ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਉਚੇ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ।ਇਸ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਗਰੀਬ ਹੋਰ ਕੌਣ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ।ਜਿਹਨਾਂ ਕੋਲ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਵਾਸਤੇ ।ਆਪਣਾ ਦਿਹਾੜੀ ਦੱਪਾ ਕਰਕੇ ਢਿੱਡ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਭਰ ਲੈਂਦੇ ਹੋਣਗੇ ।ਪਰ ਹੋਰ ਜਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਵਾਸਤੇ ਇਹਨਾਂ ਕੋਲ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ।ਕਈ ਇੰਨੇ ਵੱਡੇ ਧਨਾਢ ਬੈਠੇ ਹਨ ।ਜਿਹਨਾਂ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ।ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਫਲੈਟਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣੇ ਹਨ ।ਇੱਧਰ ਇੱਕ ਝੋਪੜੀ ਝੁੱਗੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ।ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਵੇਖ ਕੇ ਮੇਰੇ ਪੈਰਾਂ ਥੱਲਿਓਂ ਮਿੱਟੀ ਖਿਸਕਣ ਲੱਗ ਪਈ ।ਮੈ ਇਹੋ ਹੀ ਸੋਚ ਕੇ ਤੁਰ ਪਿਆ ਕਿ ਇਹ ਹਕੀਕਤ ਮੈ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਸੁਣਾਵਾਂਗਾ ।ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਤੇ ਅਸਲੀਅਤ ਹੈ ।ਇਹ ਮੇਰਾ ਅੱਖੀਂ ਵੇਖਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਮੈ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲ ਸਕਦਾ ।

ਇਕ ਅਮਰੀਕਨ ਨੂੰ ਮੈਂ ਲੁਆਈ ਸੀ ਹੱਥ-ਕੜੀ !

ਸੰਨ 2004 ਵਿਚ 'ਬਲੱਡ-ਰਿਲੇਸ਼ਨ' ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਮੈਂ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਕੰਪਨੀ 'ਚ ਰਾਤ ਦੀ ਜੌਬ ਕਰਦਾ ਸਾਂ ਜਿੱਥੇ ਪੰਜ ਜਾਂ ਛੇ ਟੀਨ-ਏਜਰ ਮੁੰਡੇ,ਅੱਧੀ ਕੁ ਰਾਤ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।ਮੇਰੀ ਡਿਊਟੀ ਇਹ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ-ਟੋਕਣਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਬਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਗਲ਼ਤ ਸਰਗਰਮੀ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਰ ਦੇਣਾ ਹੈ।ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਜਿਆਦਾ ਹੀ ਗੜਬੜ ਕਰਨੇ 'ਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਬੁਲਾ ਲੈਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸਾਂ।

> ਵੈਸੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਨੌਬਤ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਆਉਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਰੁਟੀਨ 'ਚ ਹੀ ਫੋਨ 'ਤੇ ਪੁੱਛ ਲੈਣਾ-'ਮਿਸਟਰ ਸਿੰਘ ਐਵਰੀਥਿੰਗ ਇਜ਼ ਓ.ਕੇ ਸੰਨ 2011 ਵਿਚ ਓਸਾਮਾ ਬਿਨ ਲਾਦਿਨ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਵਾਲ਼ੇ ਕਾਂਡ ਨੂੰ ਹਾਲ਼ੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਦਿਨ ਹੀ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿ ਡਿਊਟੀ ਸਮੇਂ ਇਕ ਗੋਰੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਜਿਹੇ ਲਹਿਜੇ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਪੱਗ ਵੱਲ਼ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਮੈਨੂੰ ਲਾਦਿਨ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਟਿੱਚਰ ਜਿਹੀ ਕੀਤੀ !ਉਸ ਰਾਤ ਜਦ ਮੈਨੂੰ ਰੋਜ ਵਾਂਗ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਨੇ ਫੋਨ 'ਤੇ ਹਾਲ-ਹਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ 'ਐਵਰੀ ਥਿੰਗ ਓਕੇ' ਕਹਿਕੇ ਸਹਿਵਨ ਹੀ ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਫਲਾਣੇ ਗੋਰੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਏਦਾਂ ਏਦਾਂ ਕਿਹਾ ਐ !ਯਕੀਨ ਜਾਣਿਓਂ ਇਹ ਗੱਲ ਮੈਂ ਮਹਿਜ ਦਫਤਰੀ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਦੇਣ ਵਜੋਂ ਹੀ ਦੱਸੀ ਸੀ, ਮੇਰੇ ਮਨ 'ਚ ਉਸ ਮੁੰਡੇ ਵਲੋਂ ਕਹੀ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਗੁੱਸਾ ਜਾਂ ਰੰਜ ਨਹੀਂ ਸੀ ! ਪਰ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਨੇ ਸੁਣਦਿਆਂ ਸਾਰ 'ਓ ਮਾਈ ਗੌਡ !' ਕਹਿਕੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਕੋਲ਼ ਹੁਣੇ ਆ ਰਹੀ ਹਾਂ !ਸਾਡੇ ਦਫਤਰ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਉਸਨੇ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕੀਤੀ।ਮਿੰਟਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਦੋ ਪੁਲੀਸਮੈਨ ਆ ਗਏ ਮੈਂ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਵਾਲ਼ੇ ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਥੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ ਕਰਨਗੇ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੀ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਨਾਲ ਹੀ ਗੱਲ-ਬਾਤ ਕਰਕੇ ਉਸ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬੁਲਾਇਆ।ਨਾਂ-ਪਤਾ ਪੁੱਛ ਕੇ ਉਹਦੇ ਪੁੱਠੀ ਹੱਥ-ਕੜੀ ਮਾਰ ਲਈ।

ਪੁਲੀਸ ਵਾਲੇ ਜਦ ਉਸ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਦਫਤਰੋਂ ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹੀ ਆਪਣੀ ਗੱਡੀ 'ਚ ਬਿਠਾਉਣ ਲਈ ਲੈ ਜਾਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਨੇ ਉਸ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਧਾ ਗਲਵਕੜੀ ਪਾ ਲਈ !ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋਇਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਦੇਖਣ ਲੱਗਾ !ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਉਸ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰਦੀ ਦੁਲਾਰਦੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ-

ਮਾਈ ਡੀਅਰ ਸਨ,ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਭਲੇ ਹਿਤ ਹੀ ਤੈਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਤੂੰ ਚੰਗਾ ਇਨਸਾਨ ਬਣ ਸਕੇਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦਾ ਦਿਲ ਨਾ ਦੁਖਾਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਤੂੰ ਅੱਜ ਮਿਸਟਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 'ਹਰਟ' ਕੀਤਾ ਹੈ.!

'ਗੁੱਡ-ਲੱਕ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ !' ਕਹਿ ਕੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਨੇ ਉਸ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ !

ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲ ਪੁਰ
78146-92724

ਪੰਜਾਬ: ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਪੁੱਤ ਦੀ 9 ਮਹੀਨੇ ਕਈ ਮੁਲਕਾਂ 'ਚ ਘੁੰਮਣ ਮਗਰੋਂ ਡੰਕੀ ਰੂਟ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ, 'ਪੈਸਾ ਵੀ ਗਿਆ ਤੇ ਪੁੱਤ ਵੀ ਨਾ ਬਚਿਆ'

ਡੰਕੀ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾ ਰਹੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਹਾਲੀ ਦੇ ਡੇਰਾਬਸੀ ਦੇ 24 ਸਾਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਛਾਣ ਰਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਹ ਡੇਰਾਬਸੀ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸ਼ੇਖਪੁਰ ਕਲਾਂ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਸੀ।ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰੀਬ 9 ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦਾ ਰਿਹਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਕੰਬੋਡੀਆ ਵਿੱਚ ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਰਵੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਤਿੰਨ ਭੈਣ ਭਰਾ ਹਨ ਅਤੇ ਰਣਦੀਪ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਸੀ।ਭਰਾ ਮੁਤਾਬਕ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਸੜ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਡੰਕੀ ਲਾ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜਣ ਲਈ 45 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਏਜੰਟ ਨਾਲ ਸੌਦਾ ਤੈਅ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।ਤੈਅ ਸੌਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਉਹ ਲੰਘੇ ਸਾਲ 12 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਘਰ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਗਿਆ ਸੀ।ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉੱਥੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।ਪਰਿਵਾਰ ਮੁਤਾਬਕ, ਏਜੰਟ ਉਸ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਥਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀਅਤਨਾਮ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਿਆ ਜਿਥੇ ਉਹ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਰਿਹਾ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਲ ਤੋੜ ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਸਮੇਂ ਰਹਿੰਦੇ ਇਲਾਜ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸਦੀ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਵਧਦੀ ਗਈ।ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਰਣਦੀਪ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।ਏਜੰਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਥਾਂ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਜਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਭੇਜਣ ਦਾ ਆਫ਼ਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਾਫ਼ ਮਨ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ।ਪਰ ਏਜੰਟ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਗੈਰ ਪਾਸਪੋਰਟ ਤੋਂ ਕੰਬੋਡੀਆ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਿੱਥੇ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸਪੋਰਟ ਤੋਂ ਉਹ ਫੱਸ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਵੀ ਵਧਦੀ ਗਈ। ਉੱਥੇ ਇਲਾਜ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਏਜੰਟ ਨੇ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਕੱਢ ਲਿਆ ਸੀ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉੱਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਏਜੰਟ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਐੱਫਆਈਆਰ ਵੀ ਦਰਜ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਮੌਤ ਤੋਂ ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਭੇਜੇ ਸਨ ਪੈਸੇ'

ਘਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਇੱਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਤੀਜਾ ਸੀ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਕਰੀਬ ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੀ 12 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਘਰੋਂ ਡੰਕੀ ਲਗਾਈ ਸੀ। ਪਰ ਏਜੰਟ ਨੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੰਬੋਡੀਆ ਵਿੱਚ ਹੀ ਫਸਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ।ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੋਂ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਦੋ ਦਿਨ ਦਿਓ, ਚਾਰ ਦਿਨ ਦੇ ਦਿਓ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਚੁੱਪ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ (ਏਜੰਟ) ਸਾਡਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਾਰਨ ਹੀ ਮਾਰ ਖਾ ਗਏ।ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਅੱਗੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਸਿਹਤ ਵਿਗੜਦੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਉਹ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਇੰਨੀ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ 3-4 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਵਾਉਣਾ ਪਿਆ।ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਿਆ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਖਾਣ ਲਈ ਤਾਂ ਇੱਥੋਂ ਪੈਸੇ ਭੇਜਦੇ ਹੀ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣੇ ਪਏ। ਹੁਣ ਵੀ ਮੌਤ ਦੋ ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ 20 ਕੁ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਹਸਪਤਾਲ ਪਾਏ ਸੀ ਪਰ ਦੋ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਆ ਗਈ।ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, ਸਾਡੇ ਪੁੱਤ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਭਾਰਤ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ ਲਈ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਅੰਤਮ ਰਸਮਾਂ ਨਿਭਾ ਸਕੀਏ।ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਏਜੰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਤਾਂ ਜੋ ਅੱਗੇ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ।ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ 2-3 ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਹੋਈ ਸੀ ਉਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਇਹੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉੱਥੇ ਬਹੁਤ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਬਚਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ।ਉਹ ਆਖਦੇ ਹਨ, ਜੇ ਏਜੰਟ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਡਾ ਪੁੱਤਰ ਬਚ ਜਾਂਦਾ।

ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗਰੀਬ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਏਜੰਟ ਨੂੰ 25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਰ ਨਾ ਪੈਸੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਰਿਹਾ।ਹਾਲੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਮੌਤ ਮਗਰੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸੋਗ ਦੀ ਲਹਿਰ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਏਜੰਟ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਣਦੀਪ ਨੇ ਫੋਨ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਪਾਣੀ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਨਾ ਖਾਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ, ਮੈਨੂੰ ਘਰੇ ਬੁਲਾ ਲਓ। ਮੈਂ ਭੁੱਖਾ ਮਰ ਰਿਹਾ।

ਪੰਜਾਬੀ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਵੀ ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

ਜ਼.ਫਰ ਇਕਬਾਲ ਜ਼.ਫਰ

ਪੰਜਾਬੀ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਰਪਬਾਜ਼ੀ, ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ, ਹਕੀਕਤ, ਸਾਦਗੀ, ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਚੌਂਵਾਰ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ. ਤੇਹੌਰ ਪਰ ਉਹ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਦਰਜ਼ੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ. ਉਹ ਚੌਂਕੀ ਗੇਟ ਦੇ ਬਾਹਰ ਇੱਕ ਭਰਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਗਲਣ ਵਰਗੇ ਬੰਦੈਂਡ ਸਨ ਸਿਰ ਉਹ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸ਼ੌਕੀਨ ਸੀ. ਉਹ ਸੈਂਡਾ ਸੇਕ ਸਮਾਜਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਿਲਾਈ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੁਨਰ ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਉਹ ਉਸਤਾਦ ਵਹਾਬ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਦਰਜ਼ੀ ਕੋਲ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਬਣ ਗਿਆ, ਜਿਸਨੇ ਕੋਟ, ਪੈਂਟ ਅਤੇ ਸ਼ਲਵਾਰ ਕਮੀਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੁਨਰ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ, ਸਲਵਾਰ ਕਮੀਜ਼ ਸਿਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਦਸ ਆਨੇ ਲੱਗਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਦਸ ਰੁਪਏ ਲੈਂਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਟਿਊਬ ਧਾਗੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕੱਪੜੇ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਧਾਗਾ ਲੈ ਕੇ ਸੂਟ ਸਿਲਾਈ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਿਲਾਈ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਸੀ। ਵੱਡੀਆਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਹਿਰਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਉਸ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜੇ ਸਿਲਾਈ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਉਸਨੇ ਤਾਜਵੀਦ ਦੇ ਮਹਾਨ ਕਵੀ, ਬਾਓ ਹਮਦਮ ਦੇ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਵਜੋਂ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨਿਖਾਰਿਆ, ਪਰ ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਇੱਕ ਜਨਮਜਾਤ ਕਵੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਮੀਰਾਂ ਬਖ਼ਸ਼ ਖੁਦ ਇੱਕ ਸੂਫ਼ੀ ਕਵੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀਰ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਫਜ਼ਲ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਨੇ ਵੀ ਹੀਰ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖੀ। ਉਹ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ ਬਾਗਬਾਨ ਪੁਰਾ, ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ। ਮੈਂ ਪੜ੍ਹਿਆ, ਜਿਸਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇਤਾ ਮੀਆਂ ਇਫਤਿਖਾਰੁਦੀਨ ਨੇ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜੇ ਸਿਲਾਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਰਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਮੁਸਾਫਿਰ ਨੇ ਕਵਿਤਾ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸੁਣਾਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੌ ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਕਵਿਤਾ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਇਨਾਮ ਮਿਲਿਆ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਕਲਾ ਦੇ ਕੱਦ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਤਾਉੱਲਾ ਸ਼ਾਹ ਬੁਖਾਰੀ ਵਰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਭਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸੁਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬਣ ਕੇ ਉੱਭਰਦੇ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਵਿਤਾ ਨਹੀਂ ਸੁਣਾਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਫਾਰਸੀ, ਅਰਬੀ, ਰੂਸੀ, ਉਰਦੂ, ਹਿੰਦੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੁਹਾਰਤ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਨੇ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਕਲਾਤਮਕ ਗੁਣਾਂ @ਤੇ ਮੁਹਾਰਤ ਕਰਕੇ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਕਲਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਉਸਤਾਦ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਵੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਰੀਬਾਂ, ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਰਗੇ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਵਰਗਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਿਤ ਵਰਗਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈ ਲੜੀ।

ਮੇਰਾ ਪਾਣੀ PPK ਹੈ।
ਬੰਜਰ ਧਰਤੀ ਹਰੀ ਭਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇ।
ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਚਿਹਰੇ @ਤੇ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।
ਮੇਰੇ ਪੈਰ ਮੇਰੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਰੰਗੇ ਜਾਣ।

ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਗੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਕਫੀਅਤ ਵਿੱਚ ਰਵਾਨਗੀ ਸੀ। ਉਹ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਕੁਝ ਪਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਕਵਿਤਾ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਸੁਣਾਈ।

ਅਜਿਹੀਆਂ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਤਬਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ, ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ।
ਇੱਕ ਝੂਠੀ ਉਮੀਦ, ਓ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ।
ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਹਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਹਾਂ।
ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ, ਹੇ ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ !
ਦੋ ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਦੋ ਮੈਂ।
ਜਗਨਵਾਲਾ ਰਿਜ ਦੀ ਲਾਤੀਆ ਏ।
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੌਂਵੋ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੌਂਵੋ।
ਲਾਲ ਅੱਖਾਂ ਉਹ ਹਨ ਜੋ ਜੂਸ ਪੀਂਦੀਆਂ ਹਨ।
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਵੋ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਵੋ।

ਮੁਸ਼ਾਇਰੇ ਦੇ ਦਰਸ਼ਕ, ਜੋ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਨਾਮ @ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ @ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਅਤਿਆਚਾਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸਨ, ਬੇਕਾਬੂ ਹੋ ਕੇ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਮੁਸ਼ਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪੰਡਿਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵੀ ਹੰਝੂਆਂ ਨਾਲ ਭਰ ਗਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਤਾਦ ਦਮਨ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਕਵੀ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਤੌਰ @ਤੇ ਵਸ ਜਾਣ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੇਰਾ ਵਤਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹੈ। ਮੈਂ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਰਹਾਂਗਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਨਾ ਰਹਾਂ ? 1962 ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪੰਡਿਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਲਾਹੌਰ ਆਏ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ @ਤੇ ਉਤਰੇ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਗਵਰਨਰ ਅਖਤਰ ਹੁਸੈਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਤਾਦ ਦਮਨ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਦੌਲਤ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ, ਗਵਰਨਰ ਅਖਤਰ ਹੁਸੈਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਸਤਾਦ ਦਮਨ ਕੌਣ ਹੈ। ਇਸ ਕਵੀ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਕਵੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗਰੀਬੀ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਏ। ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ, ਬੇਈਮਾਨੀ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਲਿਆਂਦੀ। ਉਹ ਪਿਆਰ ਦੇ ਫੁੱਲ ਵਰ੍ਹਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜੋ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਸਨ। ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਨੇ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ, ਸਖ਼ਤ ਆਲੋਚਨਾ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਚੇਤਨਾ ਨੂੰ ਜਗਾਇਆ। ਉਹ ਜਨਤਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਖੋਖਲੇ ਨਾਅਰਿਆਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਤਨ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦੇ ਹਨ।

ਜਾਓ ਖਾਓ, ਜਾਓ ਖਾਓ, ਮੋਰੀ ਖੋਲ੍ਹੋ।
ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਖਾ ਲਓ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਰੋਵੋਗੇ।
ਮੈਨੂੰ ਕਿਸਨੇ ਮਾਰਿਆ, ਕਿਸਨੇ ਮਾਰਿਆ ?
ਜਿੰਨ ਮੂਰਖ ਹੈ, ਉਹ ਮੂਰਖ ਹੈ, ਉਹ ਮੂਰਖ ਹੈ।
ਖਾਓ, ਖਾਓ, ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹੋ।

ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੁਲਹਨ ਦੇ ਪਤੀ @ਤੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਦੇ ਬੋਝ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦੇ ਬੋਝ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ, ਨੇ 1949 ਵਿੱਚ ਕਾਤਰੀਨ ਨਾਮ ਦੀ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਸਾਦੇ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਸੀ ਜੋ ਜਨਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਰ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਟਿਊਮਰ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਹ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕੀ। ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਨੇ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਇਕੱਲਾ ਜੀਵਨ ਨਹੀਂ ਜਿਊਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇਕੱਲਾ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਪਹਿਲਾ ਵਿਆਹ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਹੈ। 1977 ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੀ ਦੁਕਾਨ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਇੱਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਗਬਾਨ ਪੁਰਾ ਤੋਂ ਟੈਕਸੀਲਾ ਗੇਟ ਵਿੱਚ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਹਿਜੜੇ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਹਜ਼ਰਤ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ (ਰ.ਅ.) ਵੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਹਿਜੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੱਕ ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਰਿਹਾ। ਦਮਨ ਦੀ ਬੇਤੱਕ ਨਾਮਕ ਇਸ ਹਿਜੜੇ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਇਕ, ਲੇਖਕ, ਸਿਆਸਤਦਾਨ, ਸਮਾਜਿਕ ਮਿੱਤਰ, ਕਵੀ ਫੈਜ਼ ਅਹਿਮਦ ਫੈਜ਼, ਸੂਫੀ ਤਬੱਸੁਮ ਹਬੀਬ ਜਾਲਿਬ, ਅਮਜਦ ਇਸਲਾਮ ਅਮਜਦ ਮਨੂ ਭਾਈ, ਰਾਣੀ ਤਰੰਨੁਮ ਨੂਰ ਜਹਾਂ, ਅਦਾਕਾਰ ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ, ਫਿਲਮ ਸਟਾਰ ਅਲਾਉਦੀਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਬੌਧਿਕ ਚਰਚਾਵਾਂ ਲਈ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਆਦੀ ਪਕਵਾਨ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਪਰੋਸਦੇ ਸਨ। ਟੈਕਸੀਲਾ ਗੇਟ @ਤੇ ਇਸ ਹਿਜੜੇ ਵਿੱਚ, ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ 1950 ਤੋਂ 1984 ਤੱਕ, ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਇੱਥੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਨਬਜ਼ @ਤੇ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਦਾ ਖੇਤਰ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਮ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮੌਲਿਕਤਾ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ, ਬੁੱਧੀ ਦੇ ਮੋਤੀ ਖਿਲਾਰੇ। ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਕਵੀ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਹਰ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤ ਦੇ ਖ਼ਤਰੇ ਤੋਂ ਨਿਡਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਲੇਖਕ ਲਈ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਪਰਿਪੱਕ ਹੁੰਦੀ ਗਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨ ਦੁਨੀਆ, ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵੱਲ ਯਾਤਰਾ ਕਰਦਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਗਰੀਬਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ:

ਇੱਕ ਇਨਕਲਾਬ ਜ਼ਰੂਰ ਆਵੇਗਾ।
ਇੱਕ ਇਨਕਲਾਬ ਜ਼ਰੂਰ ਆਵੇਗਾ।
ਆਓ ਹੱਥ ਫੜੀਏ।
ਪਰਾਨ ਨੱਲ ਮਾਟਨ ਵਾਲਵ
ਓਹ, ਦੋ ਹੱਥ।
ਅੱਜ ਦੌਲਤ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।
ਓਹ, ਪੱਟੀਆਂ ਢਿੱਲੀਆਂ ਲਟਕ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।
ਕਤਾਰ ਜੋੜ ਮੁੱਲ
ਇਸਨੂੰ ਝੌਂਪੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਰੋ।
ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।
ਇੱਥੇ ਜ਼ਰੂਰ ਇੱਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਆਵੇਗੀ।
ਇੱਥੇ ਜ਼ਰੂਰ ਇੱਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਆਵੇਗੀ।
ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।
ਜੋ ਲਿਖਣਾ ਅਤੇ ਲਿਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।
ਸਾਡੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ
ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਮੁਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ
ਖਜੂਰ ਦੇ ਰੁੱਖ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ
ਜੋ ਸਿੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ
ਕੰਨਾਂ ਤੋਂ ਪੀਲਾਪਣ
ਤੁਰ੍ਹੀਆਂ ਵਜਾਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ।
ਇੱਥੇ ਜ਼ਰੂਰ ਇੱਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਆਵੇਗੀ।
ਇੱਥੇ ਜ਼ਰੂਰ ਇੱਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਆਵੇਗੀ।

ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ, ਇੱਕ ਹੁਨਰਮੰਦ ਕਾਰੀਗਰ, ਜਿਸਨੇ ਇੱਕ ਦਰਜਨ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਕਮਾ ਕੇ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਕਮਾਈ, ਨੇ ਜਰਮਨ ਕੰਪਨੀ ਜੌਨ ਵਿਲੀਅਮ ਟੇਲਰ ਤੋਂ ਟੇਲਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਬਾਗਬਾਨਪੁਰਾ ਵਿੱਚ ਦਮਨ ਟੇਲਰਿੰਗ ਹਾਊਸ ਨਾਮ ਦੀ ਆਪਣੀ ਦੁਕਾਨ ਖੋਲ੍ਹੀ। ਇਹ ਟੇਲਰਿੰਗ ਹਾਊਸ ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਦੀਆਂ ਭੌਤਿਕ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ, ਪਰ ਆਤਮਿਕ ਖੁਸ਼ੀ ਸਿਰਫ਼ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਦਾ ਟੇਲਰਿੰਗ ਹਾਊਸ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸ਼ੌਕੀਨ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸਿੱਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਿਆ। ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਦਾ ਕਲਮੀ ਨਾਮ, ਫੈਜ਼ ਅਹਿਮਦ ਫੈਜ਼, ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਨਹੀਂ ਲਿਖਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਵਰਗੇ ਕਵੀ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਫੈਜ਼ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਹਬੀਬ ਜਾਲਿਬ ਵੀ ਕਿਹਾ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਜਦੋਂ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰਾਂ ਨੇ ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਦੀ ਦੁਕਾਨ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਲਿਖਤਾਂ ਅਤੇ ਹੀਰ ਦੀ ਹੱਥ-ਲਿਖਤ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਸੜ ਕੇ ਸੁਆਹ ਹੋ ਗਈਆਂ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਕਾਗਜ਼ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂ @ਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੇ ਲਿਖਣ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸਟੇਜ ਤੇ ਆਓ, ਸਿਕੰਦਰ ਹੋਈ।
ਸਟੇਜਾਂ ਕਲੰਦਰ ਬਣ ਗਈਆਂ ਹਨ।
ਉਲਝੇ ਹੋਏ ਦਮਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕੌਣ ਹੈ ?
ਬਸ ਇੰਝ ਹੀ, ਅੰਦਰੋਂ ਵੀ ਇਹੀ ਹੋਇਆ।

ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਯੂਬੀ ਭੁੱਟੋ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੌਰਾਨ ਕੈਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਭੁੱਟੋ ਯੁੱਗ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵੀ ਲਿਖੀਆਂ। ਜਦੋਂ ਭੁੱਟੋ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਸੌ ਸਾਲ ਦੀ ਜੰਗ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਸ਼ਿਮਲਾ ਗਏ, ਤਾਂ ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਨੇ ਭੁੱਟੋ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖੀ।

ਓਹ, ਇਹ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਓਹ, ਇਹ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।
ਚੀਨ ਕਿੱਥੇ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਰੂਸ ਕਿੱਥੇ ਜਾਣਾ ਹੈ ?
ਸ਼ਿਮਲਾ ਕਿੱਥੇ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਮਾਰੂਤੀ ਕਿੱਥੇ ਜਾਣਾ ਹੈ ?
ਤੁਸੀਂ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਜਾਓਗੇ, ਜਲੂਸ ਵਿੱਚ ਜਾਓਗੇ।
ਵਹਿ ਜਾਣਾ, ਵਹਿ ਜਾਣਾ
ਆਓ, ਚੱਲੀਏ, ਓਏ।
ਓਹ, ਇਹ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਓਹ, ਇਹ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਈ, ਤਾਂ ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਫੈਜ਼ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਵਿਰੁੱਧ ਝੂਠੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਰਿਵਾਲਵਰ ਬੰਬ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਿਆ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਕੋਠੜੀ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਛੋਟਾ ਸੀ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਟੈਂਕ ਉੱਥੋਂ ਨਿਕਲਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ @ਤੇ ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਨੇ ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖੀ:

ਚੌਕੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਿਰਾਸਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ।
ਮੈਂ ਡੌਗਹਾਊਸ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਲੈ ਕੇ ਬਾਹਰ ਆਇਆ ਹਾਂ।
ਕੋਈ ਬਾਹਰ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਛਾਤੀ @ਤੇ ਮੁੱਕਾ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਆ ਗਿਆ।
ਇਹ ਪਤਾ ਚਲਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਦਬਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।
ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੇਰੇ ਪੈਰ ਫੜ ਲਏ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਸਾਹ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ।
ਅਤੇ ਕਵੀ ਦਾ ਹੱਥ ਉਸਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।
ਦੋ ਰਿਵਾਲਵਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਗ੍ਰਨੇਡ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।

ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਿਤਾਬ ÷ਦਾਮਨ ਦੇ ਮੋਤੀ÷ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮਨਮੋਹਕ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਸੱਚਾ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਹੈ। ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਫੈਜ਼ ਅਤੇ ਜਾਲਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸਨ। 80 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਫਿਲਮ ਸਟਾਰ ਅਲਾਉਦੀਨ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਇੰਝ ਲੱਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਦੀ ਆਤਮਾ ਉੱਡ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਕਦੇ ਬਿਸਤਰੇ @ਤੇ, ਕਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ, ਕਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ। ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਿਹਤ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਫੈਜ਼ ਅਹਿਮਦ ਫੈਜ਼ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਵੀ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਲਮ ਸਾਥੀ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ, ਜਿੱਥੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਨੂੰ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਰੋਂਦੇ ਦੇਖਿਆ। ਇੰਝ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਦਾ ਦਰਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਫੈਜ਼ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੋਵੇ। 20 ਨਵੰਬਰ, 1984 ਨੂੰ ਫੈਜ਼ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸੇ ਸ਼ਾਮ, ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਤੇਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ, ਸੋਮਵਾਰ, 3 ਦਸੰਬਰ, 1984 ਨੂੰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਤਮਾ ਵੀ ਫੈਜ਼ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸਵਰਗੀ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਈ। ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਧੂ ਲਾਲ ਹੁਸੈਨ ਦੇ ਮੇਨ ਗੇਟ ਕਬਰਿਸਤਾਨ, ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਦੀ ਕਬਰ ਦੇ ਪਰਛਾਵੇਂ ਵਿੱਚ ਦਫ਼ਨਾਇਆ ਗਿਆ।

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਝਾਤ ਮਾਰੋ।
ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਭਰ ਆਈ।
ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸਾਥੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।
ਮੈਂ ਕਫ਼ਨ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਟਰੰਪ ਦੀ ਟੈਰਿਫ ਬੇਲੋੜੀ ਕੂਟਨੀਤੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ ਅਮਰੀਕੀ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈਣਗੇ

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਫਲੋਰਾ
647-829-9397

13 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਰਥਿਕ ਟੀਮ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪਰਸਪਰ ਟੈਰਿਫ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਅਮਰੀਕੀ ਆਯਾਤ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਰਣਨੀਤੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਈ ਵਪਾਰਕ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਅਸਥਿਰਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਵਪਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਹਿਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇੱਕ ਪਰਸਪਰ ਟੈਰਿਫ ਲਾਗੂ ਕਰਾਂਗਾ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੇ ਜੋ ਵੀ ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਉਹੀ ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਵਾਂਗੇ। ਘੱਟ ਨਹੀਂ! ਵੱਧ ਨਹੀਂ!! ਉਸ ਨੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅੱਖ ਦੇ ਬਦਲੇ ਅੱਖ, ਟੈਰਿਫ ਦੇ ਬਦਲੇ ਟੈਰਿਫ, ਉਹੀ ਰਕਮ। ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਅਮਰੀਕੀ ਵਾਹਨਾਂ 'ਤੇ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਟੋਜ਼ ਦੇ ਆਯਾਤ 'ਤੇ ਵੀ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਏਗਾ। ਇਹ ਟਰੰਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਾਸਟਪਤੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਬੈਠੇ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦੀ ਸਰੀਰਕ ਭਾਸ਼ਾ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਟੈਰਿਫ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਯੁਗ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਪੱਖੀਵਾਦ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਦੇ ਪਰਸਪਰ ਟੈਰਿਫ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਉਦਯੋਗ ਲਈ ਇਸਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਟੈਰਿਫ ਦਰਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਪਰਸਪਰ ਟੈਰਿਫ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਨਵੀਂ ਟੈਕਸ ਨੀਤੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲ, ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਟੈਰਿਫ ਦਰਾਂ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਇਸਦੇ ਮਾਲੀਏ 'ਤੇ ਪਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਉਦਯੋਗ ਲਈ ਬਹੁਤ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਸਥਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਟਰੰਪ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੈਰਿਫਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ 'ਨਿਰਪੱਖ' ਵਪਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਅਮਰੀਕੀ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਪਿਛਲੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਟਰੰਪ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਟੀਲ ਅਤੇ ਅਲਮੀਨੀਅਮ ਦੇ ਆਯਾਤ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਦੇਸ਼ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ, 12 ਮਾਰਚ ਤੋਂ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਟੈਰਿਫ ਲੱਗੇਗਾ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਾਤਾਂ ਦਾ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਟੈਰਿਫ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

9 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਛਪੀ ਰਾਇਟਰਜ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਰੰਪ ਦੇ 20 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਅਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਚੀਨ 'ਤੇ ਟੈਰਿਫ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਨੇ ਹੋਰ ਮੁਦਰਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਰਿਫ ਇੱਕ ਵਿਹਾਰਕ ਆਰਥਿਕ ਰਣਨੀਤੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਟੈਰਿਫ ਅਤੇ ਕੋਟੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲਾਭ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਿਸ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਗੇ। ਵਪਾਰ ਯੁੱਧਾਂ ਦਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਵਾਧਾ ਮੌਜੂਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਵਧਾਵੇਗਾ। ਸਮਕਾਲੀ ਵਿਸ਼ਵ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੂਟਨੀਤਕ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬੇਲੋੜੀ ਹੈ।

ਸਟੀਲ ਅਤੇ ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ 'ਤੇ ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਵਿਆਪਕ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣਗੇ। ਸਪਲਾਈ ਚੇਨ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਟੋ ਉਦਯੋਗ ਲਈ ਮੰਦੇ ਨਤੀਜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਗੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਵਾਧੇ ਦਾ ਅਸਰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ, ਸਗੋਂ ਕਈ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਖਪਤਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪਵੇਗਾ। ਟੈਰਿਫ ਵਿਸ਼ਵ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੈਰਿਫਾਂ ਨਾਲ ਟਰੰਪ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਸ਼ਵ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੈਰਿਫਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਪਹੁੰਚਣਗੇ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਹਿਯੋਗ ਵਿੱਚ ਮੋਹਰੀ ਵਜੋਂ ਇਸਦੀ ਸਾਖ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਗੇ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਭਲਾਈ ਦਾ ਚੈਂਪੀਅਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹੁਣ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਅਪਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਵਿਰੋਧੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਜਾਪਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਟੀਲ ਅਤੇ ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ 'ਤੇ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਟੈਰਿਫ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਯੂਰਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ, ਕੈਨੇਡਾ, ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ, ਮੈਕਸੀਕੋ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼ ਚੀਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਵੀ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਆ ਰਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਪਾਰ ਠੱਪ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਨੌਕਰੀਆਂ ਤੋਂ ਹੱਥ ਧੋ ਬੈਠਣਗੇ। ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ, ਕੈਨੇਡਾ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ ਆਯਾਤ ਦਾ ਲਗਭਗ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚਕਾਰ ਡੂੰਘੇ ਆਰਥਿਕ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, ਮਿਲ ਕੇ ਅਸੀਂ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਾਂਝੀਦਾਰ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਟਰੰਪ ਦੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਹੁੰਦਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਣਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਸਟੀਲ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਚੀਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਪੰਜਾਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭਾਗੀਦਾਰ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਦੁਆਰਾ ਸਟੀਲ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਟੈਰਿਫ ਬੀਜਿੰਗ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਚੀਨ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਅਮਰੀਕੀ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰਕ ਭਾਈਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਟੈਰਿਫਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਚੀਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੈਨੇਡਾ, ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ, ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ, ਮੈਕਸੀਕੋ ਅਤੇ ਵੀਅਤਨਾਮ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ ਚੀਨ ਨਾਲ ਡੂੰਘੇ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਟਰੰਪ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਟੈਰਿਫ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮਾਲੀਆ ਪੈਦਾ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ ਜੋ ਨਿਰਯਾਤਕਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਟੈਰਿਫਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ ਸਹਿਣ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਿਰਯਾਤਕ ਕੁਝ ਕੀਮਤ ਕਟੌਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਮੋਹਰੀ ਗਲੋਬਲ ਖਰੀਦਦਾਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੱਚਤ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸੰਭਾਵੀ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਭਿਆਨਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਟਰੰਪ ਦੀ ਬੇਲੋੜੀ ਟੈਰਿਫ ਕੂਟਨੀਤੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਅਮਰੀਕੀ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭੁਗਤਣੇ ਹੀ ਪੈਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਰੰਪ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਮੁੰਦ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕੂਟਨੀਤਕ ਪਾਲਸੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਤੁਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 293

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

28 FEB TO 03 MARCH, 2025

ਪ੍ਰੀਤ ਫੁਲਵਾੜੀ

ਕਵਿਤਾ

1. ਉਹੀ ਰਸਤੇ
ਉਹੀ ਥਾਵਾਂ
ਹੁਣ ਵੀ ਹੈ
ਪਰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਉਹ ਦਿਨ
ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਾਂ.... ?
2. ਕਈ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਉੱਡਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ
ਕਈ ਸਭ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦੇ
ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਹੁੰਦੇ ਬੰਦੇ ਉਹ
ਜੋ ਹਰ ਵੇਲ਼ੇ ਰੱਬ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਉਂਦੇ ....
3. ਮਹਿਫ਼ਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੂਰੋਂ ਹੀ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਹੋ
ਓਪਰਾ - ਓਪਰਾ ਮੁਸਕੁਰਾਉਂਦੇ ਹੋ
ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲੋਂ
ਸਾਡੇ ਨਾਲ਼ ਦਿਲੋਂ ਵੈਰ ਪੁਗਾਉਂਦੇ ਹੋ....
4. ਹੱਸਣ ਦੇ ਦਿਨ ਸਨ ਸਾਡੇ
ਤੂੰ ਰੋਣ ਲਈ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ
ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ
ਪਰ ਤੂੰ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਹੀ ਖ਼ੂਨ ਵਹਾ ਦਿੱਤਾ ....
5. ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ @ਚ ਸਭ ਕੁਝ ਮਿਲ ਜਾਵੇ
ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ
ਕਿ ਸਭ ਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਭਾਵੇ....
6. ਆਇਆ ਸੀ ਕੋਲ਼ ਤੇਰੇ
ਤਾਂ ਤੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਨਾ ,
ਅਸੀਂ ਵੀ ਵਾਅਲ਼ੇ ਅਣਖੀ ਆਂ
ਮੁੜ ਕਦੇ ਤੇਰੇ ਨਾਲ਼ ਵਾਸਤਾ ਪਾਇਆ ਨਾ....
7. ਤੇਰੇ ਦਰ ਤੋਂ
ਅਸੀਂ ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਹੀ ਮੁੜੇ ,
ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ
ਕਿੰਨਾ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ @ਚ ਰੁੜ੍ਹੇ....
8. ਇਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੀ ਮੈਨੂੰ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰ ਗਈ ,
ਤੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਦੂਰ ਹੋਇਆ
ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਰ ਗਈ....
9. ਹੰਕਾਰ ਤੇਰੇ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਮਾਰਿਆ
ਮੈਂ ਤਾਂ ਵਾਰ - ਵਾਰ ਝੁਕਦਾ ਰਿਹਾ ,
ਪਰ ਨਾ ਤੂੰ ਜਿੱਤਿਆ
ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੈਂ ਹਾਰਿਆ....
10. ਸ਼ਾਂਤ ਪਾਣੀ ਜਿਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੀ
ਤੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਲਹਿਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ,
ਬੜੀ ਸੌਖਾਲ਼ੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੀ
ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕਹਿਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ....

ਲੇਖਕ ਮਾਸਟਰ ਸੰਜੀਵ ਧਰਮਾਣੀ
9478561356

ਕਵਿਤਾ

ਨਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ -1
ਨਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਕੋਈ ਨਾ,
ਕਿੱਦਾਂ ਮਨਾਈਏ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਅਸੀਂ,
ਰੱਬਾ ਸਾਡਾ ਹਾਣੀ ਕੋਈ ਨਾ।
ਨਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਕੋਈ ਨਾ,
ਛੱਡ ਮੈਨੂੰ ਨੈਣ ਜੋਤੀ ਨੇ,
ਕਰੀਂ ਗੱਲ ਸਿਆਣੀ ਕੋਈ ਨਾ।
ਨਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਕੋਈ ਨਾ,
ਤੋੜ੍ਹਿਆ ਦਿਲ ਜਿਸਨੇ ਮੇਰਾ,
ਉਹ ਤਾਂ ਹਾਲੇ ਨਿਆਣੀ ਕੋਈ ਨਾ।
ਨਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਕੋਈ ਨਾ,
ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਉਣ ਵੇਲੇ ਨੈਣ ਜੋਤੀ ਨੇ,
ਸਾਰੀ ਸੱਚਾਈ ਜਾਣੀ ਕੋਈ ਨਾ।
ਨਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਕੋਈ ਨਾ,
ਮਰ ਗਏ ਬਦਨਾਮੀ ਖੱਟ ਜਿਸ ਪਿੱਛੇ,
ਉਸ ਨਾਲ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਮਾਣੀ ਕੋਈ ਨਾ।
ਨਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਕੋਈ ਨਾ,
ਹਾਰੀ ਸਾਰੀ ਬਾਜ਼ੀ ਜਦੋਂ ਦੀ,
ਲੱਗੇ ਚੰਗੀ ਢਾਣੀ ਕੋਈ ਨਾ।
ਨਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਕੋਈ ਨਾ,
ਕਹਿ ਕਿਵੇਂ ਦਿਆਂ ,ਕਰੀਂ ਉਸ,
ਕਦੇ ਵੰਡ ਕਾਣੀ ਕੋਈ ਨਾ।
ਨਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਕੋਈ ਨਾ,
ਬੀਤ ਗਈ ਉਮਰ ਸਾਰੀ ਸੰਗਰੂਰਵੀ,
ਸੁਲਝੀ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਤਾਣੀ ਕੋਈ ਨਾ।

ਸਰਬਜੀਤ ਸੰਗਰੂਰਵੀ
ਪੁਰਾਣੀ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ, ਸੰਗਰੂਰ।
9463162463

.ਗ਼ਜ਼ਲ

ਦਿਲ ਨੂੰ ਚਾਹਤ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਦੀਦਾਰ ਦੀ,
ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਆਵੇ ਬੋਅ ਹੰਕਾਰ ਦੀ।
ਸਾਲ ਪਿੱਛੋਂ ਵੀ ਮਿਲੀ ਉੱਘ ਸੁੱਘ ਨਹੀਂ,
ਘਰ ਤੋਂ ਕੰਮ ਭਾਲਣ ਗਈ ਮੁਟਿਆਰ ਦੀ।
ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਨਾ ਜਿਉਣ ਦੇਵੇ ਚੈਨ ਨਾਲ,
ਗੱਲ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹੋ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੀ।
ਚਾਹੇ ਨਿਰਧਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੋਵੇ ਧਨੀ,
ਲੋੜ ਸਭ ਨੂੰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ।
ਜਿੱਤ ਉਸ ਨੂੰ ਯਾਰੋ ਕੀ ਮਿਲਣੀ ਭਲਾ,
ਗੱਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰੇ ਜੋ ਹਾਰ ਦੀ।
ਕੰਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਕਈ ਥਾਂ ਪਿਆਰ ਨਾਲ,
ਲੋੜ ਹਰ ਥਾਂ ਪੈਂਦੀ ਨਾ ਤਲਵਾਰ ਦੀ।
ਪੱਗ ਸਿਰ ਤੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਜਦ ਉਹ ਠੋਕ ਕੇ,
ਟੌਹਰ ਵੇਖੀ ਜਾਵੇ ਨਾ ਸਰਦਾਰ ਦੀ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
ਫੋਨ -9915803554

.ਗ਼ਜ਼ਲ

ਜੇ ਖੁੰਡੀ ਸ਼ਮਸ਼ੀਰ ਨਾ ਹੁੰਦੀ।
ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ੰਜੀਰ ਨਾ ਹੁੰਦੀ।
ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਣਾ ਕੇ ਵੇਖੀ,
ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਤਕਦੀਰ ਨਾ ਹੁੰਦੀ।
ਹਉਮੇਂ ਆਕੜ ਨੇ ਖਿੱਚੀ ਹੈ,
ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਲਕੀਰ ਨਾ ਹੁੰਦੀ।
ਕਵਿਤਾ ਜੇਕਰ ਜਨਮ ਨਾ ਲੈਂਦੀ,
ਮੇਰੀ ਸੋਚ ਫਕੀਰ ਨਾ ਹੁੰਦੀ।
ਸਿਰਫ਼ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਉਤੇ ਮੈਂ ਸੀ,
ਨਜ਼ਰ ਤਿਰੀ ਫਿਰ ਤੀਰ ਨਾ ਹੁੰਦੀ।
ਮਾਲਿਕ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਹੈ ਸਾਰੀ,
ਇਹ ਔਕਾਤ ਅਮੀਰ ਨਾ ਹੁੰਦੀ।
ਖੇਤ 'ਚ ਝੋਨੇ ਦੀ ਹਰਿਆਲੀ,
ਵਰਨਾ ਕਿਧਰੇ ਖੀਰ ਨਾ ਹੁੰਦੀ।
ਸੂਰਜ ਜੰਗਲ 'ਤੇ ਨਾ ਆਉਂਦਾ,
ਧੁੱਪ ਫਿਰ ਲੀਰੋ ਲੀਰ ਨਾ ਹੁੰਦੀ।
ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਤੇਰੀ ਗਲ ਵਕੜੀ,
ਯਾਦਾਂ ਦੀ ਤਾਬੀਰ ਨਾ ਹੁੰਦੀ।
ਬਾਲਮ ਅੰਬਰ ਜੇ ਨਾ ਹੁੰਦਾ,
ਸੂਰਜ ਦੀ ਤਦਬੀਰ ਨਾ ਹੁੰਦੀ।

ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
ਉਂਕਾਰ ਨਗਰ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਪੰਜਾਬ
ਮੋ. 98156-25409

ਮੇਰੀ ਮਾਂ

ਇੱਕ-ਅੱਧੀ ਲਾਹ ਖਵਾ ਦਿੰਦੀ
ਮੈਨੂ ਦਬਕਾ ਦੇ ਬਿਠਾ ਦਿੰਦੀ
ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਉਸੇ ਥਾਂ ਮੈਨੂ
ਰੋਜ ਸਵੇਰੇ ਕੰਮ ਤੇ ਜਾਣ ਲੱਗੇ
ਮੇਰੀ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦੀ ਮਾਂ ਮੈਨੂ
ਬਾਪੂ ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਕੀ ਸੁਣਾ ਮੈਨੂ
ਕਿਹੜੇ ਪੇਪਰ ਛਪਿਆ ਦਿਖਾ ਮੈਨੂ
ਭਰ ਅੱਖਾਂ ਚੰਦਰੀ ਕਈ ਵਾਰ
ਗਲਵੱਕੜੀ ਲੈਂਦੀ ਸੀ ਪਾ ਮੈਨੂ
ਰੋਜ ਸਵੇਰੇ ਕੰਮ ਤੇ ਜਾਣ ਲੱਗੇ
ਮੇਰੀ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦੀ ਮਾਂ ਮੈਨੂ
ਕਿਧਰੋਂ ਆਕੇ ਕੋਲ ਜੇ ਬਹਿਜੇ
ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਤਾਂ ਲੈਜੇ
ਕਦੇ ਸੋਚਾਂ ਮੁੜ ਬਚਪਨ ਆਜੇ
ਉਹ ਕਰੇ ਚੁੰਨੀ ਦੀ ਛਾਂ ਮੈਨੂ
ਰੋਜ ਸਵੇਰੇ ਕੰਮ ਤੇ ਜਾਣ ਲੱਗੇ
ਮੇਰੀ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦੀ ਮਾਂ ਮੈਨੂ
ਬਾਹਲਾ ਦੂਰ ਜਾਵੀਂ ਨਾ ਕੱਲਾ
ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਾਲ ਤੂੰ ਲੈਜੀਂ
ਰਾਤੀ ਲੇਟ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਹੀ ਰਹਿਜੀਂ
ਚੱਲੀਂ ਹੌਲੀ ਰੇਸਾਂ ਲੌਣ ਨਾ ਬਹਿਜੀਂ
ਜੇ ਗੱਲਾਂ ਯਾਦ ਕਰਨ ਮੈਂ ਬਹਿਜਾਂ
ਯਾਦਾਂ ਛੱਡਦੀਆਂ ਉਹਦੀਆਂ ਮਸਾਂ ਮੈਨੂੰ
ਰੋਜ ਸਵੇਰੇ ਕੰਮ ਤੇ ਜਾਣ ਲੱਗੇ
ਮੇਰੀ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦੀ ਮਾਂ ਮੈਨੂ

ਚੇਤਨ ਬਿਰਧਨੋ
9617119111

ਅਜੋਕੀ ਸੱਚਾਈ

ਛੱਡਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਆਖਿਰ ਛੱਡ ਹੀ ਜਾਣਾ ਹੈ
ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਦਿਲਾਂ ਤੂੰ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਕਰ ਲੈ।
ਭੰਡਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਅੰਤ ਭੰਡ ਹੀ ਜਾਣਾ
ਇਹਨਾਂ ਬੇਗੈਰਤਾਂ ਲਈ ਬੇਸ਼ਕ ਤੂੰ ਮਰ ਲੈ॥
ਇਹ ਕੰਮ ਦੇ ਜਾਂ ਗੋਰੇ ਚੰਮ ਦੇ ਯਾਰ ਨੇ
ਹਰ ਥਾਂ ਤੇ ਤੇਰੀ ਚਰਚਾ ਵਾਲੇ ਗੱਦਾਰ ਨੇ।
ਇਹ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਤੇਰੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਨੇ
ਸੱਚ ਦਾ ਛੱਡਿਆ ਪੱਲਾ ਝੂਠ ਨਾਲ ਫੇਰੇ ਨੇ॥
ਕੀ ਲਾਭ ਗਿੱਠ ਲੰਮੀਆਂ ਜ਼ੁਬਾਨਾਂ ਦੇ ?
ਜਿਹੜੀ ਥਾਂ ਥਾਂ ਤੇ ਮੁਕਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ
ਦਿਲ ਦੇ ਕਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਕਰਤੂਤਾਂ
ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਲ ਛਿੰਨ ਵਿੱਚ ਯਾਰੀ ਕੁਤਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ।
ਚਲੋ ਵਕਤ ਨਾਲ ਸਿਆਣਪ ਵੀ ਸਿੱਧੜਾ ਦੇ ਪੈਰ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ
ਤਰੇੜ ਜੇ ਆ ਜਾਏ ਵੱਧਦੀ ਵੱਧਦੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਮੁਕਾਉਂਦੀ ਹੈ॥
ਸ਼ੁਕਰ ਰੱਬਾ ਚਰਖਾ ਟੁੱਟਾ ਹੁਣ ਨਾ ਝੂਠ ਕੱਤਣਾ ਪੈਣਾ
ਨਾ ਹੀ ਝੂਠੀ ਯਾਰੀ ਵਾਲਾ ਤੰਦ ਵੱਟਣਾ ਪੈਣਾ॥

ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ।

ਅਣਕਿਆਸੀ ਵਾਪਸੀ (ਡਿਪੋਰਟ)

ਵੇਚ ਵੱਟ ਕੇ ਤੁਰ ਗਏ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
ਸਭ ਕੁਝ ਦਾਅ ਤੇ ਲਾ ਕੇ
ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਵਾਪਸ ਘਰ ਪਰਤੇ
ਨਾ ਦਵੇ ਕੋਈ ਦਿਲਾਸਾ ਆ ਕੇ
ਹਾਕਮਾ ਕਹਿਰ ਤੇਰੇ ਨੂੰ ਨਾ ਭੁਲੋ ਕੋਈ ਚਾਹ ਕੇ
ਇਹ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਵਾਂ ਨਹੀਂ
ਪਹਿਲਾ ਬਹੁਤੇ ਇੰਝ ਹੀ ਸਿਟੀਜਨ ਹੋਏ
ਚੰਗੇ ਦਿਨ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਤੱਕਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਮੋਏ
ਬੱਚੇ ,ਬੁੱਢੇ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਪਹੁੰਚੇ ਜੰਗਲ ਬੇਲੇ ਗਾਹ ਕੇ
ਹਾਕਮਾ ਕਹਿਰ ਤੇਰੇ ਨੂੰ, ਨਾ ਭੁਲੂ ਕੋਈ ਚਾਹ ਕੇ
ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਰਟ ਕਚਹਰੀ ਲੱਗਦੇ
ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਮੌਕਾ ਸਾਲਾਂ ਬੰਧੀ
ਖੁੱਲ਼ੀ ਪਾਵਰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੇ ਕੇ
ਰੱਖ ਤਾ ਸਭ ਕੁਝ ਢਾਅ ਕੇ
ਹਾਕਮਾ ਕਹਿਰ ਤੇਰੇ ਨੂੰ ਨਾ ਭੁਲੂ ਕੋਈ ਚਾਹ ਕੇ
ਮੰਨਿਆ ਗਲਤ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਸੀ
ਬਣਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ ਤਾਂ ਦਿੰਦਾ
ਰੱਖ ਲੈਂਦਾ ਕੁਝ ਬਚਾ ਕੇ
ਕੀ ਖੱਟਿਆ ਵਸਦੇ ਘਰ ਉਡਾ ਕੇ
ਹਾਕਮਾ ਕਹਿਰ ਤੇਰੇ ਨੂੰ ਨਾ ਭੁਲੂ ਕੋਈ ਚਾਹ ਕੇ
ਆਪਣੇ ਵੀ ਤਕੜੇ ਵੱਲ ਬਹਿ ਗਏ
ਸਿਆਸਤ ਕਰਕੇ ਬਿਆਨ ਕਈ ਦੇ ਗਏ
ਕਹਿੰਦੇ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਬੜਾ ਭਾਰੀ
ਫੰਡ ਹਥਿਆਰਾ ਦੀ ਖਾਤਰ ਦੱਸ਼ਣ ਝੂਠ ਨੂੰ ਸੱਚ ਬਣਾ ਕੇ
ਜਾਲਮਾ ਕਹਿਰ ਤੇਰੇ ਨੂੰ ਨਾ ਭੁਲੋ ਕੋਈ ਚਾਹ ਕੇ
ਧਾਲੀਵਾਲ ਬੜੇ ਡੂੰਘੇ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਟੋਬੇ
ਕਈ ਚੜੇ ਅਸਮਾਨੀ ਕਈ ਅੱਧ ਵਿੱਚ ਡੋਬੇ
ਘੱਟ ਪੰਜਾਬ ਨਹੀ,ਬਸ ਮਿਹਨਤ ਕਰ ਲਓ
ਛੱਡ ਦਿਓ ਨਿਰਾਸਾ ਤੁਸੀਂ ਸੌਂਹਾਂ ਖਾ ਕੇ
ਹਾਕਮਾ ਕਹਿਰ ਤੇਰੇ ਨੂੰ ਨਾ ਭੁਲੂ ਕੋਈ ਚਾਹ ਕੇ

ਐਡਵੋਕੈਟ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ
78374 90309

ਪਾਪ ਪੁੰਨ

ਰੱਬ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਮੱਥੇ ਤੂੰ ਘਸਾਈ ਜਾਵੇ
ਰੱਬ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਵੀ ਕਮਾਵੇ।
ਸੱਜਣਾ ਪੁੱਛ ਆਪ ਨੂੰ ਕੀ ਹੈ ਪੁੰਨ ਪਾਪ
ਕਿਸ ਗੱਲ ਮਿਲੇ ਵਰ ਕਿਸ ਦਾ ਸਰਾਪ॥
ਦਰ ਰੱਬ ਦਾ ਭਲਿਆ ਤੂੰ ਜੋ ਭਾਲੇ ਬਾਹਰ
ਫੋਕੇ ਦਿਖਾਵੇ ਝੂਠੇ ਬੋਲ ਨਾ ਹੋਣਾ ਜਾਹਰ।
ਕਦੇ ਬੈਠ ਕੇ ਅੰਤਰ ਆਤਮਾ ਝਾਤੀ ਮਾਰ
ਕਾਹਤੋਂ ਗਲਤ ਨੂੰ ਸਹੀ ਆਖੇ ਹਰ ਵਾਰ॥
ਕਦੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਢੋਲ ਨਹੀ ਭੰਡੀ ਦਾ
ਪਿਆਰ ਛੱਡ ਖਾਰ ਨਹੀ ਕਦੇ ਵੰਡੀ ਦਾ।
ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੱਸ ਖੇਡ ਕੱਟ ਲੈ
ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਝੋਲੀ ਪੁਆ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵੱਟ ਲੈ॥

ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ।

ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ

ਤਾਰਾਂ ਕੋਲ ਖੜ ਕੇ.....
ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ,
ਅਸੀ ਮੱਥੇ ਟੇਕਦੇ
ਦੂਰਬੀਨਾਂ ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਲਾ ਕੇ,
ਦਰਬਾਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ, ਤੇਰਾ ਵੇਖਦੇ,
ਕੀ ਤੋ ਕੀ ਕਰ,
ਵਿੱਖਾ ਦਿੱਤਾ........
ਬਾਬਾ
ਚੁੱਕਤੇ ਬਾਡਰ ਸਾਰੇ ਏ,
ਤੇਰੀਆ ਤੂੰ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਆ,
ਅਸੀ ਹਾਂ ਭੁੱਲਣ ਹਾਰੇ,.....!!
ਗਲ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਪਾਲੂ,
ਮੰਗਦੇ ਸੀ,
ਬਸ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰੇ,
ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ,
ਬਾਬਾ ਰਹਿੰਮਤਾਂ,
ਸ਼ੀਸ ਝਕਾਉਣ, ਸੰਗਤਾਂ ਦਰਬਾਰੇ,
ਤੂੰ ਸਭ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਣਦਾ
ਜਾਈਏ ਤੇਰੇ ਬਲਿਹਾਰੇ
ਤੇਰੀਆ ਤੂੰ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਆ,
ਅਸੀ ਹਾਂ, ਭੁੱਲਣ ਹਾਰੇ ਏ......!!
ਦੁਸਮਣਾਂ ਦੇ
ਦਿਲ ਕਰੇ ਮੌਮ ਨੇ,
ਆਪਸ 'ਚ ਗਲਵੱਕੜੀ ਪਵਾਈਆਂ
ਕੱਢ ਦਿਲੋ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਨੇ,
ਰਲ ਦੋਨੇ ਮੁਲਕਾਂ, ਰੈਆਂ ਬਣਾਈਆਂ
ਹਿੰਦੂ, ਸਿੱਖ ਮੁਸਲਮਾਨ,
ਰਲ ਬਹਿਗੇ ਸਾਰੇ,
ਤੇਰੀਆ ਤੂੰ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਆ,
ਬਾਬਾ ਅਸੀ ਜਾਈਏ ਬਲਿਹਾਰੇ ਏ....!!
ਜਿੱਥੇ ਕੀਤੀਆਂ
ਦਸਾਂ ਨਹੁੰਆਂ ਕਿਰਤਾਂ,
ਮਿੱਟੀ ਮੱਥੇ, ਚੁੰਮ ਚੁੰਮ ਲਾਈਏ
"ਦੀਪ"
ਚੱਲੀਏ ਉਨਾ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਤੇ
ਰੋਟੀ ਹੱਕ ਸੱਚ ਦੀ ਖਾਈਏ
ਏਕ ਨੂਰ ਸੇ ਸਭ ਜਗ ਉਪਜੈ,
ਬਾਬਾ ਸਬਦ ਉਚਾਰੇ ਏ,
ਤੇਰੀਆ ਤੂੰ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਆ
ਬਾਬਾ ਅਸੀ ਜਾਈਏ ਤੇਰੇ ਬਲਿਹਾਰੇ ਏ,

ਦੀਪ ਰੱਤੀ
9815478547

ਮੰਜ਼ਰ 84 ਦਾ

ਸੰਨ ਸੀ 84, ਹਫ਼ਤਾ ਸੀ ਪਹਿਲਾ ਜੂਨ ਦਾ,
ਸਰਕਾਰੀ ਤੰਤਰ ਪਿਆਸਾ ਸੀ, ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਖ਼ੂਨ ਦਾ।
ਚਾਰੇ ਪਾਸਿਓਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ, ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵਿੰਝ ਹੋ ਗਏ,
ਹਮਲੇ 'ਚ ਸੈਂਕੜੇ, ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੰਘ ਹੋ ਗਏ।
ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਕੁਝ, ਨੇਤਾ ਬਾਹਰ ਆ ਗਏ,
ਗੱਦਾਰੀ ਵਾਲੇ ਲੇਬਲਾਂ ਨਾਲ, ਜਾਨ ਸੀ ਬਚਾ ਗਏ।
ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦੀ ਹੱਦ ਸੀ ਮੁਕਾ ਦਿੱਤੀ,
ਕਹਿੰਦੇ ਸਿੱਖੀ ਬੂਟੇ ਵਾਲੀ ਵੇਲ ਹੀ ਸੁਕਾ ਦਿੱਤੀ।
ਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਟਾਇਰ ਪਾਏ ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ,
ਯਾਦ ਕਰ ਅੱਗ ਸਾਡੇ ਉਠਦੀ ਏ ਸੀਨੇ।
ਭਾਂਬੜ ਉਹ ਅੱਗ ਦੇ ਅੱਜ ਵੀ ਨੇ ਦਿਸਦੇ,
ਨਾਸੂਰ ਬਣੇ ਜ਼ਖਮ ਉਹ ਅੱਜ ਵੀ ਨੇ ਰਿਸਦੇ।
ਹਰ ਸਾਲ ਅੱਖਾਂ 'ਚ, ਦ੍ਰਿਸ਼ ਉਹੀ ਘੁੰਮਦਾ,
ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਯੋਧਾ ਰੱਸਾ, ਫਾਂਸੀ ਵਾਲਾ ਚੁੰਮਦਾ।
ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੀ ਕੋਝੀ, ਚਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀ,
ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ, ਸਿਰੇ ਦੀ ਮੱਕਾਰੀ ਸੀ।
ਕਿੱਦਾਂ ਭੁੱਲ ਜਾਈਏ, 'ਚੀਮੇ' ਮੰਜ਼ਰ 84 ਦਾ,
ਸੀਨੇ ਸਾਡੇ ਖੁੱਭਿਆ, ਜੋ ਖੰਜ਼ਰ 84 ਦਾ,
ਸੀਨੇ ਸਾਡੇ ਖੁੱਭਿਆ, ਜੋ ਖੰਜ਼ਰ 84 ਦਾ।

ਅਮਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ
ਸਰਹਿੰਦ, ਫ਼ਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ
ਮੋਬਾਈਲ ਨੰ: 9888940211

ਪਲ ਦੀ ਪਲ

ਮੈਂ ਇਹ ਕਦ ਕਿਹਾ
ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਰੋ ਨਾ
ਬੁੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ।
ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਐਨਾ ਕਿਹਾ
ਕਿ ਪਲ ਦੀ ਪਲ ਇਹ ਸੋਚੋ
ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੁੱਤਾਂ ਦੀ
ਤੁਸੀਂ ਕਰਦੇ ਹੋ ਪੂਜਾ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ
ਇਨਸਾਨੀ ਜਾਮੇ 'ਚ
ਤੁਹਾਡੇ ਪੂਰਵਜਾਂ ਲਈ
ਜਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ
ਕੀ ਕੁੱਝ ਕੀਤਾ ਹੈ,
ਜੇ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ,
ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੁੱਤਾਂ ਨੂੰ
ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਚੋਂ
ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲਾਂ ਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿਉ
ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰੋ
ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ
ਆਪਣਾ ਤਨ,ਮਨ,ਧਨ
ਵਾਰ ਰਹੇ ਨੇ
ਜਾਂ ਵਾਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨੇ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
ਸਲੋਹ ਰੋਡ
ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ-9915803554

ਗੀਤ ਆਉਣ ਵਾਲੀ

ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਤਾਰੀਖ਼ ਹੈ ਸਤਾਈ ਮਿੱਤਰੋ।
ਦਿੱਲੀ ਜਾ ਕੇ ਪਾਉਣੀ ਹੈ ਦੁਹਾਈ ਮਿੱਤਰੋ।
ਬੱਚਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਰੇ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਹੋ ਗਏ।
ਹੌਸਲੇ ਨੇ ਸਾਡੇ ਬੜੇ ਟਿੱਕ ਹੋ ਗਏ।
ਸੁਣ ਲਓ ਸਾਰੇ ਮਾਈ ਭਾਈ ਮਿੱਤਰੋ।
ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਤਾਰੀਖ਼.....।
ਅਸੀਂ ਸਿੰਘ ਸੂਰਮੇ ਨਾ ਪਿੱਛੇ ਹੱਟਦੇ।
ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਰੱਚਦੇ।
ਸਾਨੂੰ ਗੁਰਾਂ ਦਿੱਤੀ ਸਿਖਲਾਈ ਮਿੱਤਰੋ।
ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਤਾਰੀਖ਼......।
ਹੱਕ ਕਦੇ ਛੱਡੀਏ ਨਾ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ।
ਨਾਪ ਲਵੋ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਹੌਸਲੇ ਨੇ ਨਾਪਣੇ।
ਫੋਕੀ ਕਦੇ ਮਾਰੀ ਨਾਂ ਭਕਾਈ ਮਿੱਤਰੋ।
ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਤਾਰੀਖ਼.....।
ਅੰਨਦਾਤਾ ਐਵੇਂ ਨਹੀਂ ਲੋਕ ਆਖਦੇ।
ਤੈਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਜਾਪਦੇ।
ਇਤਿਹਾਸ ਦਿੰਦਾ ਸਾਡੀ ਅਗਵਾਈ ਮਿੱਤਰੋ।
ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਤਾਰੀਖ਼......।
ਧੱਕੇ ਸ਼ਾਹੀ ਕਦੇ ਨਾ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਦੇ।
ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਰਹਿਣ ਸਾਡਾ ਪਾਣੀ ਭਰਦੇ।
ਨੇਤਾ ਗਿਰੀ ਮਾਰਦਾ ਭਕਾਈ ਮਿੱਤਰੋ।
ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਤਾਰੀਖ਼.....।
ਸਦਾ ਰਹੇ ਦਿੱਲੀਏ ਤੂੰ ਧੱਕੇ ਕਰਦੀ।
ਹੁਣ ਵੇਖੀਂ ਕਿਵੇਂ ਹੈ ਤੂੰ ਪਾਣੀ ਭਰਦੀ।
'ਅਟਵਾਲ' ਨੇ ਹੈ ਕੀਤੀ ਸੁਣਵਾਈ ਮਿੱਤਰੋ।
ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਤਾਰੀਖ਼.......।

ਕਰਨੈਲ ਅਟਵਾਲ
ਕਣਕਵਾਲ ਚਹਿਲਾਂ(ਮਾਨਸਾ)
ਸੰਪਰਕ:75082-75052

.ਗ਼ਜ਼ਲ

ਜਿਸ ਦਾ ਇੱਥੇ ਜੀਣਾ ਹੀ ਦੁਸ਼ਵਾਰ ਹੈ,
ਨਰਕ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਹੈ।
ਉਹ ਹਰਿਕ ਦੇ ਫਿਰਦਾ ਹੈ ਗਲ ਪੈਣ ਨੂੰ,
ਉਸ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਹੀ ਬੇਕਾਰ ਹੈ।
ਮਾਣ ਉਹ ਕੀ ਕਰਨ ਨਸ਼ਈ ਪੁੱਤ ਤੇ ?
ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਉਹ ਤਾਂ ਭਾਰ ਹੈ।
ਕਿਉਂ ਨਾ ਫਿਰ ਉਹ ਪਿਆਰ ਮਾਇਆ ਨੂੰ ਕਰੇ ?
ਆਦਮੀ ਜਦ ਇਸ ਬਿਨਾਂ ਬੇਕਾਰ ਹੈ।
ਸਾਥ ਦੋਸਤ ਛੱਡ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਉਦੋਂ,
ਆਦਮੀ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਲਾਚਾਰ ਹੈ।
ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਵੀ ਇੱਜ਼ਤ ਮਿਲੇ,
ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਿਆਰ ਹੈ।
ਕਰਕੇ ਨਫ਼ਰਤ ਖਤਮ,ਬੈਠਾਵੇ ਕੱਠੇ,
ਬਹੁਤ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੁੰਦਾ ਪਿਆਰ ਹੈ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
9915803554

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 293

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

28 FEB TO 03 MARCH, 2025